

An Roinn Leanaí, Comhionannais,
Míchumais, Lánpháirtíochta agus Óige
Department of Children, Equality,
Disability, Integration and Youth

Plean Gníomhaíochta Náisiúnta um Fheighlíocht Leanaí (2021 – 2028)

National Action Plan
for Childminding
2021-2028

A woman with dark hair is sitting on a light-colored sofa, reading a book to two young children. The child on the left, wearing a pink shirt, is looking at the book with a focused expression. The child on the right, wearing a yellow sweater, is smiling broadly and looking at the book. The woman is looking at the book and has an open-mouthed expression, as if she is speaking or reading aloud. The background is a bright, sunlit room with a window and some indoor plants.

“Is féidir le leanaí,
teaghlach agus
pobail na hÉireann
leas a bhaint as na
buntáistí a bhaineann
le feighlíocht leanaí ar
ardchaighdeán”

gov.ie

Clár na nÁbhar

Réamhrá	4
Buíochas	6
Achoimre Fheidhmeach	8
1. Comhthéacs	21
1.1 Sainmhíniú ar fheighlíocht leanaí	22
1.2 Buntáistí na feighlíochta leanaí	23
1.3 An earnáil feighlíochta leanaí in Éirinn	28
1.4 Feighlíocht leanaí i ndlinsí eile	31
1.5 Forbairt an Phlean Gníomhaíochta	35
2. Fís, aidhmeanna agus cuspóirí	40
2.1 Fís	40
2.2 Aidhmeanna	40
2.3 Cuspóirí	41
2.4 Uainiú: práinn agus cúram	42
3. Réimsí gnímh	45
3.1 Athrú rialála	45
3.2 Oiliúint	48
3.3 Tacaíochtaí cáilíochta	53
3.4 Maoiniú agus tacaíochtaí airgeadais	56
4. Costais	62
4.1 Costais dhíreacha	63
4.2 Costais indíreacha	66
4.3 Coigilteas a fhritháireamh	67
4.4 Glanchostais iomlána	67
5. Feidhmiúchán	70
5.1 Amlíne	70
5.2 Comhairliúchán agus cumarsáid	72
5.3 Maoirseacht agus soláthar	73
Iarscríbhinn 1: Tuarascáil an Ghrúpa Oibre – Achoimre ar Thograí	74
Iarscríbhinn 2: Conclúidí an chomhairliúcháin phoiblí ar an Dréachtphlean Gníomhaíochta um Fheighlíocht Leanaí	77

Réamhrá

Is cúis mhór áthais dom an Plean Gníomhaíochta Náisiúnta um Fheighlíocht Leanaí 2021-2028 a chur i láthair. Is garsprioc í ní amháin i bhforbairt feighlíocht leanaí in Éirinn, ach i bhforbairt níos leithne ár soláthar fhoghlaím agus chúram na luathóige agus cúram leanaí ar aois scoile.

Tá feighlithe leanaí ina gcuid an-tábhachtach dár soláthar le blianta fada. Is iad a roghnaíonn go leor teaghlach agus tá siad mar fhigiúr lárnach i saol go leor leanaí, ag tairiscint cothú, foghlaim ar feadh an tsaoil, agus suíomh atá cosúil leis an mbaile.

Go dtí seo, áfach, is beag tacaíocht a tugadh d'fheighlíocht leanaí ná d'aitheantas poiblí don ról tábhachtach atá ag feighlithe leanaí. Tá feighlithe leanaí as an áireamh ó rialachán mar thoradh ar dhíolúintí san Acht um Chúram Leanaí 1991, agus ní raibh rochtain ar fhóirdheontais do thuismitheoirí a roghnaíonn feighlithe leanaí le haghaidh cúraim agus luathfhoghlama a leanaí.

Ba mhaith liom aitheantas a thabhairt don obair a rinne gach duine a chabhraigh le forbairt an phlean seo le 5 bliana anuas agus níos mó. Cuireadh tús le hobair in 2016 ar na tograí atá taobh thiar den Phlean Gníomhaíochta seo a fhorbairt, nuair a bhunaigh mo réamhtheachtaí in oifig an Ghrúpa Oibre um Athchóirithe agus Tacaíochtaí don Earnáil Feighlíochta Leanaí, faoi chathaoirleacht Bernadette Orbinski Burke as Feighlíocht Leanaí na hÉireann. Chuir moltaí an Ghrúpa Oibre a foilsíodh in 2018, a bhí mar threoirphlean don Phlean Gníomhaíochta seo, le moltaí a rinne raon páirtithe leasmhara thar na blianta. Tugadh tiomantas daingean ansin d'athchóiriú in *Na Chéad 5, Straitéis Uile-Rialtais do Naíonáin, Leanaí Óga agus a dTeaghlaigh*.

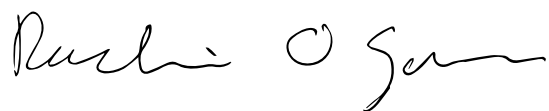
Ó tháinig mé in oifig táim tiomanta coinneáil leis an bpróiseas seo - ní amháin an Plean Gníomhaíochta a fhoilsiú ach é chur i bhfeidhm. Tá go leor oibre fós le déanamh, agus tá sé tábhachtach go dtógfaimid an t-am chun é a dhéanamh i gceart, mar beidh próiseas mór athraithe i gceist leis.

Le linn Céim 1 den Phlean beimid fós páirteach in obair ullmhúcháin, ag cur bunchlocha an athchóirithe mhóir seo i bhfeidhm. Cuimseoidh Céim 1, a thógfaidh 2-3 bliana le cur i gcrích, rialacháin agus oiliúint nua a fhorbairt a bhaineann go sonrach le feighlíocht leanaí, reachtaíocht a leasú, oiliúint a rolladh amach, tuilleadh taighde ar chostais agus ar bhealaí chun tacú go héifeachtach le feighlithe leanaí, agus athscrúdú ar an maoiniú agus ar na tacaíochtaí airgeadais atá ar fáil d'fheighlithe leanaí.

Leagtar amach sa Phlean Gníomhaíochta Náisiúnta um Fheighlíocht Leanaí bealach incriminteach agus tacúil do thacaíocht agus rialáil an Rialtais. Soláthraíonn an cur chuige céimnithe seo am suntasach treorach do riachtanais nua a thabharfar isteach, agus osclófar rochtain ar an Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí d'fheighlithe leanaí a luaithe is féidir.

Ba mhaith liom béim a leagan ar an tiomantas sa Phlean Gníomhaíochta meas a bheith agat ar a bhfuil difriúil maidir le feighlíocht leanaí, trí rialacháin nua a fhorbairt agus samhail nua cigireachta atá comhréireach agus oiriúnach don suíomh baile ina n-oibríonn feighlithe leanaí, agus trína chinntiú go bhfeileann oiliúint agus tacaíochtaí eile do riachtanais agus uaireanta oibre feighlithe leanaí.

Tá fíis mar bhonn leis an bPlean Gníomhaíochta “gur féidir le leanaí, teaghlaigh agus pobail na hÉireann leas a bhaint as na buntáistí a bhaineann le feighlíocht leanaí ar ardchaighdeán i dtimpeallacht atá bunaithe ar chaidrimh agus atá cosúil leis an mbaile”. Is plean é do gach feighlí leanaí, agus do gach teaghlach a úsáideann feighlí leanaí. Táim ag tnúth le tacú le feighlithe leanaí agus le tuismitheoirí tríd an bPlean Gníomhaíochta sna blianta amach romhainn.

Roderic O'Gorman TD

AN TAIRE LEANAÍ, COMHIONANNAIS, MÍCHUMAIS, LÁNPHÁIRTÍOCHTA AGUS ÓIGE

Buíochas

Gabhaimid buíochas ó chroí le gach duine a chuidigh le forbairt an Phlean Gníomhaíochta Náisiúnta seo um Fheighlíocht Leanaí. Ba mhaith leis an Roinn Leanaí, Comhionannais, Míchumais, Lánpháirtíochta agus Óige buíochas a ghabháil go háirithe leo seo a leanas:

- An Grúpa Oibre ar Athchóirithe agus Tacaíochtaí don Earnáil Feighlíocht Leanaí, agus go háirithe Feighlíocht Leanaí na hÉireann a chomhordaigh an Grúpa Oibre agus Bernadette Orbinski Burke a bhí ina cathaoirleach.
- An iliomad feighlithe leanaí, tuismitheoirí agus gníomhaireachtaí a ghlac páirt sna comhairliúcháin phoiblí ar an Dréachtphean Gníomhaíochta um Fheighlíocht Leanaí agus, roimhe sin, sna comhairliúcháin a rinne an Grúpa Oibre.
- An Grúpa Stiúrtha agus an Grúpa Páirtithe Leasmhara don Phlean Forbartha don Lucht Saothair.

A woman with curly hair, wearing a yellow and white striped shirt and blue overalls, is lying on a white rug, laughing heartily. A young girl with brown hair, wearing a yellow sweater, is leaning over her, whispering into her ear. They are under a white tent with string lights hanging from the top. The scene is warm and joyful.

Bíonn ról seasmhach
ag feighlí leanaí i saol linbh
agus bíonn meas ar an
bhfeighlí leanaí.

Achoimre Fheidhmeach

Is féidir le leanaí agus tuismitheoirí go leor buntáistí a bhaint as feighlíocht leanaí ach i láthair na huaire is beag aitheantais fhoirmiúil atá á fháil ag feighlíocht leanaí ón Stát. Ainneoin gur tháinig forbairt thapa ar sheirbhísí ionadbhunaithe fhoghlaím agus chúram na luathóige le 20 bliain anuas i dtéarmaí beartais, tá feighlíocht leanaí fós ag an imeall chomh fada is a bhaineann le maoiniú, tacaíocht agus rialúchán, d'ainneoin na mbuntáistí go leor a bhaineann léi agus tóir leanúnach a bheith ag tuismitheoirí uirthi. Leagtar amach sa Phlean Gníomhaíochta seo plean chun tacaíocht agus rialáil Stáit a leathnú chuig feighlíocht leanaí ar bhonn céimnithe faoi 2028, le rochtain luathaithe ar fhóirdheontais d'fheighlithe leanaí tríd an Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí.

Buntáistí na feighlíochta leanaí

Tá ról lárnach ag feighlithe leanaí i bhfoghlaim agus cúram na luath-óige agus cúram leanaí ar aois scoile a sholáthar in Éirinn. I gcás go leor leanaí in Éirinn, is é feighlí leanaí an príomhchúramóir atá acu mar aon lena dtuismitheoirí, agus go minic bíonn leanaí faoi chúram feighlí leanaí ina n-óige agus leantar ar aghaidh leis an gcúram seo nuair a bhíonn siad ag freastal ar scoil. Bíonn ról seasmhach ag feighlí leanaí i saol linbh agus bíonn meas ar an bhfeighlí leanaí – beagnach cosúil leis an dara clann.

Tá fianaise le fáil i dtaighde atá déanta ar thorthaí dearfacha a bheith á mbaint ag leanaí as feighlíocht leanaí ar ardchaighdeán, a d'fhéadfaí a nascadh le comhsheasmhacht cúramóra agus cóimheas íseal linbh-aosaigh. Déanann an fhianaise ar thorthaí do leanaí cás láidir chun rogha de chineál soláthróra a thabhairt do thuismitheoirí, agus leanúint le caighdeán a ardú.

Tá ardmheas ag go leor tuismitheoirí ar fheighlithe leanaí mar gheall ar an suíomh atá cosúil leis an mbaile, caidreamh maith a mhaireann ar feadh i bhfad agus solúbthacht. Freastalaíonn siad ar leanaí réamhscoile agus ar aois scoile, lena n-áirítear sibliní. Is fearr le go leor teaghlaigh feighlithe leanaí a úsáid, ach i gcás roinnt teaghlach, i gceantair nach bhfuil cúram ionadbhunaithe ar fáil nó nach bhfuil a uaireanta oscailte ag teacht le riachtanais chúram leanaí an teaghlaigh, is é feighlíocht leanaí an t-aon rogha.

Trí chur leis na roghanna atá ar fáil do thuismitheoirí chomh fada is a bhaineann le foghlaim agus cúram na luath-óige agus cúram leanaí ar aois scoile atá inrochtana, inacmhainne agus ar ardchaighdeán, is féidir tacú le rannpháirtíocht mhéadaithe sa mhargadh fostaíochta. Go háirithe, d'fhéadfadh feighlithe leanaí níos mó solúbthachta agus freagrúlachta a thairiscint do thuismitheoirí, agus freastalaíonn siad ar uaireanta oibre tuismitheoirí. Tá ról suntasach ag feighlíocht leanaí maidir le cúram leanaí a sholáthar ar fud na tíre agus is réiteach éifeachtach í ar shaincheistanna a bhaineann le soláthar agus rochtain.

D'ainneoin na mbuntáistí go leor a bhaineann leis an bhfeighlíocht leanaí, áfach, tá feighlíocht leanaí in Éirinn beagnach neamhrialaithe. Ní féidir ach líon na bhfeighlithe leanaí atá sa tír a mheas. Is beag díobh atá cláraithe le Tusla, an Ghníomhaireacht um Leanaí agus an Teaghlach - tá formhór acu díolmhaithe, rud atá á gcosc ó chlárú.

Tugann fianaise starógach le fios go n-oibríonn go leor feighlithe leanaí sa gheilleagar neamhfhoirmiúil. Is ionann an ganntanas rialúcháin agus ganntanas dearbhaithe cáilíochta agus baol féideartha, gan aon cheanglas a bheith ann seiceálacha grinnfhiosrúcháin an Gharda Síochána a dhéanamh. Ciallaíonn sé nach bhfuil aon rochtain ag tuismitheoirí ar mian leo feighlí leanaí a úsáid ar fhóirdheontas poiblí, agus de bhrí go bhfuil go leor feighlithe leanaí ag obair sa gheilleagar neamhfhoirmiúil bíonn deacrachtaí ag tuismitheoirí iad a aimsiú. Cuireann an easpa rialacháin seo teorainn le deiseanna feighlithe leanaí rochtain a fháil ar oiliúint mhaoinithe agus ar thacaíochtaí le haghaidh cáilíochta.

Fís, aidhmeanna agus cuspóirí

Tarraingítear sna ráitis físe, atá mar bhonn agus taca leis an bPlean Gníomhaíochta Náisiúnta um Fheighlíocht Leanaí, ar na tuairimí a léirigh feighlithe leanaí, tuismitheoirí agus páirtithe leasmhara eile le linn an phróisis chomhairliúcháin:

- *Gur féidir le leanaí, teaghlaigh agus pobail na hÉireann leas a bhaint as na buntáistí a bhaineann le feighlíocht leanaí ar ardchaighdeán i dtimpeallacht atá bunaithe ar chaidrimh agus atá cosúil leis an mbaile.*
- *Go n-admhaítear an fhoghlaím saoil, leanúnachas cúraim agus an tsolúbthacht a sholáthraíonn feighlíocht leanaí ar ardchaighdeán, le tacaíocht ó chóras dearbhaithe cáilíochta iomchuí a fhorbairt a chosnaíonn agus a fheabhsaíonn an tsamhail seo de chúram leanaí atá seanbhunaithe agus a bhfuil meas uirthi.*

Is é príomhchuspóir an Phlean Gníomhaíochta Náisiúnta seo um Fheighlíocht Leanaí rochtain ar fhoghlaím agus cúram na luath-óige agus cúram leanaí ar aois scoile ar ardchaighdeán agus inacmhainne a fheabhsú trí fheighlíocht leanaí. Chun é seo a dhéanamh, leagtar amach sa phlean gníomhaíochta conair incriminteach agus thacúil do rialúchán. Cuirfidh sé seo ar chumas níos mó feighlithe leanaí rochtain a fháil ar fhóirdheontais Rialtais, rud a chiallóidh go mbeidh a gcuid seirbhísí níos inacmhainne do thuismitheoirí. Chomh maith leis sin, cuirfidh sé ar a gcumas rochtain a fháil ar thacaíochtaí éagsúla chun cabhrú leo ceanglais rialála agus cháilíochta a chomhlíonadh.

Chun an cuspóir foriomlán seo a bhaint amach, cuirfidh an Plean Gníomhaíochta leis na haidhmeanna tacú le rogha tuismitheoirí, agus rochtain ar áiteanna fhoghlaím agus chúram na luathóige inacmhainne agus áiteanna cúram leanaí ar aois scoile a mhéadú. Cuideoidh sé le tacú le rannpháirtíocht sa mhargadh saothair do thuismitheoirí, agus tabharfaidh sé breis solúbthachta do thuismitheoirí a oibríonn uaireanta neamhrialta. Cuideoidh sé le cáilíocht an tsoláthair a fheabhsú, tacú le torthaí leanaí, agus soláthróidh sé aitheantas agus tacaíocht níos fearr d'feighlithe leanaí.

Tá roinnt cuspóirí sonracha sa Phlean Gníomhaíochta:

1. Cur ar chumas líon i bhfad níos mó tuismitheoirí a úsáideann feighlithe leanaí tairbhe a bhaint as fóirdheontais faoin Scéim Náisiúnta Cúram Leanaí.
2. Tacú le dearbhú cáilíochta feighlithe leanaí agus cosaint leanaí trí raon feidhme an rialacháin agus na cigireachta a leathnú agus gach feighlí leanaí íoctha, neamhghaolta a chur san áireamh.

3. Aitheantas níos fearr a thabhairt d'fheighlithe leanaí agus rialacháin feighlithe leanaí agus próisis chigireachta a shaincheapadh chun an timpeallacht baile a chur san áireamh, an timpeallacht ina n-oibríonn feighlithe leanaí.
4. Acmhainní saincheaptha a fhorbairt chun tacú le cáilíocht sholáthar na feighlíochta leanaí, lena n-áirítear trí líonraí áitiúla le foireann a fhorbairt.
5. Rochtain ar thacaíochtaí airgeadais agus deiseanna oiliúna a cheadú d'fheighlithe leanaí lena n-áirítear cur le Ciste na bhFoghlaiméoirí chun cabhrú le feighlithe leanaí ceanglais cháilíochta a chomhlíonadh.
6. Próiseas aistrithe thacúil, chéimnithe a sholáthar chun cead a thabhairt don líon is mó agus is féidir feighlithe leanaí a bheith páirteach san earnáil rialaithe, i ndearbhú cáilíochta, agus rochtain a fháil ar fhóirdheontais Rialtais, agus ag an am céanna an méid ama agus na tacaíochtaí a theastaíonn don athchóiriú seo a chur san áireamh.
7. Tacú le coinneáil agus earcú feighlithe leanaí.

Forbairt an Phlean Gníomhaíochta

Leagtar amach sa Phlean Gníomhaíochta Náisiúnta um Fheighlíocht Leanaí conair chun gealltanais

- Geallann an Clár Rialtais roghanna a scrúdú chun rochtain ar fhóirdheontais d'fheighlithe leanaí neamhghaolta a luathú.
- Tugtar gealltanais maidir leis na nithe seo a leanas in *Na Chéad 5*, Straitéis Uile-Rialtais do Naíonáin, Leanaí Óga agus a dTeaghlaigh:
 - Clárú feighlithe leanaí íoctha, neamhghaolta atá incháilithe faoi láthair chun clárú le Tusla a chur chun cinn agus tacú leo.
 - Rialúchán a leathnú agus feighlithe leanaí eile íoctha, neamhghaolta a chur san áireamh ar bhonn céimnithe thar shaolré na Straitéise, ag cur le tuarascáil Ghrúpa Oibre 2018. Ciallóidh sé seo go mbeidh fóirdheontais na Scéime Náisiúnta Cúram Leanaí ar fáil do níos mó tuismitheoirí a bhfuil úsáid á baint acu as seirbhísí feighlíocht leanaí.
 - Faoi mbliain 2028 beidh íoscháilíocht ag gach feighlí leanaí rialaithe.
 - Taighde a dhéanamh ar riachtanais fhoghlaime agus chúram na luathóige (agus cúram ar aois scoile) tuismitheoirí a oibríonn uaireantabpobail tuaitheatá ag cur fúthu i bpobail thuaithe agus moltaí a fhorbairt do ghníomh amach anseo.
- Gealltanais eile atá luaite in Poist sa Todhchaí in Éirinn (*Future Jobs Ireland*) is ea go bhfoilseofar Plean Gníomhaíochta Náisiúnta um Fheighlíocht Leanaí.

Tá an Plean Gníomhaíochta Náisiúnta um Fheighlíocht Leanaí seo ag brath go mór ar thuarascáil an Ghrúpa Oibre ar Athchóirithe agus Tacaíochtaí don Earnáil Feighlíocht Leanaí, a bhunaigh an tAire Leanaí agus Gnóthaí Óige in 2016 agus a d'fhoilsigh a mholtaí in 2018 (ar a dtugtar 'Tuarascáil an Ghrúpa Oibre' anseo).¹ Tá buíochas gafa leis an nGrúpa as an obair atá déanta aige.

¹ Grúpa Oibre ar Athchóirithe agus Tacaíochtaí don Earnáil Feighlíocht Leanaí (2018) *Pathway to a Quality Support and Assurance System for Childminding: Volume 1*.

Ó thaobh raon feidhme de, díritear go príomha sa Phlean Gníomhaíochta ar fheighlithe leanaí féinfhostaithe a oibríonn ina dtithe féin. Níl an Plean Gníomhaíochta dírithe go príomha ar fheighlithe leanaí nó ar bhuimí a oibríonn i dteach an linbh, agus ar fostaithe de chuid thuismitheoirí an linbh iad, ná níl an Plean Gníomhaíochta dírithe go príomha ar au pair. Áirítear sa Phlean Gníomhaíochta, áfach, gníomh chun acmhainní eolais agus oiliúna a fhorbairt i ndáil le húsáid buimí agus au pair.

Aistriú céimithe

D'ainneoin gá a bheith le plean gníomhaíochta le haghaidh feighlíocht leanaí le fada, chruthaigh an Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí deis agus práinn gníomhú láithreach. Soláthraíonn an Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí fóirdheontais Rialtais a chabhróidh leis an gcostas a bhaineann le foghlaim agus cúram na luath-óige agus cúram leanaí ar aois scoile atá cláraithe le Tusla do theaghlaigh ar ioncam íseal suas go dtí uas-tairseach teaghlaigh de €60,000, mar aon le fóirdheontas uilíoch dóibh siúd ag a bhfuil leanaí faoi 3 bliana d'aois.

Cruthaíonn an deis a bheith in ann páirt a ghlacadh sa Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí dreasacht dhearfach d'fheighlithe leanaí clárú le Tusla, rud a thugann deis dóibh – agus do na tuismitheoirí a úsáideann iad – deis nach raibh ann roimhe seo, rochtain a fháil ar fhóirdheontais. Os a choinne sin, mura ndéantar gníomh anois chun an fhéidearthacht chláráithe a chur ar fáil d'fheighlithe leanaí d'fhéadfadh teaghlaigh áirithe a bheidh incháilithe le haghaidh fóirdheontais shuntasacha faoin Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí (suas le € 225 in aghaidh na seachtaine in aghaidh an linbh) athrú chuig cúram leanaí ionadbhunaithe, rud a chruthaíonn baol d'inmharthanacht na bhfeighlithe leanaí. Bheadh sé seo mar bhonn leis an rogha atá ar fáil do thuismitheoirí a laghdú go suntasach.

Mar sin féin, tá gá le haireachas freisin. Tá athrú suntasach i gceist leis an bPlean Gníomhaíochta d'fheighlithe leanaí. Is den tábhacht é go dtacaítear leis an oiread feighlithe leanaí agus is féidir ionas gur féidir leo athrú agus go mbeidh siad in ann rochtain a fháil ar fhóirdheontais do theaghlaigh a bhfuil a gcuid seirbhísí á n-úsáid acu. I bhfianaise scála na n-athchóirithe i gceist, agus súil leis go mbeidh na mílte feighlithe leanaí ag teacht faoi raon feidhme an rialúcháin agus tacaíochta, agus an gá atá le hinfreastruchtúr a fhorbairt chun tacú leis na hathchóirithe, is gá cur chuige céimnithe a áireamh sa Phlean Gníomhaíochta thar shaolré *Na Chéad 5* (go dtí 2028), a bhfuil cur síos agus achoimre air sa bhfigiúr.

Céimeanna sa Phlean Gníomhaíochta

1.

Ullmhúcháin
(fad 2-3 bl)

- Forbair rialacháin ar leith d'fheighlithe leanaí
- Oiliúnt & tacaíochtaí saincheaptha a fhorbairt
- Costais mhionsonraithe
- Tuilleadh comhairliúcháin

2.

Aistriú
(fad 3-5 bl)

- Rialacháin nua i bhfeidhm
- Riachtanais oiliúna idirthréimhseacha
- Rochtain ar an scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí
- Tacaíochtaí a leathnú

3.

Feidhmiúchán iomlán
(ag tosú faoi 2028)

- Deireadh le socruithe idirthréimhseacha
- Rinne feighlithe leanaí rialáil agus rochtain ar i liomad tacaíochtaí

Céim 1: Ullmhúchán – Comhairliúchán, taighde agus forbairt (Fad 2-3 bliana)

Áireofar i gCéim 1 pleanáil mhionsonraithe agus bloic thógála a leagan síos don aistriú. Áireofar anseo comhairliúchán agus tuilleadh taighde ar go leor gnéithe den phlean, mar aon leis an infreastruchtúr riachtanach a fhorbairt. Go háirithe, áireofar i gCéim 1 rialacháin a bhaineann go sonrach le agus atá ábhartha d'fheighlithe leanaí, a thiocfaidh i bhfeidhm i gCéim 2. De bhrí nach mbeidh éifeacht leis na rialacháin nua fós, beidh na rialacháin reatha – agus díolúintí dlíthiúla ón rialúchán ar fhorbairt na bhfeighlithe leanaí – i bhfeidhm i rith Céim 1.

D'fhéadfadh Céim 1 a bheithar bun ar feadh suas le 2-3 bliana, ach déanfar iarrachtaí suntasacha é a chríochnú laistigh de 2 bhliain. Braithfidh an méid ama i gceist ar chostáil níos mionsonraithe agus buiséad a bheith ar fáil. Áireofar i gCéim 1:

- Taighde ar líon na bhfeighlithe leanaí a bhfuiltear ag súil go mbeidh orthu de réir dlí clárú le Tusla i gCéim 2 agus a fhanfaidh san earnáil. Taighde ar an gcostas a bhíonn ar fheighlithe leanaí a gcuid seirbhísí a chur ar fáil. Meastacháin chostais ar leasuithe Céim 2.
- Comhairliúchán maidir le rialacháin agus próisis chigireachta nua lena chinntiú go bhfuil na rialacháin comhréireach agus oiriúnach do shuíomh baile agus don teaghlach.
- Leasú ar an Acht um Chúram Leanaí 1991 (leis an leasú le teacht i bhfeidhm ag tús Céim 2) chun díolúintí dlíthiúla a bhaint.
- Clár Bunoiúna saincheaptha d'fheighlithe leanaí a fhorbairt agus a rolladh amach, agus Clár Forbartha Cáilíochta a fhorbairt.
- Sainaithin athchóirithe costais ar cháilíocht agus tacaíochtaí airgeadais le haghaidh feighlithe leanaí, lena n-áirítear taighde ar líonraí áitiúla um fheighlíocht leanaí le foireann.
- Straitéis chomhairliúcháin agus chumarsáide a fhorbairt, lena chinntiú go mbeidh feighlithe leanaí agus tuismitheoirí ar an eolas faoi na buntáistí a bhaineann leis na hathchóirithe agus na hathruithe atá i gceist.
- Gníomhartha ag Oifig Forbartha réigiúnacha um Fheighlíocht Leanaí, Coistí Contae agus Cathrach i gCúram Leanaí agus na hEagraíochtaí Deonacha um Chúram Leanaí chun tacú le feighlithe leanaí ar féidir leo clárú le Tusla amhlaidh a dhéanamh agus chun fóirdheontais na Scéime Náisiúnta Cúraim Leanaí a rochtain.

Céim 2: Céim aistrithe (Fad 3-5 bliana)

Céim aistrithe a bheidh i gCéim 2 ina mbeidh feighlithe leanaí in ann clárú le Tusla agus páirt a ghlacadh i scéimeanna maoinithe, agus leas a bhaint as oiliúint agus tacaíochtaí chun ceanglais rialála a chomhlíonadh de réir a chéile agus dearbhú cáilíochta a neartú. Beidh feighlithe leanaí in ann clárú le Tusla tar éis dóibh Clár Oiliúna Bunúsach a chríochnú, agus tacófar leo chun Clár Forbartha Cáilíochta a chríochnú thar thréimhse blianta.

Cuirfear tús le Céim 2, a bhfuiltear ag súil leis a mhairfidh idir 3 agus 5 bliana, nuair a thagann deireadh leis na díolúintí dlíthiúla reatha ón rialúchán (gan ach clárú a

theorannú d'fheighlithe leanaí a thugann aire d'íosmhéid leanaí) agus nuair a thagann rialacháin nua a bhaineann go sonrach le feighlithe leanaí i bhfeidhm. Braithfidh uainiú an athraithe seo ar bhuiséad agus beidh sé faoi réir comhaontaithe leis an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe, ó tharla gur dócha go méadófar costas na Scéime Náisiúnta Cúram Leanaí mar go mbeidh líon níos mó teaghlach ag baint tairbhe aisti. Áireofar i gCéim 2:

- Deireadh a chur leis an eisiamh dlíthiúil ó rialáil d'fheighlithe leanaí, agus teacht i bhfeidhm Rialachán.
- Incháilitheacht chun páirt a ghlacadh sa Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí, d'aon fheighlí leanaí a chomhlíonann na ceanglais chlárúcháin, lena n-áirítear an Bunchlár Oiliúna.
- Clár Forbartha Cáilíochta a rolladh amach d'fheighlithe leanaí, le críochnú thar thréimhse blianta d'fhonn go bhfanfaidh feighlí leanaí cláraithe le Tusla.
- Leathnú ar sheirbhísí cigireachta, le samhail chigireachta iomchuí dírithe ar fheighlithe leanaí.
- Tacaíochtaí agus oiliúint ardchaighdeán d'fheighlithe leanaí a fhorbairt, lena n-áirítear tús a chur le líonraí áitiúla um fheighlíocht leanaí a bhfuil foireann ag obair ann agus iad a thabhairt isteach faoi cheannaireacht ceannairí oilte líonra.
- Athchóiriú ar thacaíochtaí airgeadais d'fheighlithe leanaí.
- Gníomhartha cumarsáide chun feighlithe leanaí agus tuismitheoirí a chur ar an eolas faoi rialacháin nua agus tacaíochtaí atá ar fáil.

Céim 3: Céim an fheidhmiúcháin iomláin (ag tosú faoi 2028)

I gCéim 3, beidh rochtain iomlán ag feighlithe leanaí ar infreastruchtúr cáilíochta agus maoinithe, agus beidh an Clár Forbartha Cáilíochta curtha i gcrích ag feighlithe leanaí atá ag obair san earnáil faoi láthair. Cuirfear tús le Céim 3 faoi 2028 ar a dhéanaí, agus breithneofar an t-am i gCéim 1 le linn fhorbairt an Chláir Forbartha Cáilíochta. Áireofar i gCéim 3:

- Comhlánú na gceanglas rialála go léir don chohórt tosaigh feighlithe leanaí, agus an Clár Forbartha Cáilíochta curtha i gcrích.
- Céim an fheidhmiúcháin iomláin ina gcuirtear feighlithe leanaí san áireamh sa raon iomlán tacaíochtaí cáilíochta agus maoinithe, agus ina gcuirtear críoch leis na hathchóirithe infreastruchtúr.
- Leathadh forásach líonraí áitiúla feighlithe leanaí le foireann.
- D'fhéadfadh sé go mbeadh rochtain ag iontrálaithe nua ar ghairm mar fheighlí leanaí ar cheanglais chéimnithe oiliúna, agus beidh amlínte iar-2028 chun an Clár Forbartha Cáilíochta a chríochnú le cinneadh faoi 2028.

Costais

Baineann dúshlán le costáil an Phlean Gníomhaíochta seo ó tharla éiginnteacht shuntasach a bheith ag baint le líon na bhfeighlithe leanaí atá ag obair sa tír, agus níos lú éiginnteachta fós a bheith ag baint le líon na bhfeighlithe leanaí a roghnódh obair

san earnáil i ndiaidh theacht i bhfeidhm na rialachán. Bíonn tionchar ag an éiginnteacht seo ar mheastacháin ar líon na leanaí agus teaghlach breise a bheidh in ann rochtain a fháil ar fhóirdheontais na Scéime Náisiúnta Cúram Leanaí. Mar sin tá na meastacháin chostais a chuirtear i láthair anseo táscach amháin agus déanfar iad a bheachtú le linn Chéim 1.

Bunaithe ar na sonraí atá ar fáil agus ar chomparáid le líon na bhfeighlithe leanaí cláraithe i ndlínsí eile a bhfuil feighlithe leanaí rialaithe iontu cheana féin, tá costas níos ísle bunaithe ar an toimhde go gcláródh 5,000 feighlí leanaí le Tusla agus go mbeidís cáilithe chun páirt a ghlacadh sa Scéim Náisiúnta Cúram Leanaí i gCéim 2. Cuirtear cás costais níos airde i láthair ina glactar leis go bhféadfadh líon na bhfeighlithe leanaí rialaithe méadú go dtí 10,000 .

Meastar go bhféadfadh na costais a bhaineann le Chéim 1, lena n-áirítear leathadh an Chláir Bunoiúna, a bheith thart ar €1.8m in aghaidh na bliana sa chás níos ísle, nó €2.8m in aghaidh na bliana sa chás níos airde. Meastar go mbeidh an costas breise i gCéim 3 cothrom le €23m in aghaidh na bliana sa chás níos ísle, a bheadh cothrom le méadú 4% ar an gcaiteachas poiblí bliantúil ar fhoghlaím agus cúram na luath-óige agus cúram leanaí ar aois scoile. Sa chás costais níos airde, bheadh an glanchostas cothrom le €51m in aghaidh na bliana. Tugtar gealltanais in *Na Chéad 5* go ndúblófar, ar a laghad, an infheistíocht i bhFoghlaím agus Cúram na Luath-Óige agus Cúram Leanaí Aois Scoile faoi 2028, agus samhlaítear go n-íocfaí costas an Phlean Gníomhaíochta ón méadú seo. Ina theannta sin, tá scrúdú á dhéanamh ar an bhféidearthacht a bhaineann le cistí AE a úsáid (trí Chiste Sóisialta na hEorpa Plus, 2021-2017) chun tacú le huas-sciliú an mhargaidh fostaíochta d'fhoghlaím agus cúram na luath-óige agus cúram leanaí ar aois scoile, lena n-áirítear feighlithe leanaí.

Feidhmiúchán

Déanfaidh Grúpa Stiúrtha maoirseacht ar chur i bhfeidhm an Phlean Gníomhaíochta. Beidh an Grúpa Stiúrtha faoi chathaoirleacht na Roinne Leanaí, Comhionannais, Míchumais, Lánpháirtíochta agus Óige (DCEDIY) agus páirteach ann beidh ionadaithe feighlithe leanaí, tuismitheoirí agus príomhpháirtithe leasmhara eile.

I rith Chéim 1, tacóidh ceithre Ghrúpa Comhairleacha (ina mbeidh ionadaíocht ar fheighlithe leanaí freisin) leis an nGrúpa Stiúrtha maidir leis na nithe seo a leanas:

- A. Rialúchán agus Cigireacht** – ábhar rialachán a bhaineann go sonrach le feighlithe leanaí, lena n-áirítear impleachtaí na timpeallachta baile.
- B. Oiliúint agus Tacaíocht** – Clár Oiliúna Bunúsach, Clár Forbartha Cáilíochta a fhorbairt, agus líonraí áitiúla feighlithe leanaí le foireann a dhearadh.
- C. Maoiniú agus Tacaíochtaí Airgeadais** – lena n-áirítear athbhreithniú ar Chiste na bhFoghlaimeoirí agus ar an Deontas Forbartha um Fheighlíocht Leanaí.
- D. Comhairliúchán agus Cumarsáid** – straitéis chomhairliúcháin agus chumarsáide a fhorbairt don Phlean Gníomhaíochta, lena n-áirítear bearta athchóirithe a roinnt.

Cheap DCEDIY Comhordaitheoir Náisiúnta um Fheighlíocht Leanaí in 2019, a thacóidh le feidhmiúchán le linn Chéim 1 den Phlean Gníomhaíochta. Beidh struchtúir

feidhmiúcháin i gCéimeanna 2 agus 3 ag brath ar thoradh an Athbhreithnithe ar Chórais agus Struchtúir a bhaineann leis an tSamhail Oibriúcháin le haghaidh Fhoghlaim agus Chúram na Luath-Óige agus Cúraim Leanaí ar Aois Scoile, atá sceidealaithe le tuairisciú faoi dheireadh 2021.

Roimh 2028, déanfar athbhreithniú ar chur i bhfeidhm tosaigh na rialachán a bhaineann go sonrach le feighlithe leanaí. Áireofar san athbhreithniú breithniú ar an amlíne amach anseo ina mbeidh ar fheighlithe leanaí cláraithe an Clár Forbartha Cáilíochta a chríochnú le linn a chur i bhfeidhm go hiomlán (Céim 3), tar éis dheireadh na hidirthréimhse.

Cumarsáid agus comhairliúchán

Chuir comhairliúchán fairsing bonn eolais faoi fhorbairt an Phlean Gníomhaíochta seo, lena n-áirítear comhairliúcháin a bhí mar bhonn le tuarascáil an Ghrúpa Oibre 2018, agus comhairliúchán poiblí in 2019 ar an Dréachtphean Gníomhaíochta um Fheighlíocht Leanaí. Ach éileoidh scála an athchóirithe atá i gceist sa Phlean Gníomhaíochta seo tuilleadh comhairliúcháin, go háirithe i rith Chéim 1 agus rialacháin a bhaineann go sonrach le feighlithe leanaí á bhforbairt.

Beidh teagmháil dhearfach le feighlithe leanaí ag an leibhéal áitiúil ríthábhachtach. Beidh gá le hiarracht shuntasach cumarsáide lena chinntiú go mbeidh neart eolais ag feighlithe leanaí agus tuismitheoirí faoi na hathruithe atá á ndéanamh agus faoi na buntáistí a bheidh mar thoradh leo.

Bunófar Grúpa Comhairleach maidir le Comhairliúchán agus Cumarsáid i rith Chéim 1 chun tacú leis an nGrúpa Stiúrtha le forbairt agus le feidhmiúchán straitéis chomhairliúcháin agus chumarsáide.

Achoimre ar na gníomhartha

Anailís costais

Reachtaíocht agus rialacháin

Céim 1 Ullmhúchán Fad 2-3 bliana	Céim 2 Aistriú Fad 3-5 bliana	Céim 3 Feidhmiúchán iomlán ag tosú faoi 2028
- Tuilleadh taighde agus anailís ar líon na bhfeighlithe leanaí ar dócha go mbeidh siad laistigh de raon feidhme an rialacháin. - Anailís ar an méadú is dóigh a bheidh ar chostais na Scéime Náisiúnta Cúraim Leanaí mar go mbeidh líon níos mó teaghlach ag baint tairbhe aisti. - Tuilleadh costmheastachán ar ghníomhartha Chéim 2 agus 3. - Anailís Tionchair Rialála.		
- Grúpa Comhairleach a bhunú ar Rialúchán agus Cigireacht. - Rialacháin a bhaineann go sonrach le feighlithe leanaí a dhréachtú, le comhairliúchán. - Córas cigireachta comhréireach agus oiriúnach a fhorbairt. - An tAcht um Chúram Leanaí 1991 a leasú. - Tacóidh na hOifigigh Forbartha um Fheighlíocht Leanaí, na CCCanna agus na hEagraíochtaí Náisiúnta Deonacha um Chúram Leanaí le feighlithe leanaí atá incháilithe cheana féin clárú le Tusla.	- Deireadh a chur leis an eisiamh dlíthiúil reatha ó rialachán feighlithe leanaí neamhghaolta. - Tagann rialacháin a bhaineann go sonrach le feighlithe leanaí i bhfeidhm. - Gníomhartha cumarsáide chun aird a tharraingt ar na rialacháin nua.	Athbhreithniú a dhéanamh ar na rialacháin a bhaineann go sonrach le feighlithe leanaí tar éis iad a chur i bhfeidhm i dtosach.

Achoimre ar na gníomhartha

Ceanglais cháilíochta agus oiliúna

Tacaíochtaí ar ardchaighdeán

Céim 1 Ullmhúchán Fad 2-3 bliana	Céim 2 Aistriú Fad 3-5 bliana	Céim 3 Feidhmiúchán iomlán ag tosú faoi 2028
- Grúpa Comhairleach maidir le hOiliúint agus Tacaíochtaí a bhunú. - Clár Bunoiúna agus Clár Forbartha Cáilíochta a fhorbairt. - Clár Bunoiúna a rolladh amach. - Oiliúint cosanta leanaí agus garchabhrach a rolladh amach chuig feighlithe leanaí.	- Clár Forbartha Cáilíochta a rolladh amach d'fheighlithe leanaí a bhfuil Bunoiúint críochnaithe acu. - Leanúint ar aghaidh ag rolladh amach an Chláir Bhunoiúna d'fheighlithe leanaí nua. - Leanúint le rolladh amach oiliúna cosanta leanaí agus garchabhrach.	- Clár Forbartha Cáilíochta críochnaithe d'fheighlithe leanaí reatha. - Athbhreithniú ar amlíne d'fheighlithe leanaí cláraithe chun an Clár Forbartha Cáilíochta a chríochnú.
- Scrúdaigh roghanna le haghaidh tacaíochtaí feighlíocht leanaí trí struchtúir atá ann cheana féin agus roghanna nua, nasctha leis an Athbhreithniú ar an gCóras Oibriúcháin. - Roghanna taighde do leathadh líonraí áitiúla feighlithe leanaí le foireann. - Cuir tús le leathnú seirbhísí cigireachta atá sainoiriúnaithe d'fheighlithe leanaí.	- Fairsingiú seirbhísí cigireachta chun freastal ar fheighlithe leanaí. - Fairsingiú agus athchóiriú tacaíochtaí cáilíochta d'fheighlithe leanaí. - Tús a chur ar bhonn píolótach agus céimnithe le líonraí áitiúla um fheighlíocht leanaí le foireann, ag brath ar thoradh an taighde atá á dhéanamh i gCéim 1.	- Soláthar tacaíochtaí cáilíochta ar bhonn cothrom d'fheighlithe leanaí agus do sholáthraithe ionadbhunaithe. - Leathadh líonraí áitiúla feighlithe leanaí le foireann.

Achoimre ar na gníomhartha

Maoiniú agus tacaíochtaí airgeadais

Céim 1 Ullmhúchán Fad 2-3 bliana	Céim 2 Aistriú Fad 3-5 bliana	Céim 3 Feidhmiúchán iomlán ag tosú faoi 2028
- Grúpa Comhairleach maidir le Maoiniú agus Tacaíochtaí Airgeadais a bhunú. - Tacaigh le feighlithe leanaí a chomhlíonann na ceanglais rialála reatha le páirt a ghlacadh sa Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí. - Athbhreithniú ar thacaíochtaí airgeadais eile.	- Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí a oscailt do gach feighlí leanaí a chomhlíonann riachtanais rialála, lena n-áirítear bunoilúint. - Athchóiriú céimnithe ar thacaíochtaí airgeadais eile.	- An Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí ar oscailt do gach feighlí leanaí a leanann ag comhlíonadh na gceanglais rialála, lena n-áirítear an Clár Forbartha Cáilíochta. - Athchóiriú iomlán ar thacaíochtaí airgeadais eile.
Comhairliúchán agus cumarsáid - Grúpa Comhairleach maidir le Comhairliúchán agus Cumarsáid a bhunú. - Straitéis chomhairliúcháin agus chumarsáide. - Acmhainní eolais agus oiliúna a fhorbairt i ndáil le húsáid buimí agus au pair.	- Straitéis chomhairliúcháin agus chumarsáide a chur i bhfeidhm. - Faisnéis agus acmhainní oiliúna a rolladh amach i ndáil le húsáid buimí agus au pair.	- Leanúint le cur i bhfeidhm na straitéise comhairliúcháin agus cumarsáide. - Acmhainní eolais agus oiliúna a scaipeadh i ndáil le húsáid buimí agus au pair.

1. Comhthéacs

Tá ról lárnach ag feighlithe leanaí i bhfoghlaím agus cúram na luath-óige agus cúram leanaí ar aois scoile a sholáthar in Éirinn. I gcás go leor leanaí in Éirinn, is é feighlí leanaí an príomhchúramóir atá acu mar aon lena dtuismitheoirí, agus go minic bíonn leanaí faoi chúram feighlí leanaí ina n-óige agus leantar ar aghaidh leis an gcúram seo nuair a bhíonn siad ag freastal ar scoil. Bíonn ról seasmhach ag feighlí leanaí i saol linbh agus bíonn meas ar an bhfeighlí leanaí – beagnach cosúil leis an dara clann.

Tá fianaise le fáil i dtaighde atá déanta ar thorthaí dearfacha a bheith á mbaint ag leanaí as feighlíocht leanaí ar ardchaighdeán, a d'fhéadfaí a nascadh le comhsheasmhacht cúramóra agus cóimheas íseal linbh-aosaigh. Déantar cás láidir san fhianaise faoi thorthaí do leanaí an rogha de chineál soláthróra a thabhairt do thuismitheoirí, agus solúbthacht a bheith ann maidir leis na fóirdheontais atá ar fáil tríd an Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí, agus leanúint le caighdeán ar fud na hearnála a ardú.

Tá ardmheas ag go leor tuismitheoirí ar fheighlithe leanaí mar gheall ar an suíomh atá cosúil leis an mbaile, caidreamh maith a mhaireann ar feadh i bhfad, agus solúbthacht, lena n-áirítear freastal ar leanaí réamhscoile agus scoile, siblínní san áireamh. Is fearr le go leor teaghlaigh feighlithe leanaí a úsáid, ach i gcás roinnt teaghlach, i gceantair nach bhfuil cúram ionadbhunaithe ar fáil nó nach bhfuil a uaireanta oscailte ag teacht le riachtanais chúram leanaí an teaghlaigh, is é feighlíocht leanaí an t-aon rogha.

Trí rialúchán a chur i bhfeidhm i gcás feighlithe leanaí cuirtear ar a gcumas rochtain níos fearr a bheith acu ar thacaíochtaí Rialtais – fóirdheontais a d'fhéadfadh táillí tuismitheoirí a laghdú agus tacaíochtaí chun cabhrú le feighlithe leanaí seirbhís leanúnach ar ardchaighdeán a chur ar fáil do leanaí. Trí chur leis na roghanna atá ar fáil do thuismitheoirí chomh fada is a bhaineann le foghlaim agus cúram na luath-óige agus cúram leanaí ar aois scoile atá inrochtana, inacmhainne agus ar ardchaighdeán, is féidir tacú le rannpháirtíocht mhéadaithe sa mhargadh fostaíochta. Go háirithe, uaireanta tairgeann feighlithe leanaí níos mó solúbthachta agus freagrúlachta do thuismitheoirí, agus freastalaíonn siad ar uaireanta oibre tuismitheoirí. Tá ról suntasach ag feighlíocht leanaí maidir le cúram leanaí a sholáthar ar fud na tíre agus is réiteach éifeachtach í ar shaincheistanna a bhaineann le soláthar agus rochtain.

D'ainneoin na mbuntáistí go leor a bhaineann leis an bhfeighlíocht leanaí, áfach, tá feighlíocht leanaí in Éirinn beagnach neamhrialaithe agus dofheicthe ar bhealaí go leor. Ní fios cé mhéad feighlithe leanaí atá sa tír agus ní féidir ach an líon a mheas. Níl mórán acu cláraithe le Tusla, an Ghníomhaireacht um Leanaí agus an Teaghlach – tá formhór acu díolmhaithe, rud atá á gcosc ó chlárú mar nach gceadaíonn na rialacháin reatha ach dóibh siúd atá ag tabhairt aire do sheachtar leanaí nó níos mó (nó ceathrar leanaí réamhscoile nó níos mó) i dteach an fheighlí leanaí clárú le Tusla. Glactar leis go n-oibríonn roinnt feighlithe leanaí sa gheilleagar neamhfhoirmiúil. Is ionann an ganntanas rialúcháin agus ganntanas dearbhaithe cáilíochta do leanaí nó tuismitheoirí agus baol féideartha, gan aon cheanglas a bheith ann seiceálacha grinnfhiosrúcháin an Gharda Síochána a dhéanamh fiú. Ciallaíonn sé nach bhfuil aon rochtain ag tuismitheoirí ar mian leo feighlí leanaí a úsáid ar fhóirdheontas poiblí, agus d'fhéadfadh deacrachtaí a bheith acu feighlí áitiúil a aimsiú. Cuireann an easpa rialacháin seo teorainn le deiseanna feighlithe leanaí oiliúint a fháil, rud a chuireann cosc ar a rochtain ar oiliúint mhaoinithe agus ar thacaíochtaí le haghaidh cáilíochta.

1.1 Sainmhíniú ar fheighlíocht leanaí

Is é an sainmhíniú atá luaite le feighlíocht leanaí sa Phlean Gníomhaíochta seo cúram leanaí íoctha, neamhghaolta, leanaí idir aois bhreithe agus 14 bliana d'aois (lena n-áirítear foghlaim agus cúram na luath-óige agus cúram leanaí ar aois scoile) ina dtugtar aire aonarach do leanaí laistigh de shuíomh teaghlaigh an fheighlí leanaí.

Deirtear gur cúram 'bailebhunaithe' é feighlíocht leanaí chomh maith, seachas cúram 'ionadbhunaithe'. Uaireanta, cuirtear cúram ionadbhunaithe – go háirithe cúram seisiúnach mar an Clár um Chúram agus Oideachas na Luath-Óige (Early Childhood Care and Education, ECCE) – ar fáil laistigh de theach an tsoláthraí seirbhíse, i síneadh saintógtha leis an teach, mar shampla. Tá difríocht idir soláthar den sórt sin, áfach, agus feighlíocht leanaí, ó thaobh scála de (lín na leanaí), an méid comhtháthaithe le saol teaghlaigh an fheighlí leanaí, agus an seans go mbeidh grúpaí aoismheasctha i gceist:

- **Scála** – Go ginearálta, oibríonn feighlithe leanaí leo féin, cé go mb'fhéidir go mbeadh baill teaghlaigh ag tacú leo. É sin ráite, tá go leor soláthraithe de chúram ionadbhunaithe seisiúnach in Éirinn i mbun a seirbhísí a reáchtáil ina n-aonar chomh maith.² Tá scála na feighlíochta leanaí níos lú go ginearálta, mar gheall ar rialacha pleanála agus árachas. Foráiltear i *Planning and Development Regulations 2001, S.I.600* (níl leagan Gaeilge ar fáil), le haghaidh díolúine ó chead pleanála le haghaidh 'an ghníomhaíocht a bhaineann le haire a thabhairt do nach mó ná 6 leanbh, lena n-áirítear leanaí, más ann dóibh, an duine atá i mbun na feighlíochta leanaí, i dteach an duine sin, le haghaidh brabúis nó gnóthachain'.
- **Saol teaghlaigh** – Go hiondúil, comhtháthaíonn feighlithe leanaí cúram a leanaí lena saol teaghlaigh féin, agus d'fhéadfaidís deis a thabhairt do leanaí taithí a fháil ar ghníomhaíochtaí laethúla a bheadh ag tarlú ina dteach féin. Go hidirnáisiúnta, go minic úsáidtear an téarma 'cúram lae teaghlaigh' chun cur síos a dhéanamh ar fheighlíocht leanaí.
- **Meascán d'aoisghrúpaí** - Is gnách go bhfreastalaíonn feighlithe leanaí ar mheascán d'aoisghrúpaí,³ lena n-áirítear leanaí réamhscoile agus aois scoile araon, agus féadfaidh siad aire a thabhairt do siblínní d'aoiseanna éagsúla ag an am céanna.

Déantar idirdhealú idir feighlithe leanaí agus cúramóirí gaolta, sa mhéid is go dtugann siad airde do leanaí neamhghaolta agus go bhfaigheann siad íocaíocht as aire a thabhairt dóibh. Is féidir le feighlithe leanaí, áfach, aire a thabhairt do bhaill teaghlaigh (a leanaí féin agus leanaí gaolta leo) sa bhreis ar bhaill neamhtheaghlaigh (rud atá fíor i gcás soláthar ionadbhunaithe freisin), agus d'fhéadfadh roinnt cúramóirí gaolta cúiteamh a fháil ó thuismitheoirí linbh as aire a thabhairt don leanbh. Ina ainneoin sin, saintréith d'fheighlíocht leanaí is ea gur gnó é agus nach socrú teaghlaigh atá ann go heisiach, agus chuige sin, d'fhéadfadh go mbeadh sé faoi réir rialúcháin. (Ba cheart a thabhairt ar aird go nglactar le coincheap an 'phá' anseo i dtéarmaí ginearálta agus nach bhfuil sé teoranta d'íocaíochtaí airgid.)

Chun críocha rialála, go hiondúil tá feighlíocht leanaí teoranta do nach mó ná íosmhéid

² Éilíonn Rialacháin Luathbhlianta 2016 ar fheighlithe leanaí (rialaithe) agus oibrítitheoirí aonair seirbhísí réamhscoile seisiúnacha an dara duine a thuigeann modh oibre na seirbhíse a bheith gar don tseirbhís an t-am ar fad agus in ann freastal ar an suíomh i gcás éigeandála.

³ É sin ráite, bíonn roinnt soláthraithe ionadbhunaithe ag freastal ar ghrúpaí aoismheasctha chomh maith.

líon uaireanta in aghaidh an lae nó na seachtaine, agus, dá réir sin, tá idirdhealú á dhéanamh idir agus ‘aire a thabhairt do leanaí’ (babysitting). I dTuaisceart Éireann, mar shampla, is gá clárú mar fheighlí leanaí má tá níos mó ná dhá uair an chloig in aghaidh an lae á chaitheamh ag tabhairt aire do leanbh.

Chomh maith leis sin, tá idirdhealú á dhéanamh idir feighlíocht leanaí, a áiríonn cúram i dteach an fheighlí leanaí, agus cúram a thugtar i dteach an linbh, cúram a d’fhéadfadh a bheith á thabhairt ag buime, au pair nó ‘duine atá ag tabhairt aire do leanbh’. Chomh maith leis sin, d’fhéadfadh go mbeadh cúram i dteach an linbh á thabhairt ag duine ar a dtugtar ‘feighlí leanaí’, téarma atá in úsáid go coitianta. É sin ráite, ní hionann an caidreamh fostaíochta agus an comhthéacs dlíthiúil agus rialála. Cé gur iondúil go mbíonn feighlí leanaí atá ag obair i dteach an fheighlí féin féinfhostaithe agus go mbíonn seirbhís á tairiscint a d’fhéadfaí a rochtain ar bhonn poiblí, glactar leis gur fostaí de chuid thuismitheoirí an linbh é duine éigin atá ag tabhairt aire do leanbh i dteach an linbh.⁴ Ina theannta sin, ina lán cásanna go minic áiríonn fostú duine éigin i dteach an linbh meascán de chúram agus ról eile, e.g. glantachán nó dualgais tí eile. Chomh maith leis sin, de bhrí go n-oibríonn siad i dteach na dtuismitheoirí/an linbh seachas ina dteach féin, ní féidir glacadh leis go bhfuil freagracht aonair ar au pair agus buimí as sábháilteacht nó oiriúnacht an tí sin chun críche na foghlama agus cúraim na luath-óige nó an chúraim leanaí.

Chun críche na soiléireachta, sainmhínítear sa Phlean Gníomhaíochta seo ‘feighlí leanaí’ mar dhuine a thugann aire do leanaí i dteach an fheighlí leanaí, agus a úsáideann an téarma ‘buime’ nó ‘au pair’ chun cur síos a dhéanamh ar dhuine éigin a thugann aire do leanaí i dteach an linbh.

1.2 Buntáistí na feighlíochta leanaí

Tairgeann feighlíocht leanaí, mar atá sainmhínithe in 1.1, raon buntáistí do leanaí agus do theaghlaigh. É sin ráite, tá buntáistí suntasacha agus fairsinge ag baint le feighlíocht leanaí, lena n-áirítear leanúnachas an chúraim agus an cóimheas íseal idir aosaigh agus leanaí, a chiallaíonn go bhfuil cás láidir ann chun rogha den chineál seo suímh a thabhairt do thuismitheoirí trí feighlíocht leanaí ar bhonn cothrom le feighlíocht leanaí ionadbhunaithe i dtéarmaí an chreata rialála agus infhaighteacht fóirdheontas, tacaíochtaí agus eolais.

Fianaise ar thorthaí do leanaí

Ainneoin níos mó spéise a bheith á léiriú ag leibhéal beartais, aithnítear gur ábhar taighde nach bhfuil dóthain forbartha déanta air é an méid a chuireann feighlíocht leanaí le torthaí a bhaint amach.⁵ Tarraingíonn taighde atá déanta go dtí seo aird ar raon buntáistí a d’fhéadfadh a bheith ag baint le feighlíocht leanaí, cé nach soláthraíonn sonraí oibiachtúla fianaise shoiléir maidir le torthaí níos fearr a bheith ag eascirt as feighlíocht leanaí nó soláthar ionadbhunaithe, go háirithe i gcomhthéacs ina bhfuil feighlithe leanaí á rialáil agus ina bhfaigheann siad oiliúint agus tacaíochtaí cáilíochta.

4 Maidir le au pair, rialaigh an Coimisiún um Chaidreamh san Áit Oibre gur fostaíthe intíre iad au pair agus go bhfuil siad i dteideal an t-íosphá a fháil.

5 Ang, L., Brooker, E., & Stephen, C. (2017). A Review of the Research on Childminding: Understanding Children’s Experiences in Home-Based Childcare Settings. *Early Childhood Education Journal*, 45(2), 261-270.

D'fhéadfadh gur fianaise iad difríochtaí i dtorthaí leanaí ar na difríochtaí idir cineálacha suímh in idirghníomhaíochtaí idir daoine fásta agus leanaí, mar aon leis an leibhéal tacaíochta atá ar fáil do chleachtóirí. Mar shampla, d'fhéadfadh idirghníomhaíochtaí idir feighlithe leanaí agus leanaí tairbhe a bhaint as níos mó comhsheasmhachta agus leanúnachas cúraim, cóimheasa níos lú aosaigh-leanaí agus comhpháirtíocht leanúnach le tuismitheoirí, cé go bhféadfadh níos mó seans a bheith ann go mbainfidh cleachtóirí i gcúram ionadbhunaithe tairbhe as maoirseacht agus obair foirne. Áirítear i bhfeighlíocht leanaí, de réir an tsainmhíneithe, leanúnachas cúraim, cé nach gné é seo de chúram ionadbhunaithe i gcónaí, agus go hiondúil áiríonn sé cóimheas íseal idir bail foirne agus leanaí, a aithnítear mar ghné thábhachtach de chaighdeán struchtúrach⁶, agus tá fianaise ann go bhféadfadh go mbeadh cóimheasa níos ísle réamh-mheastach maidir le cúram dearfach agus luathfhorbairt shochmhothúcháinach⁷ leanaí,⁸ le héifeacht níos láidre le tabhairt faoi deara do leanaí níos óige.⁹

Aimsíodh sa staidéar Ag Fás Aníos in Éirinn (GUI) go bhfuil éifeachtaí dearfacha ag feighlíocht leanaí¹⁰ ar stór focal leanaí.¹¹ I Staidéar na Ríochta Aontaithe Study of Early Education and Development (SEED) tá nasc cruthaithe idir cumas briathartha níos airde agus úsáid foghlaim agus cúram luath-óige aonair¹² foirmiúil agus neamhfhoirmiúil.¹³ Tá fianaise ann freisin go bhfuil tionchar dearfach ag feighlíocht leanaí ar thorthaí mothúcháin do leanaí.¹⁴ Tá níos mó seans ann go mbeidh leanaí a dtugann duine neamhghaolta aire dóibh ag déileáil le fadhbanna iompraíochta inmheánaithe agus tá seans ann go mbeidh siad níos inniúla go sóisialta.¹⁵ Luaitear níos lú siomptóm mothúcháinach agus breis féinrialúcháin iompraíochta le feighlithe leanaí.¹⁶ Tá fianaise ann freisin go bhféadfadh timpeallachtaí baile inní sa luath-óige a laghdú.¹⁷ Go ginearálta, tá níos mó seans ann go mbeidh inní agus strus á seachaint ag naíonáin agus lapadáin i suíomhanna fhoghlaim agus chúram na luathóige neamhthuismitheoireachta má fhorbraíonn siad ceangal tánaisteach marthanach le cúramóir amháin atá ar fáil go comhsheasmhach, ceangal a bhfuil níos mó seans ann go dtarlódh sé nuair a bhíonn aire á tabhairt ag cúramóir aonair cosúil le feighlí leanaí.¹⁸

6 Grúpa Oibre an Choimisiúin Eorpaigh. (2014). *Proposal for Key Principles of a Quality Framework for Early Childhood Education and Care*. Tuarascáil an Ghrúpa Oibre maidir le hOideachas Luath-Óige agus Cúram faoi Choimirce an Choimisiúin Eorpaigh. An Bhruiséil: An Coimisiún Eorpach.

7 Leach, P., Barnes, J., Malmberg, L.-E., Sylva, K., & Stein, A. (2008). The Quality of Different Types of Child Care at 10 and 18 months: A Comparison Between Types and Factors Related to Quality. *Early Child Development and Care*, 178, 177–209.

8 Dall, C., White, E. J., Rockel, J., Duhn, I., Buchanan, E., Davidson, S., Ganly, S., Kus, L. & Wang, B. (2011). *Quality Early Childhood Education for Under-Two-Year-Olds: What Should It Look Like? A Literature Review*. Tuarascáil don Aireacht Oideachais. An Nua-Shéalainn: An Aireacht Oideachais.

9 Melhuish, E. (2016). *Discussion Paper: Provision of Quality Early Childcare Services*. Ullmhaithe don Phiarmheasúnú ar an gClár um Chosaint agus um Chuimsiú Sóisialta. An Bhruiséil: An Coimisiún Eorpach.

10 Déantar idirdhealú i staidéar GUI idir 'cúram gaolta' (seantuismitheoir de ghnáth), 'cúram neamhghaolta' (feighlí leanaí de ghnáth) agus 'cúram ionadbhunaithe' (e.g. creis) mar na príomhchineálacha de chúram neamhthuismitheoireachta.

11 McGinnity, F., Russell, H., & Murray, A. (2015). *Non-Parental Childcare and Child Cognitive Outcomes at Age 5*. Baile Átha Cliath: An Institiúid Taighde Eacnamaíochta agus Sóisialta (ESRI).

12 Morris, S. P., Melhuish, E., & Gardiner, J. (2017). *Study of Early Education and Development (SEED): Impact Study on Early Education Use and Child Outcomes up to Age Three*. Londain: An Roinn Oideachais.

13 Sa Staidéar ar Oideachas agus Cúram na Luath-Óige (SEED), tá suíomhanna roinnte i ngrúpa foirmiúil (e.g. naíolanna), duine aonair foirmiúil (e.g. feighlithe leanaí), agus duine aonair neamhfhoirmiúil (e.g. cairde agus gaolta).

14 French G. (2007). *Children's Early Learning and Development: A Research Paper*. Baile Átha Cliath: An Chomhairle Náisiúnta Curaclaim agus Measúnachta (NCCA).

15 Russell, H., Kenny, O. & McGinnity, F. (2016). *Childcare, Early Education and Socio-Emotional Outcomes at Age 5: Evidence from the Growing Up in Ireland (GUI) Study*. Baile Átha Cliath: An Institiúid Taighde Eacnamaíochta agus Sóisialta.

16 Morris, S. P., Melhuish, E., & Gardiner, J. (2017). *Study of Early Education and Development (SEED): Impact Study on Early Education Use and Child Outcomes up to Age Three*. Londain: An Roinn Oideachais.

17 Coplan, R., Findlay, L. C., & Schneider, B. H. (2010). Where do Anxious Children 'Fit' Best? Childcare and the Emergence of Anxiety in Early Childhood. *Canadian Journal of Behavioural Science*, 42(3), 185.

18 Bowlby, R. (2007). Is féidir le Naíonáin agus Lapadáin i gCúram Lae Neamhthuismitheoireachta Strus agus Inní a Sheachaint má Fhorbraíonn

Tá roinnt fianaise ann a thugann le fios go bhféadfadh ról tacúil a bheith ag feighlíocht leanaí in aistrithe agus naisc leanaí ó thimpeallachtaí baile go scoile.¹⁹ Chomh maith leis sin, tugadh faoi deara gur féidir le feighlíocht leanaí foirm de thacaíocht teaghlaigh a chur ar fáil,²⁰ go háirithe do theaghlaigh leochaileacha.

Sainroghanna leanaí

Níl ach fianaise theoranta ann maidir le tosaíocht a bheith á tabhairt ag leanaí d'fheighlíocht leanaí seachas do chúram ionadbhunaithe. É sin ráite, tugann an fhianaise atá ar fáil le fios go bhféadfadh tóir a bheith ag go leor leanaí réamhscoile agus ar aois scoile ar an timpeallacht baile agus ar shuíomh 'teaghlaigh' na feighlíochta leanaí.

Aimsíodh sa tuarascáil *Na Chéad 5* maidir leis an gcomhairliúchán náisiúnta le leanaí óga idir 3-5 bliana d'aois (lena n-áirítear leanaí réamhscoile agus ar aois scoile)²¹ gur mheas leanaí óga go raibh tábhacht leis an mbaile agus leis an teaghlach, cé gur thagair roinnt leanaí go fabhrach do sheirbhísí ionadbhunaithe chomh maith. Bhain leanaí óga taitneamh as an 'eispéireas a bhain le bheith sa bhaile', agus níor thaitin sé leo nuair a bhí siad scartha ón teaghlach. Ar an gcaoi chéanna, aimsíodh i gcomhairliúchán Start Strong le leanaí óga gur mheas leanaí go raibh sé tábhachtach go mbeadh a dteaghlaigh mórthimpeall orthu.²² Cé nach bhfuil aire á tabhairt ag teaghlach an linbh féin i gceist le feighlíocht leanaí, is suíomh teaghlaigh agus timpeallacht cosúil leis an mbaile atá ann.

Fuair suirbhé ar leanaí ar aois scoile a rinneadh don Phlean Gníomhaíochta do Chúram Leanaí ar Aois Scoile gurbh fhearr leo 'timpeallacht cosúil leis an mbaile'.²³ Sa suirbhé, rinne leanaí cur síos ar chaidrimh dhearfacha le feighlithe leanaí agus ar an deis a bheith ag spraoi agus ag bualadh le cairde. Thagair leanaí do bhia cócaráilte sa bhaile mar ghné fhabhrach de shuíomhanna iarscoile. Thagair leanaí níos sine don iontaoibh a bhí ag a dtuismitheoirí as feighlithe leanaí.

Sainroghanna tuismitheoirí

Is fearr le go leor tuismitheoirí feighlithe leanaí a úsáid, mar gur dóigh leo gurb ionann an comhtháthú le saol an teaghlaigh agus timpeallacht cosúil leis an mbaile.²⁴ Cé gur fianaise é úsáid fhorleathan, leanúnach a bheith á baint ag tuismitheoirí as feighlithe leanaí, gur fearr le go leor tuismitheoirí feighlíocht leanaí ná cúram ionadbhunaithe, léiríonn gach cinneadh ó thuismitheoirí a bhaineann le rogha cúram leanaí raon fachtóirí, lena n-áirítear infhaighteacht, costas, suíomh, solúbthacht, agus tuiscintí ar cháilíocht.

D'fhéadfadh suirbhéanna ar thuismitheoirí fianaise níos soiléire maidir le sainroghanna a sholáthar. Léiríodh i suirbhé ar thuismitheoirí a rinne an Grúpa Oibre um Athchóirithe agus Tacaíochtaí don Earnáil Feighlíochta Leanaí, a d'fhreagair níos mó ná 3,600

siad Ceangal Tánaisteach Marthanach le Cúramóir Amháin atá ar fáil go Comhsheasmhach. *Attachment & Human Development*, 9(4), 307-319.

19 Ang, L., Brooker, E., & Stephen, C. (2017) A Review of the Research on Childminding: Understanding Children's Experiences in Home-Based Childcare Settings. *Early Childhood Education Journal*, 45(2), 261-270.

20 Garrity, S., & McGrath, B. (2011). 'It's Not Like a Job Now; It's Part of Me': Exploring African Women's Experiences in the Irish Childcare Sector. *Child Care in Practice*, 17(1), 69-86.

21 Coyne, I., Mallon, D., & Chubb, E. (2018). *Na Chéad 5: A National Consultation with Young Children on A Whole-of-Government Strategy for Babies, Young Children and their Families. Baile Átha Cliath: Rialtas na hÉireann.*

22 Start Strong (2011). *If I Had a Magic Wand: Young Children's Visions and Ideas for Early Care and Education Services. Baile Átha Cliath: Start Strong.*

23 Action Plan on School Age Childcare (2017) *na Roinne Leanaí agus Gnóthaí Óige. Baile Átha Cliath: Foilseacháin Rialtais. Ich.62.*

24 Fauth, R., Owen, S., & Jellic, H. (2012). *The Next Best Thing to Being at Home: Parents' View of Quality in Home-Based Childcare Settings. Achoimre Taighde. Londain: Ionad Taighde NCB.*

tuismitheoir, ardleibhéal de shástacht tuismitheoirí le feighlithe leanaí (shonraigh 72% de fhreagróirí go raibh siad ‘an-sásta’ lena bhfeighlí leanaí). Ní féidir, áfach, lena leithéid de shuirbhé an céatadán de thuismitheoirí (ag úsáid ionad cúrambhunaithe, feighlí leanaí, nó foirm chúraim eile) a roghnódh feighlí leanaí dá mbeadh gach foirm soláthair inrochtana go cothrom a léiriú.²⁵ I suirbhé CSO a rinneadh in 2016 fiafraíodh de leanaí faoin cén socrú malartach cúram leanaí ar mhaith leo a úsáid nach bhfuil in úsáid acu faoi láthair, agus roghnaigh 18% de thuismitheoirí leanaí réamhscoile agus 14% de thuismitheoirí leanaí ar aois scoile an chatagóir ‘feighlí leanaí íoctha / au pair / buime’.²⁶

Rinne an Grúpa Oibre an suirbhé ar thuismitheoirí agus soláthraítear ann freisin léargas ar na fachtóirí a shíleann tuismitheoirí atá tábhachtach nuair a roghnaíonn siad seirbhísí feighlíocht leanaí seachas cúram ionadbhunaithe. I measc na bhfachtóirí a measadh a bhí tábhachtach bhí uaireanta solúbtha, tacaíocht le leanaí a fhágáil agus a bhailiú, agus suíomh gar do theach an teaghlaigh. Tá roinnt fianaise ann freisin go síleann roinnt tuismitheoirí go dtacaíonn feighlíocht leanaí le filleadh ar an obair. Ar an gcuma chéanna, tá aird tarraingthe ag taighde eile ar raon fachtóirí a chuireann tuismitheoirí a chinneann feighlí leanaí a úsáid san áireamh; d’fhéadfadh go mbeadh tuismitheoirí den tuairim go bhfuil cáilíocht na seirbhíse atá á cur ar fáil ag feighlithe leanaí níos airde, go bhfuil cóimheasa níos ísle agus níos mó féidearthachta le haghaidh cúram pearsantaithe agus tuiscint ar riachtanais leanaí aonair.²⁷ Chomh maith leis sin, d’fhéadfadh go mbeadh tús áite á thabhairt ag tuismitheoirí don timpeallacht cosúil leis an mbaile.²⁸ Ina theannta sin, tá an meascán gníomhaíochtaí agus turas a thairgeann feighlithe leanaí aitheanta ag roinnt tuismitheoirí mar chúis le feighlí leanaí a roghnú seachas cúram ionadbhunaithe.²⁹

Tugtar le fios i bhfianaise ghaolmhar go mbeadh fonn ar thuismitheoirí a chinntiú go bhfuil siad ‘ag réiteach go maith’ le feighlithe leanaí, ag obair i gcomhpháirt le, agus ag glacadh le feighlíocht leanaí mar ghné dá gcuid tuismitheoireachta féin.³⁰ Tá iontaofacht aitheanta mar ghné thábhachtach freisin nuair a bhíonn feighlí leanaí á roghnú.³¹

Taispeánann an figiúr thíos na tréithe a bhaineann le feighlí leanaí a mheasann tuismitheoirí a bheith tábhachtach i suirbhé a rinne an Grúpa Oibre, agus d’fhreagair níos mó 1,300 tuismitheoir an cheist seo. Ba iad na tréithe ba mhinice a chonacthas mar ‘an-tábhachtach’ ná cáilíochtaí pearsanta an fheighlí leanaí, an timpeallacht fhisiciúil, teistiméireachtaí pearsanta, baile ó bhaile, uaireanta solúbtha, agus leanúnachas cúraim.

25 Grúpa Oibre ar Athchóirithe agus Tacaíochtaí don Earnáil Feighlíocht Leanaí (2018) *Pathway to a Quality Support and Assurance System for Childminding: Volume 2*.

26 CSO (2017) QNHS Module on Childcare, 2016.

27 Fauth, R., Owen, S., & Jellic, H. (2012). *The Next Best Thing to Being at Home: Parents' View of Quality in Home-Based Childcare Settings: Aochimre Taighde*. Londain: Ionad Taighde NCB.

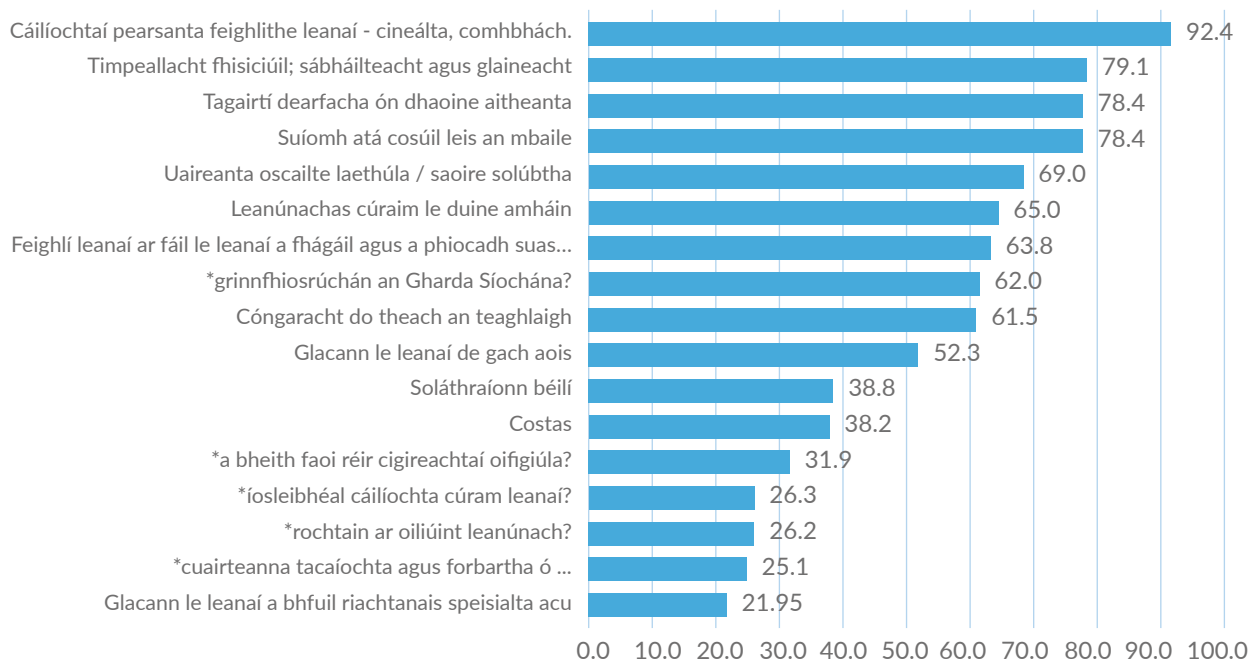
28 Shannon, R., Geraghty, T., & Molyneaux, F. (2014). *Childminding in Northern Ireland: An Exploration of Practice, Quality and the Impact of Vertical Placements on Children*. Londain: Biúró Náisiúnta na Leanaí.

29 Fauth, R., Jellic, H., Lea, J., Willnott, N. & Owen, S. (2011). *Cleachtas Feighlíochta Leanaí i Sasana: Tuarascáil Deiridh*. Londain: Biúró Náisiúnta na Leanaí.

30 Fauth, R., Owen, S., & Jellic, H. (2012). *The Next Best Thing to Being at Home: Parents' View of Quality in Home-Based Childcare Settings: Aochimre Taighde*. Londain: Ionad Taighde NCB.

31 Huskindon, T., Pye, J., Medien, K., Dobie, S., Ferguson, C., Gardner, C., Gilby, N., Littlewood, M. & D'Souza, J. (2013). *Childcare and Early Years Survey of Parents 2011*. Londain: An Roinn Oideachais.

% freagróirí ag bronnadh rangú "An-tábhachtach" ar ráitis (n=1308, *n=1428)

Fíor: Tábhacht choibhneasta tréithe pearsanta agus gairmiúla an fheighlí leanaí

Rochtain agus buntáistí eacnamaíocha

Cé go gciallaíonn an ganntanas rialúcháin ar fheighlíocht leanaí gur beag fianaise nithiúil atá ann maidir le suíomh geografach nó uaireanta oibre feighlithe leanaí, d'fhéadfadh go mbeadh sciar suntasach de sheirbhísí i suíomhanna tuaithe agus iargúlta³² á sholáthar ag feighlithe leanaí, agus d'fhéadfadh go mbeadh a n-uaireanta oibre níos solúbtha, rud a rachaidh chun tairbhe tuismitheoirí atá i mbun sealoibre nó uaireanta oibre mírialta go háirithe.

Is féidir le feighlithe leanaí seirbhísí a chur ar fáil gan costais chaipitil nó forchostais shuntasacha a thabhtú³³, trí chúram a chur ar fáil do leanaí ina dtithe féin. Dá thoradh sin, is féidir le feighlithe leanaí oibriú ar scála níos lú, agus tá níos mó seans ann go mbeidh siad in ann gnóthaí inmharthana a rith i gceantair ina bhfuil an t-éileamh íseal.

Chomh maith leis sin, d'fhéadfadh go mbeadh feighlithe leanaí atá ag obair ina dtithe féin áisiúil, agus lonnaithe níos cóngaraí do thithe tuismitheoirí. Glacann go leor tuismitheoirí leis seo mar rud dearfach, agus uaireanta glactar leis gur baill den phobal iad feighlithe leanaí.³⁴

Bunaithe ar na cúiseanna seo ar fad, is féidir le rochtain fhorleathan ar fheighlíocht leanaí rialáilte rannpháirtíocht tuismitheoirí sa mhargadh fostaíochta a éascú, go

32 ibid

33 An Roinn Oideachais (2018) *Survey of Childcare and Early Years Providers: Main Summary*. Londain: An Roinn Oideachais.

34 Fauth, R., Owen, S., & Jelcic, H. (2012). The next best thing to being at home: Parents' view of quality in home-based childcare settings. *Achoimre Taighde*. Londain: Ionad Taighde NCB.

háirithe rannpháirtíocht na mban sa mhargadh fostaíochta, agus is féidir leis an éileamh ar áiteanna cúram leanaí a mhéadú. Ní amháin go bhféadfadh soláthar méadaithe rochtain a fheabhsú, ach go bhféadfadh sé an brú le haghaidh soláthair ar ardchaighdeán a mhéadú agus an riosca a bhaineann le méaduithe iomarcacha a laghdú ar fud soláthar baile agus ionadbhunaithe.

Chomh maith leis sin, d'fhéadfadh go n-eascródh buntáistí eacnamaíocha níos ginearálta as caighdeán cháilíochta níos airde i bhfoghlaim agus cúram na luathóige, bunaithe ar an tionchar a d'fhéadfadh a bheith ag soláthar ar ardchaighdeán ar fhorbairt leanaí agus ar thorthaí oideachais. Cé go bhfuil dreasacht ann d'fheighlithe leanaí a bhí ag obair sa gheilleagar neamhfhoirmiúil roimhe seo a bheith páirteach sa gheilleagar foirmiúil, d'fhéadfadh go mbeadh ioncam cánach ag ardú freisin.

1.3 An earnáil feighlíochta leanaí in Éirinn

Stádas dlí

Tá go leor feighlithe leanaí díolmhaithe ón rialúchán faoi láthair mar thoradh ar dhíolúintí atá leagtha síos in Alt 58L d'Acht um Chúram Leanaí, 1991. Roimh mhí Feabhra 2019, ní raibh ach feighlithe leanaí a thug aire do bhreis is triúr leanaí réamhscoile ó theaghlaigh dhifriúla ³⁵ faoi réir rialúcháin agus, dá réir sin, bhí dualgas orthu clárú le Tusla (nó, roimh bhunú Tusla, fógra a chur chuig an HSE).

Ó mhí Feabhra 2019, nuair a tháinig Alt 22 d'Acht um Thacaíocht Cúraim Leanaí, 2018 i bhfeidhm, tá raon feidhme an rialacháin leathnaithe agus áirítear ann seirbhís atá dírithe ar chúram níos mó ná seisear leanaí d'aois ar bith ag am amháin, i dteannta leo siúd a thugann aire do bhreis is triúr leanaí réamhscoile. Mar a tugadh ar aird in alt 1.1 thuas, áfach, glactar go ginearálta le feighlíocht leanaí mar chúram a chur ar fáil do sheisear leanaí nó níos lú.

Amhail Meán Fómhair 2020, bhí 77 feighlí leanaí cláraithe le Tusla, iad ar fad cláraithe le haghaidh cúram leanaí réamhscoile. Cé go bhfuil iarrachtaí ar bun chun níos mó feighlithe leanaí a spreagadh agus chun tacú leo clárú le Tusla, níltear ag súil le haon athrú mór ar an líon cláraithe gan athchóiriú rialála, lena n-áirítear rialacháin a bhaineann go sonrach le feighlithe leanaí a thabhairt isteach agus díolúintí dlíthiúla a bhaint.

Cé go nglactar leis go bhfuil líon mór feighlithe leanaí díolmhaithe ó rialáil, glactar leis freisin go bhfuil roinnt feighlithe leanaí a thagann faoi raon feidhme na rialachán reatha ach nár chláraigh le Tusla cé go gceanglaítear orthu go dlíthiúil déanamh amhlaidh.

I gcás feighlithe leanaí atá díolmhaithe ó rialúchán, cuireadh tús le próiseas 'fógartha deonaí' in 2006 faoi Straitéis Náisiúnta Cúram Leanaí 2006 - 2010, a chiallaigh go raibh rogha á déanamh ag feighlithe leanaí rannpháirteacha fógra a thabhairt do Choistí Contae agus Cathrach i gCúram Leanaí. Ní stádas dlí é fógra deonach, áfach,

³⁵ Sa chás gur ó theaghlach amháin (seachas teaghlach an fheighlithe leanaí féin) na leanaí a dtugann feighlí leanaí aire dóibh, tá an feighlí leanaí díolmhaithe ó rialáil.

agus tá an líon i gceist laghdaithe le blianta beaga anuas de réir mar atá an leibhéal tacaíochta atá ar fáil don phróiseas laghdaithe. Amhail Meán Fómhair 2020, bhí thart ar 308 feighlí leanaí a raibh fógra tugtha acu dá gCoiste Contae/Cathrach i gCúram Leanaí.

Tá 750 feighlí leanaí eile i dteagmháil le Coistí Contae/Cathrach i gCúram Leanaí láthair na huaire le haghaidh tacaíochta agus faisnéise nach bhfuil cláraithe ná fógra tugtha acu. Soláthraíonn DCEDIY maoiniú bliantúil do Feighlíocht Leanaí na hÉireann, a bhfuil thart ar 700 ball aige, a bhaineann tairbhe as tacaíochtaí a chuireann Feighlíocht Leanaí na hÉireann ar fáil, agus ní mór dóibh grinnfhiosrúchán an Gharda Síochána a dhéanamh. Tá 1,300 feighlí leanaí breise i dteagmháil le Feighlíocht Leanaí na hÉireann faoi láthair le haghaidh tacaíochta agus faisnéise.

Meastacháin maidir le líon na bhfeighlithe leanaí

Tá roinnt mhaith éiginnteachta ann maidir le líon na leanaí a bhfuil feighlithe leanaí ag tabhairt aire dóibh, agus maidir le líon na bhfeighlithe leanaí atá ag obair in Éirinn inniu. Léiríonn an neamhchinnteacht seo an easpa sonraí riaracháin maidir le feighlithe leanaí nach bhfuil cláraithe le Tusla, agus go bhféadtar an téarma ‘feighlí leanaí’ i suirbhéanna a úsáid maidir le duine atá ag obair i dteach an fheighlí leanaí nó duine atá ag obair i dteach an linbh (i.e. buime nó au pair).

Tugann foinsí éagsúla sonraí le fios, cé go bhfreastalaíonn cion i bhfad níos mó de leanaí 3-5 bliana ar sholáthraithe ionadbhunaithe ná mar a fhreastalaíonn ar fheighlithe leanaí (mar a fheictear go soiléir i gclár réamhscoile ECCE), tá céatadán na leanaí faoi 3 agus na leanaí ar aois scoile a úsáideann feighlithe leanaí cosúil go ginearálta leis an gcion a úsáideann cúram ionadbhunaithe:

- Thug an staidéar Ag Fás Aníos in Éirinn le fios go raibh feighlí leanaí ag tabhairt aire do 12% de leanaí 9 mí agus 3 bliana d’aois araon, agus go raibh aire á tabhairt de thrí cheathrú díobh seo (9% den iomlán) i dteach an fheighlí leanaí ag 9 mí, agus dhá thrian díobh (8% den iomlán) ag 3 bliana.³⁶ I gcomparáid leis sin, bhí 11% de leanaí 9 mí agus 27% de leanaí 3 bliana d’aois faoi chúram ionadbhunaithe.
- Léirigh suirbhé CSO ar thuismitheoirí in 2016 go dtugann feighlí leanaí, au pair nó buime aire do 13% de leanaí réamhscoile agus 8% de leanaí bunscoile in Éirinn.³⁷ I gcomparáid leis sin, tuairiscíodh go raibh 19% de leanaí réamhscoile agus 8% de leanaí bunscoile faoi chúram ionadbhunaithe.
- Léirigh suirbhé IPSOS-MRBI, arna choimisiúnú ag DCEDIY, a rinneadh ar thuismitheoirí i mBealtaine 2020 (ar a n-úsáid cúram leanaí roimh mhí an Mhárta 2020) go raibh feighlí leanaí ag tabhairt aire do 15% de leanaí (0-14 bliana d’aois) i dteach an fheighlí leanaí, agus go raibh au pair nó buime ag tabhairt aire do 6% de leanaí i dteach an linbh. I gcomparáid leis sin, bhí 27% faoi chúram ionadbhunaithe.

36 ESRI (2018) *Maternal Employment and the Cost of Childcare in Ireland*, lch.30.

37 An Phríomh-Oifig Staidrimh (2016) *Quarterly National Household Survey Childcare Quarter 3, 2016*.

Bunaithe ar na meastacháin reatha faoin daonra, tugann sonraí na Príomh-Oifige Staidrimh le fios go dtugann feighlí leanaí, buime nó au pair aire do thart ar 82,000 leanbh. Tugann na foinsí éagsúla sonraí le fios go dtugtar aire do 70-75% de na leanaí seo i dteach an fheighlí leanaí. Tugann suirbhéanna ar bhaill Fheighlíocht Leanaí na hÉireann le fios go dtugann feighlithe leanaí aire do 4 leanbh ar an meán, nuair a chuirtear leanaí réamhscoile agus ar aois scoile san áireamh. Ar an mbonn seo, meastar go bhfuil thart ar 15,000 feighlí leanaí ag tabhairt aire do leanaí i dteach an fheighlí leanaí.³⁸

Cúlra na dtacaíochtaí

Bhí rochtain ar na príomhscéimeanna maoinithe Stáit d'fhoghlaim agus cúram na luath-óige teoranta do sholáthraithe cúraim atá rialaithe. I gcleachtas, chiallaigh sé seo nach raibh ach líon beag feighlithe leanaí páirteach sna scéimeanna seo. Mar shampla, seachadann 47 feighlí leanaí an clár ECCE faoi láthair.

De bhrí go bhfuil formhór na bhfeighlithe leanaí lasmuigh de raon feidhme an rialúcháin, bhí sé mar aidhm le roinnt tionscnamh agus scéimeanna tacaíochtaí a chur ar fáil d'fheighlithe leanaí neamhrialaithe, chun caighdeán cháilíochta a ardú, agus chun dreasacht a thabhairt d'fheighlithe leanaí an geilleagar neamhfhoirmiúil a fhágáil.

Bhí roinnt snáitheanna sa Tionscnamh Náisiúnta um Fheighlíocht Leanaí, ar cuireadh tús leis in 2002:

- Foilsíodh Treoirínte Náisiúnta d'Fheighlithe Leanaí.
- D'fhéadfadh an córas fógra deonach, trínar féidir le feighlithe leanaí nár ghá dóibh fógra a thabhairt don HSE (nó, le déanaí, clárú le Tusla) fógra a thabhairt go deonach dá gCoiste Contae/Cathrach i gCúram Leanaí áitiúil agus ar an gcaoi sin leas a bhaint as raon tacaíochtaí.
- Cúrsa oiliúna tosaigh – an Clár Feasachta Cáilíochta (QAP).
- An Deontas Forbartha um Fheighlíocht Leanaí, a bunaíodh i 2004 agus atá deartha chun cabhrú le feighlithe leanaí leis an gcostas a bhaineann le hearraí sábháilteachta, trealamh, acmhainní súgartha nó mion-oiriúnuithe tí. Tá feighlithe leanaí in ann rochtain a fháil ar mhaoiniú suas le €1,000 chun 90% de na costais a chlúdach.
- Faoiseamh Cánach Seirbhísí Cúraim Leanaí, trínar féidir le feighlithe leanaí díolúine ó cháin a úsáid ar suas le €15,000 den ioncam a thuilltear ó fheighlíocht leanaí. (Níl an faoiseamh cánach seo ar fáil ach d'fheighlithe leanaí nach bhfuil incháilithe clárú le Tusla faoi láthair, e.g. iad siúd atá ag tabhairt aire do thriúr leanaí réamhscoile nó níos lú)

38 Ar bhonn shonraí shuirbhé na Príomh-Oifige Staidrimh, agus toimhde go dtugann feighlithe leanaí aire do 2.5 leanbh réamhscoile ar an meán (lena n-áirítear suirbhé a rinneadh in 2009 ar bhaill Feighlíocht Leanaí na hÉireann), in 2011 mheas Comhairleoirí Eacnamaíochta Goodbody go raibh thart ar 19,000 feighlí leanaí ag tabhairt aire do leanaí réamhscoile. (Goodbody Economic Consultants (2011) Children 2020: Cost-Benefit Analysis.) Níor fhéach tuarascáil Goodbody ar leanaí ar aois scoile. Chuir meastacháin ina dhiaidh sin an figiúr 2.5 i bhfeidhm ar líon iomlán na leanaí a dtugann feighlithe leanaí aire dóibh (níos mó ná 80,000) mheas an Grúpa Oibre go bhféadfadh 35,000 feighlí leanaí a bheith ag obair in Éirinn. Níor tugadh ar aird sa mheastachán seo áfach go dtugann go leor feighlithe leanaí aire do leanaí réamhscoile agus ar aois scoile araon, agus léiríonn suirbhé níos déanaí (2012) ar bhaill Feighlithe Leanaí na hÉireann go bhféadfadh feighlithe leanaí a bheith ag tabhairt aire do thart ar 4 leanbh, nuair a dhéantar leanaí réamhscoile agus ar aois scoile a chomhaireamh. Feighlíocht Leanaí na hÉireann (2013) *Tuarascáil ar Shuirbhé na gComhaltai Cláraithe in 2012*.

- Oifigigh Chomhairleacha Feighlíocht Leanaí a cheapadh, cuid acu atá fostaithe ag HSE agus cuid ag Coistí Contae agus Cathrach i gCúram Leanaí, chun eolas, tacaíocht agus oiliúint a thairiscint d'fheighlithe leanaí, chun an córas fógra deonach a chothabháil, agus chun na tacaíochtaí eile atá dírithe ar fheighlithe leanaí a riaradh.

Cuireadh deireadh den chuid is mó le poist na nOifigeach Comhairleach Feighlíocht Leanaí in 2012-2013 mar thoradh ar laghdúithe buiséid, agus ó shin i leith, tá laghdú tagtha ar líon na ndaoine atá ag baint tairbhe as tacaíochtaí eile. Mar shampla, taispeánann an tábla thíos an laghdú de réir a chéile ó 2014 agus 2019 ar líon na bhfeighlithe leanaí atá ag cur isteach ar agus ag fáil an Deontais Forbartha um Fheighlíocht Leanaí (Childminding Development Grant, CMDG), ag titim ó 298 go 143. Mhéadaigh líon na bhfaighteoirí in 2020 den chéad uair ó 2014, go 204.

	Iarratais CMDG faighte	Iarratais CMDG faofa
2012	383	273
2013	295	280
2014	314	298
2015	224	215
2016	247	237
2017	201	189
2018	189	173
2019	162	143
2020	208	204

Seachadadh tacaíochtaí státmhaoinithe d'fheighlithe leanaí trí Fheighlíocht Leanaí na hÉireann (arna maoiniú mar cheann de na hEagraíochtaí Deonacha Náisiúnta um Chúram Leanaí) agus na Coistí Contae agus Cathrach i gCúram Leanaí (CCCanna). In 2019, ceapadh Comhordaitheoir Náisiúnta Feighlíochta Leanaí agus foireann de sheisear Oifigeach Forbartha um Fheighlíocht Leanaí laistigh de na CCCanna. Tá sé beartaithe go gcuirfidh na tacaíochtaí breise seo leis na tacaíochtaí d'fheighlithe leanaí a sholáthraíonn Feighlíocht Leanaí na hÉireann agus CCCanna cheana féin.

1.4 Feighlíocht leanaí i ndlínsí eile

Cé go bhfuil éagsúlacht shuntasach le tabhairt faoi deara chomh fada is a bhaineann le stádas dlí agus úsáid na feighlíochta leanaí, tá go leor dlínsí ann ina bhfuil feighlíocht leanaí go hiomlán rialaithe, agus i roinnt dlínsí is ionann é agus cuid shuntasach den soláthar 'foirmiúil'. Áit a bhfuil an fheighlíocht leanaí rialaithe, tá éagsúlacht shuntasach le tabhairt faoi deara freisin sna híoscheanglais, idir seiceálacha sábháilteachta agus sláinte, caighdeán foirne agus curaclaim, agus maoirseacht oideolaíoch a bheith á déanamh ag comhlacht creidiúnaithe. De réir athbhreithniú a rinne an OECD ar sholáthar do leanaí réamhscoile i dtíortha OECD in 2017, 'tá cúram lae teaghlaigh... níos coitianta i gcás leanaí faoi 3 bliana d'aois'.³⁹

39 OECD (2017) *Starting Strong 2017: Key Indicators on Early Childhood Education and Care*. Páras: OECD, Ich.

Aimsítear i dtuarascáil AE (Eurydice) 2019 ar sholáthar ar fud na hEorpa go bhfuil:

- ‘Trí cheathrú de chórais oideachais na hEorpa ag déanamh soláthair le haghaidh seirbhísí rialaithe baile ECEC [oideachas agus cúram na luath-óige], nach mór a leanfadh rialacha réamhshainithe agus caighdeáin cháilíochta áirithe. In 12 córas oideachais, tá dualgas ar fheighlithe leanaí a bhfuil an cineál seo soláthair á thairiscint acu oiliúint shonrach a dhéanamh. Tá éagsúlacht le tabhairt faoi deara sa mhéid ama a chaitear i mbun an chineáil seo oiliúna, idir níos lú ná 50 uair an chloig i roinnt *Länder* sa Ghearmáin, i Laitvia agus i roinnt Cantún san Eilvéis, go dtí suas le 1,053 uair an chloig i bPobal na Fraince sa Bheilg. Is idir 100 agus 300 uair an chloig a bhíonn i gceist de ghnáth.... In aon trian de na córais oideachais ina bhfuil soláthar rialaithe baile á chur ar fáil, ní éilíonn an t-údarás barrleibhéil aon íoscháilíochtaí agus aon oiliúint shonrach chun oibriú mar fheighlí leanaí.⁴⁰

I gcomparáid leis sin, in Éirinn is é an ceanglas cáilíochta atá ann faoi láthair chun clárú le Tusla mórdhámhachtain in Oideachas agus Cúram na Luath-Óige ag Leibhéal 5 ar Chreat Náisiúnta na gCáilíochtaí (National Framework of Qualifications, NFQ).

Léirítear sa tábla thíos an raon ceanglas nach mór d’fheighlithe leanaí a chomhlíonadh i roinnt dlínsí. Mar a léirítear, tá go leor dlínsí ann anois – lena n-áirítear Sasana, Albain, an Bhreatain Bheag agus Tuaisceart Éireann – ina bhfuil dualgas ar gach feighlí leanaí clárú le comhlacht rialála, agus tá siad faoi réir raon ceanglas a bhaineann le grinnfhiosrúchán póilíneachta, cigireacht, agus oiliúint. Cé go bhfuil ceanglais cháilíochta le haghaidh feighlithe leanaí teoranta do chúrsaí oiliúna tosaigh, ba cheart a thabhairt faoi deara in a lán dlínsí dá leithéid (neamhchosúil le hÉirinn) nach bhfuil aon cheanglas ar gach ball foirne i suíomhanna ionadbhunaithe freisin cáilíocht ábhartha a bheith acu.

Ceanglais le haghaidh feighlithe leanaí i ndlínsí roghnaithe

Sasana	Ceanglais
Clárú	Ní mór clárú le Ofsted nó le Gníomhaireacht um Fheighlíocht Leanaí má tá aire á tabhairt aire do leanaí faoi 8 mbliana d’aois.
Grinnfhiosrúchán	Seiceálacha Nochta agus Urchoisc d’fheighlí leanaí agus gach duine fásta os cionn 16 mbliana d’aois atá ag maireachtáil sa bhaile.
Cigireacht	Tá cigireacht le déanamh ag eagraíocht amháin nó ag an dá eagraíocht a bhfuil an feighlí leanaí cláraithe leo.
Cáilíocht	Is gá freastal ar chúrsa atá faofa ag Údarás Áitiúil e.g. Cúrsa Tosaigh um Fheighlíocht Leanaí.
Oiliúint Bhreise	Teastas i nGarchabhair Phéidiatrach.

40 An Coimisiún Eorpach, EACEA, Eurydice (2019) *Key Data on Early Childhood Education and Care in Europe, 2019 Edition*. Lucsamburg: Lch. 79.

Tuaisceart Éireann	Ceanglais
Clárú	Ní mór clárú leis an lontaobhas um Shláinte agus Cúram Shóisialta (<i>Health & Social Care Trust</i>).
Grinnfhiosrúchán	Déanann na póilíní seiceáil ar gach duine os cionn 10 mbliana d'aois i dteach an fheighlí leanaí.
Cigireacht	Tá cigireacht le déanamh ag an lontaobhas um Shláinte agus Cúram Shóisialta.
Cáilíocht	Oiliúint Réamhchláraithe.
Oiliúint Bhreise	Éilíonn Íoschaighdeáin le haghaidh Feighlíocht Leanaí agus Cúram Lae go bhfreastalaíonn feighlí leanaí ar oiliúint ábhartha chun eolas agus faisnéis a fháil faoi Shláinte & Sábháilteacht, Cosaint Leanaí agus Tús Eolais ar an nGarchabhair Phéidiatrach.

An Bhreatain Bheag	Ceanglais
Clárú	Ní mór clárú le Cigireacht um Chúram agus Seirbhísí Sóisialta na Breataine Bige (<i>Care and Social Services Inspectorate Wales</i>).
Grinnfhiosrúchán	Seiceálacha Nochta agus Urchoisc d'fheighlí leanaí agus gach duine fásta os cionn 16 bhliana d'aois atá ag maireachtáil sa bhaile.
Cigireacht	Tá cigireacht le déanamh ag Cigireacht um Chúram agus Seirbhísí Sóisialta na Breataine Bige.
Cáilíocht	Oiliúint Réamhchláraithe.
Oiliúint Bhreise	Éilíonn Íoschaighdeáin le haghaidh Feighlíocht Leanaí agus Cúram Lae go bhfreastalaíonn feighlí leanaí ar oiliúint ábhartha chun eolas agus faisnéis a fháil faoi Shláinte & Sábháilteacht, Cosaint Leanaí agus Tús Eolais ar an nGarchabhair Phéidiatrach.

Albain	Ceanglais
Clárú	Ní mór clárú leis an gCigireacht um Chúram agus ní mór do gach duine fásta atá ina gcónaí nó ag obair sa bhaile ina bhfuil an feighlí leanaí lonnaithe clárú freisin.
Grinnfhiosrúchán	Déanfaidh an Chigireacht um Chúram seiceálacha faoin Scéim um Chosaint Grúpaí Leochaileacha agus seiceálacha ar thaifid choiriúla Disclosure Scotland ar an bhfeighlí leanaí mar aon le seiceáil ar aon duine eile atá 16 bhliana d'aois nó níos sine a chónaíonn nó atá ag obair sa bhaile.
Cigireacht	Tá cigireacht déanta ag an gCigireacht um Chúram.
Cáilíocht	Molann an Chigireacht um Chúram don fheighlí leanaí Cúrsa Foghlama Ionductaithe san Fheighlíocht Leanaí a dhéanamh.

An Fhrainc	Ceanglais
Clárú	Tá clárú nasctha le faomhadh sonrach ó La Protection Maternelle et Infantile (PMI) agus údaráis áitiúla, a aithníonn a stádas gairmiúil agus a shocraíonn líon agus aois na leanaí ar féidir leo aire a thabhairt dóibh.
Grinnfhiosrúchán	Níl aon cheanglas ann maidir le grinnfhiosrúchán.
Cigireacht	Tá cigireacht le déanamh ag Cigirí PMI.
Cáilíocht	Ní mór don fheighlí leanaí 60 uair an chloig d'oiliúint a dhéanamh roimh ghlacadh leis an gcéad leanbh, agus 60 uair an chloig eile sa dá bhliain ina dhiaidh sin. (D'fhéadfadh go mbeadh daoine a bhfuil cáilíochtaí áirithe sa chúram leanaí acu cheana féin díolmhaithe.)

An Danmhairg	Ceanglais
Clárú	Ní mór a bheith faofa ag agus cláraithe leis an mbardas, agus tá feighlithe leanaí fostaithe ag an údarás áitiúil.
Grinnfhiosrúchán	Ní mór go mbeadh teastas leanaí ag an bhfeighlí leanaí, a áirítear air faisnéis faoi chiontuithe agus sárú rialacha an Chóid Choiriúil maidir le cionta gnéasacha a bhaineann le mionaoisigh nó pornagrafaíocht leanaí.
Cigireacht	Tá cigireacht le déanamh ag Cigirí bardais.
Cáilíocht	Níl aon cheanglas oiliúna.

An Ísiltír	Ceanglais
Clárú	Ní mór go mbeadh feighlithe leanaí cláraithe le gníomhaireacht um fheighlíocht leanaí ar Chlár Náisiúnta um Chúram Leanaí agus Grúpa Súgartha na hÍsiltíre (Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen, LRKP).
Grinnfhiosrúchán	Ní mór go mbeadh teastas dea-chlú ag feighlithe leanaí. Chomh maith leis sin, is gá do gach duine fásta os cionn 18 mbliana d'aois agus gach duine aonair sa teach os cionn 12 bliana d'aois grinnfhiosrúchán a dhéanamh.
Cigireacht	Cigireacht bhliantúil ar na nGníomhaireachtaí um Fheighlíocht Leanaí agus cigireacht randamach ar na feighlithe leanaí.
Cáilíocht	Ní mór go mbeadh cáilíocht ábhartha ag feighlithe leanaí ag leibhéal ISCED 3, ar a laghad (coibhéiseach le Leibhéal 4/5 ar NFQ na hÉireann).
Oiliúint Bhreise	Ní mór go mbeadh teastas garchabhrach cláraithe agus bailí ag feighlithe leanaí atá dírithe ar leanaí.

1.5 Forbairt an Phlean Gníomhaíochta

I roinnt tuarascálacha le blianta beaga anuas táthar ag iarraidh plean nó straitéis náisiúnta a fhorbairt chun raon feidhme an rialúcháin maidir le feighlíocht leanaí a leathnú:

- In 2013, mhol an Sainghrúpa Comhairleach ar an Straitéis Náisiúnta Luathbhlianta ‘rialúchán le haghaidh agus tacaíocht do gach feighlí leanaí íoctha neamhghaolta’, trí Acht um Chúram Leanaí, 1991 a leasú, céim aistrithe roimh athrú rialála, agus forbairt rialachán atá comhréireach agus oiriúnach do thimpeallacht baile an fheighlí leanaí.⁴¹
- In 2015, mhol an Grúpa Oibre Idir-Rannaach ar Infheistíocht sa Todhchaí i gCúram Leanaí ‘clár céimnithe d’athchóirithe [le haghaidh feighlithe leanaí] ag aistriú ó cheanglais dheonacha go dtí ceanglais éigeantacha’, ina ‘bhféadfaí a áireamh freisin tús a chur in athuair le seirbhís chomhairleach feighlíocht leanaí’.⁴²
- In 2017, moladh sa Phlean Gníomhaíochta ar Chúram Leanaí ar Aois Scoile sainghrúpa oibre a bhunú chun ‘córas láidir dearbhaithe cáilíochta d’fheighlithe leanaí’ a fhorbairt.⁴³

Tuarascáil an Ghrúpa Oibre

Ag cur leis na moltaí seo, in 2016, bhunaigh an tAire Leanaí agus Gnóthaí Óige Grúpa Oibre ar Athchóirithe agus Tacaíochtaí don Earnáil Feighlíocht Leanaí chun:

- Tuairisc ar an earnáil feighlíocht leanaí in Éirinn a sholáthar, lena n-áirítear na catagóirí difriúla feighlithe leanaí agus, áit ar féidir, an líon measta i ngach catagóir.
- Moltaí a dhéanamh maidir leis na catagóirí ba cheart a áireamh sna pleananna le haghaidh athchóirithe agus tacaíocht don earnáil, agus (más gá) réasúnaíocht a sholáthar chun catagóirí eile a fhágáil as an áireamh.
- Sa ghearrthéarma, sainaithin na hathchóirithe agus na tacaíochtaí atá ag teastáil ionas go mbeidh córas láidir dearbhaithe cáilíochta ann d’fheighlithe leanaí.
- Tograí a dhéanamh le haghaidh, agus costáil áit ar cuí, samhail athchóirithe agus tacaíochtaí don earnáil feighlíocht leanaí sa ghearrthéarma (1-3 bliana), sa mheántéarma (3-5 bliana) agus san fhadtéarma (5-10 mbliana).
- Scrúdú a dhéanamh ar fhéidearthacht agus ar impleachtaí an aistrithe ón rialúchán deonach go dtí an rialúchán éigeantach don earnáil feighlíocht leanaí.

Foilsíodh tuarascáil an Ghrúpa Oibre i Márta 2018. Ag teacht lena téarmaí tagartha, leagtar amach sa tuarascáil sraith de mholtaí gearrthéarmacha, meántéarmacha agus fadtéarmacha a bhfuil sé mar aidhm leo aistriú i dtreo rialúcháin agus tacaíocht do gach feighlí leanaí íoctha, neamhghaolta thar thréimhse 5-10 mbliana. Tá achoimre ar na tograí le fáil in larscríbhinn 1. Cuirtear tuarascáil an Ghrúpa Oibre san áireamh sa

41 An Roinn Leanaí agus Gnóthaí Óige (2013). *Right from the Start: Report of the Expert Advisory Group on the National Early Years Strategy*. Foilseacháin Rialtais.

42 An Roinn Leanaí agus Gnóthaí Óige (2015). *Report of Inter-Departmental Working Group: Future Investment in Childcare in Ireland*. Foilseacháin Rialtais.

43 Action Plan on School Age Childcare (2017) na Roinne Leanaí agus Gnóthaí Óige. Baile Átha Cliath: Foilseacháin Rialtais.

Phlean Gníomhaíochta um Fheighlíocht Leanaí seo, agus tá aitheantas tugtha do na hiarrachtaí atá déanta ag an nGrúpa Oibre.

Na Chéad 5 agus an Dréachtphlean Gníomhaíochta um Fheighlíocht Leanaí

Chomh maith leis sin, cloíonn an Plean Gníomhaíochta Náisiúnta um Fheighlíocht Leanaí le gealltanais an Rialtais a rinneadh in *Na Chéad 5*, an Straitéis Uile-Rialtais do Naíonáin, Leanaí Óga agus a dTeaghlaigh, a foilsíodh i mí na Samhna 2018. Tá *Na Chéad 5* tiomanta do na nithe seo a leanas:

- Clárú feighlithe leanaí íoctha, neamhghaolta atá incháilithe faoi láthair chun clárú le Tusla mar ullmhúchán do thús a chur leis an Scéim [Náisiúnta] Cúram Leanaí a chur chun cinn agus tacú leis.
- Rialúchán a leathnú agus feighlithe leanaí eile íoctha, neamhghaolta a chur san áireamh ar bhonn céimnithe thar shaolré na Straitéise [2019-2028], ag cur le tuarascáil Ghrúpa Oibre 2018. Ciallóidh sé seo go mbeidh fóirdheontais [na Scéime Náisiúnta Cúram Leanaí] ar fáil do níos mó tuismitheoirí a bhfuil úsáid á baint acu as seirbhísí feighlíocht leanaí.
- Faoi mbliain 2028 beidh íoscháilíocht ag gach feighlí leanaí rialaithe.
- Taighde a dhéanamh ar an riachtanas d'Fhoghlaim agus Cúram na Luath-Óige (agus cúram leanaí ar aois scoile) atá ag tuismitheoirí a oibríonn uaireanta neamhrialta nó atá ag cur fúthu i bpobail tuaithe agus moltaí a fhorbairt do ghníomh amach anseo.

Foilsíodh Dréachtphlean Gníomhaíochta um Fheighlíocht Leanaí in 2019, chun críche comhairliúcháin phoiblí.

Torthaí an chomhairliúcháin phoiblí

Mar chuid den obair, rinne an Grúpa Oibre comhairliúchán le tuismitheoirí trí shuirbhé tuismitheoirí i mBealtaine 2017, agus chuathas i gcomhairle le feighlithe leanaí trí shuirbhé ar bhaill Fheighlíocht Leanaí na hÉireann agus lá plé a cheadaigh plé níos doimhne le 22 feighlí leanaí as ar fud na tíre. Cuireadh san áireamh, sa Phlean Gníomhaíochta um Chúram Leanaí ar Aois Scoile, torthaí an chomhairliúcháin le 177 leanbh idir 5-12 bliain d'aois a rinneadh in 2016. D'fhreagair 3,630 duine suirbhé na dtuismitheoirí, agus cuireadh ceisteanna maidir le húsáid na feighlíochta leanaí agus dearchtaí maidir le feighlíocht leanaí. D'fhreagair 357 duine suirbhé na bhfeighlithe leanaí.

Bhí an comhairliúchán maidir leis an Dréachtphlean Gníomhaíochta um Fheighlíocht Leanaí ar siúl sa dara leath de 2019. Bhí ceithre shnáithe sa phróiseas comhairliúcháin:

- *Cuireadh chun aighneachtaí i scríbhinn a dhéanamh.* Bhí an snáithe seo den chomhairliúchán oscailte ón 29 Lúnasa go dtí an 10 Deireadh Fómhair 2019. Fuarthas 14 aighneacht.
- *Suirbhé ar líne.* Bhí suirbhé ar líne beo ón 29 Lúnasa go dtí an 10 Deireadh Fómhair 2019. San iomlán, chomhlánaigh 467 freagróir an suirbhé. Rinne na freagróirí ionadaíocht ar raon páirtithe leasmhara lena n-áirítear feighlithe leanaí (57% de na freagróirí), tuismitheoirí (36% de na freagróirí) agus daoine eile.

- *Grúpaí fócais le feighlithe leanaí.* Eisíodh léiriú spéise chun páirt a ghlacadh i ngrúpa fócais ar an Dréachtphlean Gníomhaíochta um Fheithlíocht Leanaí chuig feighlithe leanaí trí na Coistí Cúraim Leanaí Cathrach agus Contae. Tionóladh tríocha a dó fócasghrúpa idir an 21 Deireadh Fómhair agus an 28 Samhain 2019. Ghlac 205 feighlí leanaí páirt sna fócasghrúpaí.
- *Díospóireacht ar Bheartas Oscailte.* An 16 Deireadh Fómhair 2019, d'óstáil DCEDIY díospóireacht ar bheartas oscailte maidir leis an Dréachtphlean Gníomhaíochta um Fheighlíocht Leanaí agud tugadh cuireadh do phríomhpháirtithe leasmhara, lena n-áirítear feighlithe leanaí, eagraíochtaí cúram leanaí, agus grúpaí a dhéanann ionadaíocht ar leanaí, tuismitheoirí agus feighlithe leanaí, le 55 rannpháirtí.

Tá conclúidí na tuarascála ar phróiseas comhairliúcháin 2019 ar an Dréachtphlean Gníomhaíochta um Fheighlíocht Leanaí le fáil in larscríbhinn 2. Tá an tuarascáil iomlán foilsithe ar láithreán gréasáin DCEDIY.⁴⁴ Rinne torthaí an phróisis chomhairliúcháin eolas d'athbhreithniú an Phlean Gníomhaíochta Náisiúnta um Fheighlíocht Leanaí.

Cé go raibh tuairimí ar roinnt ceisteanna measctha, ar an iomlán léirigh an próiseas comhairliúcháin tacaíocht do ghnéithe lárnacha den Dréachtphlean. Chomh maith le fáilte a chur roimh an aistriú atá beartaithe chun feighlithe leanaí a rialú, thacaigh freagróirí le cur chuige céimnithe le céim ullmhúcháin agus céim aistrithe sínte ina dhiaidh sin, chun am treorach a thabhairt d'fheighlithe leanaí le haghaidh aon cheanglas. Áiríodh ar thorthaí eile an phróisis chomhairliúcháin:

Athrú rialála. Tháinig an tábhacht a bhaineann le rialacháin sa todhchaí a bheith comhréireach, iomchuí agus sonrach do shuíomh feighlíochta baile sa bhaile chun cinn mar chinneadh láidir sa phróiseas comhairliúcháin. Tugann freagraí le fios gur chóir go mbeadh aon samhail chigireachta nua comhréireach, oiriúnach agus sonrach don suíomh baile. D'aontaigh formhór d'fhreagróirí an tsuirbhé ar líne gur chóir go gceanglófaí ar feighlithe leanaí clárú le Tusla agus a bheith faoi réir rialála agus cigireachta.

Léiríodh imní mar gheall ar choinneáil na bhfeighlithe leanaí reatha. Tugann freagraí le fios go bhféadfadh roinnt feighlithe leanaí an earnáil a fhágáil mar gheall ar an gcostas agus an t-ualach oibre a d'fhéadfadh teacht le clárú agus cigireacht.

Cáilíochtaí agus oiliúint. Léiríonn freagraí ar an bpróiseas comhairliúcháin easpa comhdhearcadh maidir le riachtanais cháilíochta agus oiliúna don earnáil feighlíochta leanaí don chéim aistrithe agus ag céim chur i bhfeidhm iomlán na rialachán araon.

Tacaíochtaí cáilíochta. D'aontaigh formhór na bhfreagraí ar an bpróiseas comhairliúcháin leis an moladh an raon iomlán tacaíochtaí cáilíochta atá ar fáil le haghaidh fhoghlaim agus chúram na luathóige agus seirbhísí cúram leanaí ar aois scoile a oscailt d'fheighlithe leanaí.

D'aontaigh formhór na bhfreagróirí leis an moladh líonraí tacaíochta áitiúla a fhorbairt atá faoi stiúir ceannairí líonra feighlithe leanaí cáilithe. Mhol formhór na bhfreagraí nár cheart go mbeadh aon ról ag suíomhanna ionadbhunaithe i dtacú le feighlithe leanaí nó le líonraí áitiúla feighlithe leanaí áfach.

44 Brien, R. (2020) Dréachtphlean Gníomhaíochta um Fheighlíocht Leanaí: Tuarascáil ar Thorthaí an Phróisis Chomhairliúcháin, An Roinn Leanaí agus Gnóthaí Óige.

Maoiniú agus tacaíochtaí airgeadais D'aontaigh formhór na bhfreagróirí leis an moladh an Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí a oscailt do gach feighlí leanaí a chomhlíonann riachtanais idirthréimhseacha, a luaite a bheidh rialacháin a bhaineann go sonrach le feighlithe leanaí i bhfeidhm. Tugann freagraí ar an bpróiseas comhairliúcháin le tuiscint gur aontaigh freagróirí leis an moladh athbhreithniú agus athchóiriú a dhéanamh ar thacaíochtaí airgeadais eile d'fheighlithe leanaí, lena n-áirítear Ciste Foghlaimoirí na bhFeighlithe Leanaí agus an Deontas Forbartha um Fheighlíocht Leanaí. Níor léirigh na freagraí aon chomhdhearcaidh soiléir maidir leis an togra chun raon acmhainní a fhorbairt maidir le húsáid buimí agus au pair, lena n-áirítear faisnéis do thuismitheoirí.

Ailíniú leis an bPlean Forbartha don Lucht Saothair

D'fhág tuarascáil an Ghrúpa Oibre 2018 agus an Dréachtphlean Gníomhaíochta um Fheighlíocht Leanaí araon an cheist maidir le cad ba cheart a bheith san íoscheanglas cáilíochta d'fheighlithe leanaí, i bhfianaise easpa comhaontaithe ar fud na hearnála maidir leis an gceist. Ar an gcuma chéanna, léirigh an comhairliúchán poiblí ar an Dréachtphlean Gníomhaíochta um Fheighlíocht Leanaí tuairimí measctha, le cuid ag éileamh go mbeadh an ceanglas cáilíochta céanna ag cleachtóirí ionadbhunaithe, agus dúirt cuid eile nár cheart go mbeadh aon cheanglas cáilíochta ann d'fheighlithe leanaí.

Chun a chinntiú go bhfuil ciall le haon cheanglas cáilíochta d'fheighlithe leanaí i gcomhthéacs tograí le haghaidh cáilíochtaí agus oiliúna do chleachtóirí ionadbhunaithe, tugadh an tasc moladh a fhorbairt ar íoscheanglais cháilíochta/oiliúna d'fheighlithe leanaí do Ghrúpa Stiúrtha an Phlean Forbartha don Lucht Saothair (an Phlean Forbartha) d'fhoireann oibrithe fhoghlaím agus chúram na luath-óige agus cúraim leanaí ar aois scoile. Cuireadh tús leis an obair ar an bPlean Forbartha in 2019 agus críochnófar é in 2021.

Scrúdaigh Grúpa Stiúrtha an Phlean Forbartha ceist na gceanglas oiliúna/cáilíochta d'fheighlithe leanaí roinnt uaireanta i rith 2019 agus 2020. Bhreithnigh sé na tuairimí a bhí leagtha amach i dtuarascáil an Ghrúpa Oibre agus sa Dréachtphlean Gníomhaíochta um Fheighlíocht Leanaí chomh maith le moltaí Ghrúpa Pháirtithe Leasmhara an Phlean Forbartha agus grúpa fócais feighlithe leanaí a tionóladh go speisialta do chruinniú de Ghrúpa Stiúrtha an Phlean Forbartha.

Mhol Grúpa Stiúrtha an Phlean Forbartha cur chuige cothromaithe, ag léiriú an deis a chruthaigh an Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí chun feighlithe leanaí a spreagadh clárú le Tusla agus an gá le cur chuige céimnithe, tacúil a spreagann agus a thacaíonn le feighlithe leanaí fanacht ag obair san earnáil. Mhol Grúpa Stiúrtha an Phlean Forbartha go dtabharfaí isteach íoscheanglas oiliúna d'fheighlithe leanaí clárú le Tusla, ach mhol sé gur chóir go mbeadh an ceanglas níos éadroime ná an ceanglas NFQ Leibhéal 5 iomlán do chleachtóirí ionadbhunaithe agus gur chóir é a thabhairt isteach de réir a chéile. Mhol Grúpa Stiúrtha an Phlean Forbartha ceanglas réamhchlárúcháin tosaigh chun Clár Bunoiliúna a chríochnú, agus an ceanglas oiliúna iomlán le comhlíonadh thar thréimhse blianta tar éis clárúcháin.

2. Fís, aidhmeanna agus cuspóirí

Is féidir le leanaí agus tuismitheoirí go leor buntáistí a bhaint as feighlíocht leanaí ach i láthair na huaire is beag aitheantais fhoirmiúil atá á fháil ag feighlíocht leanaí ón Stát. Ainneoin gur tháinig forbairt thapa ar sheirbhísí ionadbhunaithe fhoghlaím agus chúram na luathóige le 20 bliain anuas i dtéarmaí beartais, tá feighlíocht leanaí fós ag an imeall chomh fada is a bhaineann le maoiniú, tacaíocht agus rialúchán, d'ainneoin na mbuntáistí go leor a bhaineann léi agus tóir leanúnach a bheith ag tuismitheoirí uirthi. Leagtar amach sa Phlean Gníomhaíochta seo plean chun tacaíochtaí agus rialáil Stáit a leathnú chuig feighlíocht leanaí ar bhonn céimnithe faoi 2028, le rochtain luathaithe ar fhóirdheontais d'fheighlithe leanaí tríd an Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí.

Cloíonn an Plean Gníomhaíochta Náisiúnta um Fheighlíocht Leanaí le tiomantas an Chláir do Rialtas roghanna a scrúdú chun rochtain ar fhóirdheontais d'fheighlithe leanaí neamhghaolta a luathú, agus le tiomantas in *Na Chéad 5* 'rialúchán a leathnú agus feighlithe leanaí eile íoctha, neamhghaolta a chur san áireamh. Sonrófar i bPlean Gníomhaíochta Náisiúnta um Fheighlíocht Leanaí plean chun forbairt a dhéanamh i dtreo breis rialúcháin agus tacaíochta d'fheighlithe leanaí thar shaolré na Straitéise [2019-2028] ag cur le tuarascáil 2018 an Ghrúpa Oibre'.⁴⁵

2.1 Fís

Tarraingítear sna ráitis físe thíos, atá mar bhonn agus taca leis an bPlean Gníomhaíochta Náisiúnta um Fheighlíocht Leanaí iomlán, ar na tuairimí a léirigh feighlithe leanaí, tuismitheoirí agus páirtithe leasmhara eile le linn an phróisis chomhairliúcháin:

- *Gur féidir le leanaí, teaghlaigh agus pobail na hÉireann leas a bhaint as na buntáistí a bhaineann le feighlíocht leanaí ar ardchaighdeán i dtimpeallacht atá bunaithe ar chaidrimh agus atá cosúil leis an mbaile.*
- *Go n-adhmaítear an fhoghlaím saoil, leanúnachas cúraim agus an tsolúbthacht a sholáthraíonn feighlíocht leanaí ar ardchaighdeán, le tacaíocht ó chóras dearbhaithe cáilíochta iomchuí a fhorbairt a chosnaíonn agus a fheabhsaíonn an tsamhail seo de chúram leanaí atá seanbhunaithe agus a bhfuil meas uirthi.*

2.2 Aidhmeanna

Is é príomhchuspóir an Phlean Gníomhaíochta seo rochtain ar fhoghlaím agus cúram na luath-óige agus cúram leanaí ar aois scoile ar ardchaighdeán agus inacmhainne a fheabhsú trí fheighlíocht leanaí. Chun é seo a dhéanamh, leagtar amach sa phlean gníomhaíochta conair incriminteach agus thacúil do rialúchán. Cuirfidh sé seo ar chumas níos mó feighlithe leanaí rochtain a fháil ar fhóirdheontais Rialtais, rud a chiallóidh go mbeidh a gcuid seirbhísí níos inacmhainne do tuismitheoirí. Chomh maith leis sin, cuirfidh sé ar a gcumas rochtain a fháil ar thacaíochtaí éagsúla chun cabhrú leo ceanglais rialála agus cháilíochta a chomhlíonadh.

⁴⁵ Rialtas na hÉireann (2018) *Na Chéad 5: Straitéis Uile-Rialtais do Naíonáin, Leanaí Óga agus a dTeaghlaigh, 2019-2028. Foilseacháin Rialtais.*

Chun an cuspóir seo a bhaint amach, cuirfidh an Plean Gníomhaíochta leis na haidhmeanna seo a leanas:

- Tacaigh le rogha tuismitheoirí.
- Cur leis an rochtain ar fhoghlaím agus cúram na luath-óige agus cúram leanaí ar aois scoile inacmhainne.
- Cur le hinfhaighteacht áiteanna cúram leanaí, d'fhoghlaím agus cúram na luath-óige agus do chúram leanaí ar aois scoile.
- Breis solúbthachta a thairiscint do thuismitheoirí a oibríonn uaireanta neamhrialta.
- Tacú le rannpháirtíocht sa mhargadh fostaíochta do thuismitheoirí, lena n-áirítear iad siúd atá ina gcónaí i gceantair ina bhfuil dlús daonra íseal.
- Cáilíocht sholáthar fhoghlaím agus chúram na luathóige agus an chúraim ar aois scoile a fheabhsú, agus ar an tslí sin, cabhrú le tacú le forbairt an linbh agus torthaí oideachais.
- Breis aitheantais a sholáthar d'fheighlithe leanaí agus tacú leo ina gcuid oibre.

2.3 Cuspóirí

Mar chuid den chuspóir iomlán feighlithe leanaí a áireamh i dtacaíochtaí Stáit, tá roinnt cuspóirí sonracha luaite sa Phlean Gníomhaíochta:

1. Cur ar chumas líon i bhfad níos mó tuismitheoirí a úsáideann feighlithe leanaí tairbhe a bhaint as fóirdheontais faoin Scéim Náisiúnta Cúram Leanaí.
2. Tacú le dearbhú cáilíochta feighlithe leanaí agus cosaint leanaí trí raon feidhme an rialacháin agus na cigireachta a leathnú agus gach feighlí leanaí íochta, neamhghaolta a chur san áireamh.
3. Aitheantas níos fearr a thabhairt d'fheighlithe leanaí agus rialacháin feighlithe leanaí agus próisis chigireachta a shaincheapadh chun an timpeallacht baile a chur san áireamh, an timpeallacht ina n-oibríonn feighlithe leanaí.
4. Acmhainní saincheaptha a fhorbairt chun tacú le cáilíocht sholáthar na feighlíochta leanaí, lena n-áirítear trí líonraí áitiúla le foireann a fhorbairt.
5. Rochtain ar thacaíochtaí airgeadais agus deiseanna oiliúna a cheadú d'fheighlithe leanaí lena n-áirítear cur le Ciste na bhFoghlaimeoirí chun cabhrú le feighlithe leanaí ceanglais cháilíochta a chomhlíonadh.
6. Próiseas aistrithe thacúil, chéimnithe a sholáthar chun cead a thabhairt don líon is mó agus is féidir feighlithe leanaí a bheith páirteach san earnáil rialaithe, i ndearbhú cáilíochta, agus rochtain a fháil ar fhóirdheontais Rialtais, agus ag an am céanna an méid ama agus na tacaíochtaí a theastaíonn don athchóiriú seo a chur san áireamh.
7. Tacú le coinneáil agus earcú feighlithe leanaí.

2.4 Uainiú: práinn agus cúram

Tá sé thar am an Plean Gníomhaíochta seo a chur i dtoll a chéile. Tá ról lárnach ag feighlithe leanaí i bhfoghlaim agus cúram na luath-óige agus cúram leanaí ar aois scoile a sholáthar in Éirinn, ach tá siad beagnach neamhrialaithe mar go bhfuil formhór na bhfeighlithe leanaí díolmhaithe ó chlárú le Tusla, an Ghníomhaireacht um Leanaí agus an Teaghlach. Tá daoine ag iarraidh go mbeidh breis aitheantais agus tacaíochta ar fáil d'fheighlithe leanaí le blianta fada, agus tá gá leanúnach le rialúchán chun leanaí a chosaint agus chun dearbhú cáilíochta a thabhairt maidir le soláthar feighlíochta leanaí.

D'ainneoin gá a bheith le plean gníomhaíochta le haghaidh feighlíocht leanaí le fada, chruthaigh an Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí deis agus práinn gníomhú láithreach. Cuireann an Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí fóirdheontais ar fáil do líon níos mó tuismitheoirí trí úsáid a bhaint as raon éagsúil cineálacha soláthair, chomh fada is go bhfuil na soláthraithe cláraithe le Tusla. Soláthraíonn an Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí fóirdheontais Rialtais a chabhróidh leis an gcostas a bhaineann le foghlaim agus cúram na luath-óige agus cúram leanaí ar aois scoile atá cláraithe le Tusla do theaghlaigh ar ioncam íseal suas go dtí uas-tairseach teaghlaigh de €60,000, mar aon le fóirdheontas uilíoch dóibh siúd ag a bhfuil leanaí faoi 3 bliana d'aois. Tá sé mar aidhm leis an scéim nua a chinntiú go mbeidh foghlaim agus cúram na luath-óige agus cúram leanaí ar aois scoile níos inacmhainne agus níos inrochtana.

Cruthaíonn an deis a bheith in ann páirt a ghlacadh sa Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí dreasacht dhearfach d'fheighlithe leanaí clárú, rud a thugann deis dóibh – agus do na tuismitheoirí a úsáideann feighlithe leanaí – rochtain a fháil ar fhóirdheontais nach raibh ann roimhe seo. Os a choinne sin, mura ndéantar gníomh anois chun an fhéidearthacht chláraithe a chur ar fáil d'fheighlithe leanaí d'fhéadfadh teaghlaigh áirithe atá incháilithe le haghaidh fóirdheontais shuntasacha faoin Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí (suas le €225 in aghaidh na seachtaine in aghaidh an linbh) athrú chuig cúram leanaí ionadbhunaithe, rud a chruthaíonn baol d'inmharthanacht na bhfeighlithe leanaí. Bheadh sé seo mar bhonn leis an rogha atá ar fáil do thuismitheoirí a laghdú go suntasach agus teorainn a chur le rochtain ar roghanna inacmhainne ar fhoghlaim agus cúram na luath-óige agus cúram leanaí ar aois scoile.

Cé gur chruthaigh teacht i bhfeidhm na Scéime Náisiúnta Cúram Leanaí práinn áirithe, tá gá le rabhadh freisin. Áirítear sa phlean gníomhaíochta atá molta athrú suntasach a dhéanamh chomh fada is a bhaineann le feighlithe leanaí. Is den tábhacht é go dtacaítear leis an oiread feighlithe leanaí agus is féidir ionas gur féidir athrú chuig ré rialúcháin nua agus go mbeidh siad in ann rochtain a fháil ar fhóirdheontais do theaghlaigh a bhfuil a gcuid seirbhísí á n-úsáid acu. I bhfianaise scála ollmhór na n-athchóirithe i gceist, agus súil leis go mbeidh na mílte feighlithe leanaí ag teacht faoi raon feidhme an rialúcháin agus na dtacaí, agus an gá atá le hinfreastruchtúr a fhorbairt chun tacú leis na hathchóirithe, is gá go mbeidh cur chuige céimnithe i gceist sa Phlean Gníomhaíochta a shíneoidh thar saolré *Na Chéad 5* (go dtí 2028):

- I rith Chéim 1 cuirfear gníomhartha comhairliúcháin, taighde agus forbartha i bhfeidhm, lena chinntiú go bhfuil na rialacháin a bhaineann le feighlithe leanaí oiriúnach don timpeallacht baile, chun an t-infreastruchtúr tacaíochta ar

ardchaighdeán a theastaíonn a fhorbairt (lena n-áirítear forbairt na gcigireachtaí agus an tsoláthair oiliúna), agus lena chinntiú go bhfuil athchóirithe bunaithe ar chomhairliúchán agus ar fhianaise taighde.

- I rith Chéim 2 tarlóidh próiseas tacúil aistrithe nuair a thabharfar deis, a luaithe agus is féidir, d'fheighlithe leanaí páirt a ghlacadh sa Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí, agus san am céanna tabharfar dóthain ama d'fheighlithe leanaí na ceanglais rialála ar fad a chomhlíonadh. Glactar leis go bhfuil céim aistrithe a mhairfidh roinnt blianta réasúnach bunaithe ar scála an athraithe i gceist, agus ar an bpointe go raibh céimeanna aistrithe cosúla i gceist le haghaidh cleachtóirí seirbhísí ionadbhunaithe nuair a bhíonn na rialacháin á bhfairsingiú.⁴⁶
- Cé go bhfuil críochphointe an Phlean Gníomhaíochta soiléir, níl an t-uainiú beacht maidir leis an ngluaiseacht idir Céimeanna 1, 2 agus 3, sonraithe sa Phlean Gníomhaíochta. Bunaithe ar an gcostas a d'fhéadfadh a bheith ar an Státchiste chun Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí a oscailt d'fheighlithe leanaí, braithfidh uainiú an aistrithe ó Chéim 1 go 2 ar an mBuiséad agus braithfidh sé ar chomhaontú leis an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe.

⁴⁶ Fógraíodh tabhairt isteach ceanglas íoscháilíochta do chleachtóirí ionadbhunaithe i lár 2013 ar dtús, síníodh rialacháin i lár 2016, agus bhí an ceanglas i bhfeidhm ag tús 2017.

3. Réimsí gnímh

Is éard atá sa chaibidil seo cur síos ar ghníomhartha, agus ar an réasúnaíocht le haghaidh na ngníomhartha seo, laistigh de cheithre réimse:

1. Athrú rialála
2. Oiliúint
3. Tacaíochtaí leanúnacha cáilíochta
4. Maoiniú agus tacaíochtaí airgeadais

Laistigh de gach réimse, gearr (Céim 1), meánach (Céim 2) agus fadtéarmach (Céim 3), aithnítear gníomhartha.

3.1 Athrú rialála

Reachtaíocht

Príomhcheanglas atá luaite le fóirdheontas Stáit a fháil faoin Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí ná clárú le Tusla. Nuair a foilsíodh an tuarascáil seo, áfach, ní raibh ach 77 feighlí leanaí (as níos mó ná 15,000 seans) cláraithe. De réir thuarascáil an Ghrúpa Oibre, ceann de na príomhchúiseanna a luann feighlithe leanaí le líon íseal na bhfeighlithe leanaí cláraithe é míshásamh leis na rialacháin reatha.

Ionas go mbeidh feighlithe leanaí laistigh de raon feidhme an chláraithe agus fóirdheontais, beidh gá le leasú ar Alt 58L d'Acht um Chúram Leanaí, 1991 (arna leasú ag Acht um Thacaíocht Cúraim Leanaí, 2018), a dhíolmhaíonn agus a chuireann trí chatagóir daoine as an áireamh ó rialúchán faoi láthair:

- A. Aire a bheith á tabhairt ag gaol leis an leanbh nó na leanaí nó céile a leithéid sin de ghaol,
- B. Aire a bheith á tabhairt ag duine do leanbh amháin nó níos mó ón teaghlach céanna agus gan aon leanaí eile dá leithéid (seachas leanaí an duine féin) i dteach an duine sin,
- C. Duine atá ag tabhairt aire do 6 leanaí nó níos lú, nach leanaí réamhscoile iad níos mó ná 3 leanaí, ó theaghlaigh dhifriúla (seachas leanaí an duine féin) ag an am céanna i dteach an duine sin, seachas sa chás go bhfuil an duine sin cláraithe go leanúnach mar sheirbhís luathbhlianta do thréimhse bliana, agus ar mian leis fanacht ar an gclár, agus a leanann le cibé coinníollacha a d'fhéadfaí a fhorordú a shásamh.

Chun gach feighlí leanaí íoctha, neamhghaolta a áireamh laistigh de raon feidhme an rialúcháin, tá sé beartaithe an reachtaíocht a leasú trí dhíolúintí (b) agus (c) a bhaint. Tá sé beartaithe díolúine (a) a choimeád, mar nach bhfuil sé beartaithe cúram gaolta a rialú (seachas i gcásanna ina soláthraíonn feighlí leanaí seirbhís réamhscoile nó ar aois scoile do leanaí neamhghaolta).

Tá an togra seo ag teacht le moltaí an Ghrúpa Oibre, a d'argóin gur cheart go mbeadh aire a thabhairt do leanaí ag gaol i dteach an ghaoil sin, díolmhaithe ón sainmhíniú ó tharla go bhfuil nós ag gaolta aire a thabhairt do leanaí chun cabhrú le baill teaghlaigh, ag cur aire ghaoil ar fáil seachas a bheith ag feidhmiú mar ghnó a bhfuil rochtain ag an bpobal air.

Cé go gcuirfear tús le dréachtú na leasuithe reachtaigh ag tús Chéim 1 den Phlean Gníomhaíochta, ní chuirfear tús leis an leasú - faoi réir comhaontú ag an Oireachtas - go dtí go bhfuiltear ullamh chun bogadh ar aghaidh chuig Céim 2 den Phlean Gníomhaíochta. De bhrí go gciallóidh tosach feidhme leasú den sórt sin go mbeidh gach feighlí leanaí íoctha, neamhghaolta laistigh de raon feidhme an rialúcháin, ní chuirfear tús leis an leasú go mbeidh fianaise ar fáil ar an méid seo a leanas:

- Forbraíodh rialacháin a bhaineann go sonrach le feighlithe leanaí atá comhréireach agus oiriúnach don suíomh baile agus teaghlaigh ina bhfuil feighlithe leanaí ag obair;
- Tá Cigireacht Luathbhlianta Tusla réidh chun líon mór feighlithe leanaí a chlárú agus cigireacht a dhéanamh orthu; agus
- Tá an buiséad ar fáil chun an Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí a fhairsingiú mar thoradh ar fheighlithe leanaí a bheith ag tosú ag clárú le Tusla.

Rialacháin agus cigireachtaí

Tá an líon teoranta feighlithe leanaí a bhfuil dualgas orthu clárú le rannán Rialachán Seirbhísí Leanaí Tusla (iad siúd a thugann aire do bhreis is seisear leanaí ag aon am amháin nó níos mó ná triúr leanaí réamhscoile) faoi láthair faoi réir dhá thacar Rialacháin: Rialacháin Seirbhísí Luathbhlianta 2016 i ndáil le leanaí réamhscoile agus Rialacháin um Chlárú Seirbhísí ar Aois Scoile 2018 i ndáil le leanaí ar aois scoile. Leagtar amach sna Rialacháin ceanglais nach mór do sheirbhís a chomhlíonadh tráth an chláraithe agus ceanglais nach mór a chomhlíonadh ar bhonn leanúnach agus a d'fhéadfadh a bheith faoi réir cigireachta Tusla.

Tá na Rialacháin seo mar an gcéanna le haghaidh feighlithe leanaí (neamhdhiolmhaithe) agus le haghaidh seirbhísí ionadbhunaithe. Nuair a bhíonn na cigireachtaí á ndéanamh, áfach, tugtar éagsúlacht faoi deara i léirmhíniú Tusla ar na Rialacháin ag brath ar an gcomhthéacs. Leagadh síos an cur chuige saincheaptha seo i gCreat Cáilíochta agus Rialála Tusla a foilsíodh in 2018, ina leagtar amach go sainráite na bealaí ina léirmhíniú Tusla na Rialacháin maidir le Seirbhísí Luathbhlianta i gcleachtas nuair a bhíonn cigireachtaí á ndéanamh i ndáil le leanaí réamhscoile. Foilsíodh doiciméad Creat Cáilíochta agus Rialála ar leith atá dírithe go sonrach ar fheighlithe leanaí.⁴⁷

Cé gur cuireadh fáilte go forleathan roimh an gCreat Cáilíochta agus Rialála, tá sé curtha in iúl ag feighlithe leanaí nach bhfuil na Rialacháin agus an próiseas cigireachta reatha comhréireach nó oiriúnach don chomhthéacs feighlíocht leanaí. Sonraítear i dtuarascáil an Ghrúpa Oibre (imleabhar 1, lch. 26):

47 Tusla (2018) *Quality and Regulatory Framework: Childminding, Baile Átha Cliath: Cigireacht Luathbhlianta, Tusla.*

- *‘Níl gnéithe de na rialacháin – iad siúd a bhaineann leis an áitreabh agus spás, mar shampla, agus le ceanglais feistis agus codlata – oiriúnach do thimpeallacht baile mar gur dearadh iad do sheirbhísí cúram leanaí ionadbhunaithe. Thagair feighlithe leanaí a ndeachaigh an Grúpa Oibre i gcomhairle leo d’oiriúnacht na rialachán mar dhídhreasú chun clárú, agus chuir siad in iúl gur mhaith leo dá mbeadh rialacháin ar leith maidir le caighdeán feighlíocht leanaí saincheaptha don chomhthéacs cúram leanaí baile.’*

D’fhonn dul i ngleic leis na hábhair imní seo, i rith Chéim 1 den Phlean Gníomhaíochta, forbrófar Rialacháin ar leithligh a bhaineann go sonrach le cúram leanaí, a chuimseoidh foghlaim agus cúram na luath-óige agus cúram leanaí ar aois scoile a dhéanann feighlithe leanaí.

Le linn Chéim 1 déanfar athbhreithniú freisin ar phróisis chlárúcháin agus chigireachta d’fheighlithe leanaí, chomh maith le líon na gcigirí a theastaíonn chun samhail nua cigireachta a chur i bhfeidhm a bhaineann go sonrach le feighlithe leanaí. Chun córas cigireachta comhréireach agus iomchuí a sholáthar d’fheighlithe leanaí, is dóigh go mbeidh gá le méadú suntasach ar líon na n-oifigeach agus cigirí cláraithe.

Ceanglais rialála

Áireofar ar réamhriachtanais maidir le clárú Tusla ag feighlithe leanaí grinnfhiosrúchán an Gharda Síochána, árachas, oiliúint garchabhrach agus oiliúint ar chosaint leanaí. Tá riachtanais oiliúna eile leagtha amach i roinn 3.2 thíos.

Is ceanglas a bheidh ann go mbeidh clárú aon fheighlí leanaí le Tusla faoi réir ghrinnfhiosrúchán an Gharda Síochána, agus go ndéanfaidh aon duine fásta atá ag maireachtáil i dteach an fheighlí leanaí grinnfhiosrúchán an Gharda Síochána chomh maith. I rith Chéim 1 den Phlean Gníomhaíochta, déanfar athbhreithniú ar reachtaíocht agus ar rialacháin i gcomhar leis an Roinn Dlí agus Cirt lena chinntiú go bhfuil bunús dlí oiriúnach ann le haghaidh grinnfhiosrúchán den sórt sin. Rachfar i gcomhairle freisin leis an Roinn Dlí agus Cirt maidir le hacmhainní a chur ar fáil don Bhiúró Náisiúnta Grinnfhiosrúcháin chun freastal ar an líon níos mó iarratas grinnfhiosrúcháin ó feighlithe leanaí.

Gníomhartha (Reachtaíocht agus rialacháin)

Céim 1 – Comhairliúchán, taighde agus forbairt	• Grúpa Comhairleach a bhunú ar Rialúchán agus Cigireacht. • Rialacháin a bhaineann go sonrach le feighlithe leanaí a dhréachtú, le comhairliúchán. • Córas cigireachta comhréireach agus oiriúnach a fhorbairt. • An tAcht um Chúram Leanaí 1991 a leasú. • Tacóidh na hOifigigh Forbartha um Fheighlíocht Leanaí, CCCanna agus na hEagraíochtaí Náisiúnta Deonacha um Chúram Leanaí le feighlithe leanaí atá incháilithe cheana féin clárú le Tusla.
Céim 2 – Aistriú	• Deireadh a chur leis an eisiámh dlíthiúil reatha ó rialachán feighlithe leanaí a bhfuil aire á tabhairt acu do 6 leanbh nó níos lú (agus níos lú ná 4 leanbh réamhscoile). • Tagann rialacháin a bhaineann go sonrach le feighlithe leanaí i bhfeidhm. • Gníomhartha cumarsáide chun aird a tharraingt ar na rialacháin nua.
Céim 3 – Feidhmiúchan iomlán	• Athbhreithniú a dhéanamh ar na rialacháin a bhaineann go sonrach le feighlithe leanaí tar éis iad a chur i bhfeidhm i dtosach.

3.2 Oiliúint

Breithnítear sa roinn seo na ceanglais oiliúna d'fheighlithe leanaí cláraithe. Ansin breithnítear na ceanglais oiliúna do cheannairí líonraí áitiúla um fheighlíocht leanaí le foireann a phléitear i roinn 3.3 thíos. Breithnítear sa dá roinn dheireanacha, ceanglais oiliúna eile, agus roghanna soláthair oiliúna. D'fhonn cabhrú le feighlithe leanaí ceanglais oiliúna a chomhlíonadh, áireofar sa Phlean Gníomhaíochta tacaíochtaí airgeadais a chur ar fáil trí Chiste Foghlaimoirí fairsingithe, a phléitear i roinn 3.4.

Oiliúint d'fheighlithe leanaí - cur chuige céimnithe

Tá na híoscheanglais cháilíochta le haghaidh feighlithe leanaí atá cláraithe le Tusla faoi na rialacháin reatha díreach cosúil leis na cinn atá i bhfeidhm do chleachtóirí i seirbhísí ionadbhunaithe:

- Maidir leo siúd atá ag obair le leanaí réamhscoile: mórdhámhachtain i gCúram agus Oideachas na Luath-Óige ag Leibhéal 5 ar Chreat Náisiúnta na gCáilíochtaí nó cáilíocht a mheasann an tAire atá coibhéiseach.
- Ceanglas conarthach níos airde (Leibhéal 6) le haghaidh 'ceannairí seomra' a bhfuil an clár ECCE á chur ar fáil acu. I gcás feighlithe leanaí, baineann ceanglas an cheannaire seomra le feighlí leanaí atá ag iarraidh an clár ECCE a thairiscint.

- Maidir leo siúd atá ag obair le leanaí ar aois scoile, níl aon cheanglas cáilíochta ann faoi láthair (chomh fada is a bhaineann le seirbhísí ionadbhunaithe nó le haghaidh feighlithe leanaí).⁴⁸ Mar chuid de rialúchán cuimsitheach cúram leanaí ar aois scoile, tabharfar isteach ceanglas cáilíochta a bhaineann le cúram leanaí ar aois scoile faoi 2028, mar chuid den Phlean Forbartha don Lucht Saothair.

Mar gheall, áfach, ar na díolúintí dlíthiúla ó rialúchán atá i bhfeidhm faoi láthair, níl céatadán mór d'fheighlithe leanaí faoi réir na gceanglas seo.

D'fhág tuarascáil neamhspleách an Ghrúpa Oibre 2018 agus an Dréachtphean Gníomhaíochta um Fheighlíocht Leanaí araon an cheist maidir le cad ba cheart a bheith san íosriachtanas oiliúna d'fheighlithe leanaí, i bhfianaise easpa comhaontaithe ar fud na hearnála maidir leis an gceist. Ar an gcuma chéanna, léirigh an comhairliúchán poiblí ar an Dréachtphean Gníomhaíochta um Fheighlíocht Leanaí tuairimí measctha, le cuid ag éileamh go mbeadh an ceanglas cáilíochta céanna ag cleachtóirí ionadbhunaithe, agus dúirt cuid eile nár cheart go mbeadh aon cheanglas cáilíochta ann d'fheighlithe leanaí.

Mhol Grúpa Stiúrtha an Phlean Forbartha don Lucht Saothair cur chuige cothromaithe, ag léiriú an deis a chruthaigh an Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí chun feighlithe leanaí a spreagadh clárú le Tusla agus an gá le cur chuige céimnithe, tacúil a spreagann agus a thacaíonn le feighlithe leanaí fanacht ag obair san earnáil. Aithníonn an cur chuige cothromaithe go bhfuil rochtain ar sheirbhísí feighlíocht leanaí agus cáilíocht na seirbhísí sin chun leasa leanaí agus teaghlaigh. Tá sé tábhachtach riachtanais a leagan síos atá indéanta agus a thabharfaidh spreagadh d'fheighlithe leanaí dul isteach in earnáil rialáilte seachas go bhfágfaidh feighlithe leanaí an earnáil nó dul isteach sa gheilleagar neamhfhoirmiúil.

Ceanglais oiliúna maidir le feighlithe leanaí

Tá sé tábhachtach go nglacfaí cur chuige incriminteach chun a chinntiú go dtacaítear le feighlithe leanaí dul i mbun forbartha cáilíochta agus nach dtiomáintear iad amach as an earnáil. Glacadh le cur chuige den sórt sin i dtíortha eile. Níl ach 12 tír Eorpach ann ina bhfuil riachtanais oiliúna maidir le feighlithe leanaí; i dtíortha eile an AE tá rialáil leanaí neamhrialaithe nó níl aon riachtanais oiliúna iontu. In 1/3 de thíortha na hEorpa ina ndéantar feighlíocht leanaí a rialú, níl aon cheanglais a bhaineann le hoiliúint nó le cáilíochtaí. Sa chás go mbíonn riachtanais oiliúna ann maidir le feighlithe leanaí, is gnách go mbíonn siad ag an mbunleibhéal.

Gníomh tosaigh i gCéim 1 den Phlean Gníomhaíochta ná próifíl ról a aithint d'fheighlí leanaí, mar bhunús le clár oiliúna a fhorbairt. Déanfaidh an Grúpa Comhairleach Oiliúna agus Tacaíochta an obair seo mar chéim tosaigh i bhforbairt clár oiliúna saincheaptha d'fheighlithe leanaí.

Ar bhonn na próifíle ról, forbrófar Clár Bunoiúna. Déanfar an Clár Bunoiúna a rolladh amach i rith Chéim 1, agus beidh an Clár Bunoiúna seo mar réamhriachtanas le clárú le Tusla. Tá sé tábhachtach oiliúint bhunleibhéil a thabhairt isteach

⁴⁸ Má thugann feighlí leanaí aire do bhreis is seisear leanaí, leanaí réamhscoile agus leanaí ar aois scoile, agus má tá ceathrar nó níos mó díobh ar aois réamhscoile, beidh an íoscháilíocht Leibhéal 5 i bhfeidhm.

mar choinníoll cláraithe le Tusla maidir le cosaint leanaí, le haghaidh cur chuige leanbh-lárnach i leith cáilíochta, agus chun cuntasacht as maoiniú poiblí a chinntiú (e.g. an Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí).

Beidh an Clár Bunoiúna sainiúil d'fheighlithe leanaí. Breithneofar oiliúint tosaigh eile d'fheighlithe leanaí le linn na céime dearaidh, lena n-áirítear an Clár Feasachta Cáilíochta d'fheighlithe leanaí roimhe seo, chomh maith leis an tionscadal 'Child in Mind', arna mhaoiniú ag an AE (Erasmus +) a d'fhorbair acmhainní foghlama ar líne saor in aisce d'fheighlithe leanaí.⁴⁹

Forbrófar Clár Forbartha Cáilíochta oiliúna agus meantóireachta a bhaineann go sonrach le feighlíocht leanaí chomh maith, ag tairiscint conair áitiúil, tacaíthe d'fhorbairt ardchaighdeán d'fheighlithe leanaí agus aitheantas ar a gcuid scileanna agus taithí. Mar thoradh ar an gClár Forbartha Cáilíochta beidh dámhachtain sainchuspóra ag Leibhéal 5 ar an NFQ, ar scála i bhfad níos lú ná mórdámhachtain Leibhéal 5. Beidh ar fheighlithe leanaí atá cláraithe le Tusla Clár Forbartha Cáilíochta a chríochnú thar thréimhse blianta. D'fhonn fanacht cláraithe, beidh ar fheighlí leanaí dul chun cinn tríd an gclár oiliúna agus meantóireachta a léiriú. Cinnfear líon na mblianta chun an clár a chríochnú i rith Chéim 1 nuair a bheidh an clár á fhorbairt, ach beidh an clár críochnaithe don chohórt tosaigh d'fheighlithe leanaí cláraithe faoi 2028.

Tacófar le rannpháirtíocht sa Chlár Forbartha Cáilíochta trí rolladh amach forásach líonraí áitiúla feighlithe leanaí ar fud na tíre (féach roinn 3.3), a sholáthróidh tacaíocht ó phiaraí agus a thacóidh le forbairt ghairmiúil leanúnach d'fheighlithe leanaí.

Roimh 2028, déanfar athbhreithniú ar chur i bhfeidhm tosaigh na rialachán a bhaineann go sonrach le feighlithe leanaí. Áireofar san athbhreithniú breithniú ar an amlíne amach anseo ina mbeidh ar fheighlithe leanaí cláraithe an Clár Forbartha Cáilíochta a chríochnú le linn a chur i bhfeidhm go hiomlán (Céim 3), tar éis dheireadh na hidirthréimhse.

Ábhar, seachadadh agus maoiniú oiliúna d'fheighlithe leanaí

Cuirfear oiliúint ar fáil i bhformáidí a oireann d'fheighlithe leanaí, e.g. tráthnóna agus deireadh seachtaine, cianda agus duine le duine. Oibríonn feighlithe leanaí leo féin mar thrádálaithe aonair, gan mórán tacaíochta, gan aon fhoireann faoisimh, agus gan mórán deise dul i mbun oideachais fhoirmiúil nó oiliúna i rith an lae oibre. Léireoidh oiliúint agus forbairt ghairmiúil leanúnach (i.e. líonraí áitiúla feighlithe leanaí) a bhfuil ann sainiúil faoin tseirbhís a thairgeann feighlithe leanaí. Beidh forbairt agus rolladh amach oiliúna agus forbairt ghairmiúil leanúnach araon teoraithe ag feighlithe leanaí iad féin.

Beidh aitheantas do réamhfhoghlaim mar chuid den mheasúnú ar an gClár Bunoiúna agus ar an gClár Forbartha Cáilíochta araon. Beidh measúnú bunaithe ar inniúlacht, agus beidh béim láidir ar phunanna.

Cé go bhforbrófar oiliúint chun tacú le feighlithe leanaí atá ag obair i dtimpeallacht bhaile, beidh sé modúlach agus struchtúrtha sa chaoi is go n-éascófar:

⁴⁹ www.childinmind-project.eu. Bhí Luath-Óige Éireann ina comhpháirtí sa tionscadal trasnáisiúnta seo, in éineacht le heagraíochtaí comhpháirtíochta ón nGréig, ón Iodáil, ón Spáinn agus ón tSlóvaic.

- Feighlithe leanaí a bhfuil cuid den Chlár Forbartha Cáilíochta nó an clár iomlán críochnaithe acu le go dtabharfar aitheantas dá gcuid foghlama má roghnaíonn siad dul ar aghaidh chuig dámhachtain iomlán Leibhéal 5, mar chuid dá bhforbairt féin mar fheighlí leanaí nó d'fhonn bogadh chun oibre i seirbhís ionadbhunaithe. (Teastaíonn mórdámhachtain Leibhéal 5 i bhfoghlaim agus cúram na luathóige chun oibriú le leanaí ionadbhunaitheoile i suíomhanna ionad-bhunaithe. Toisc nach mbeidh an Clár Forbartha Cáilíochta comhionann le cáilíocht iomlán Leibhéal 5, bheadh oiliúint bhreise ag teastáil.)
- Iad siúd a bhfuil cáilíochtaí acu atá ábhartha do sheirbhísí ionadbhunaithe (i.e. cáilíocht Leibhéal 5 nó níos airde i bhfoghlaim agus cúram na luathóige) clárú le Tusla mar fheighlí leanaí (ar an gcoinníoll go gcomhlíonann siad riachtanais rialála eile) agus go n-aithnítear a réamhfhoghlaim agus dá bhrí sin go mbeidh siad in ann an Clár Forbartha Cáilíochta a chríochnú i dtréimhse ghearr ama.

Chun an inaistritheacht oiliúna dhá bhealach seo a éascú, agus chun aitheantas a thabhairt d'fheighlithe leanaí as a gcuid scileanna agus taithí, áireofar sa Chlár Forbartha Cáilíochta roinnt eilimintí atá mar chuid den íosriachtanas cáilíochta do chleachtóirí ionadbhunaithe, i.e. modúl ar fhorbairt leanaí. Sonróidh an Grúpa Chomhairleach maidir le hOiliúint agus Tacaíocht na heilimintí cuí.

Déanfaidh DCEDIY páirtmhaoiniú nó maoiniú iomlán ar rannpháirtíocht sa Chlár Bunoiliúna agus sa Chlár Forbartha Cáilíochta.

Oiliúint le haghaidh comhordaitheoirí líonra áitiúil

Mar a pléadh i roinn 3.3, thar thréimhse an Phlean Gníomhaíochta seo, forbrófar struchtúr forbartha cáilíochta d'fheighlithe leanaí, a áireofar ann líonraí áitiúla feighlithe leanaí le foireann. Cé go mbaineann luach le líonraí áitiúla neamhthacaithe, e.g. grúpaí piarthacaíochta, chomh fada is a bhaineann le haonrú a laghdú agus fóram a sholáthar chun eispéiris a roinnt, tá níos mó seans ann go mbeidh líonraí atá á dtreorú ag cleachtóirí oilte ag feidhmiú mar bhealach chun tacú le rannpháirtithe in oiliúint, cleachtas athmhachnaimh, féinmheastóireacht agus obair foirne.

I bhfianaise na ról atá beartaithe acu chun tacú le hoiliúint agus an tuiscint ar fheighlíocht leanaí a bheidh ag teastáil uathu, beidh cáilíocht ábhartha ag ceannairí na líonraí áitiúla feighlithe leanaí chomh maith le hoiliúint a bhaineann go sonrach lena ról. Chun na críche seo, moltar go bhforbrófaí clár oiliúna sonrach do Cheannairí Líonra um Fheighlíocht Leanaí. D'fhéadfadh dearadh a leithéid sin de chlár cur le rath an chlár LINC d'oiliúint Chomhordaitheoirí Cuimsithe mar chuid den chlár AIM.

Mar sin áireofar ar chúraimí an Ghrúpa Chomhairligh Oiliúna agus Tacaíochta freisin na comhpháirteanna, leibhéal agus samhail soláthair a shonrú do chlár oiliúna sonrach do ról an Cheannaire Líonra um Fheighlíocht Leanaí. Tabharfar aird ar na tacaíochtaí a theastódh chun a chur ar chumas feighlithe leanaí a bhfuil taithí acu a bheith ina gcomhordaitheoirí líonra.

Oiliúint eile

Cuirfear oiliúint eile ar fáil freisin d'fheighlithe leanaí, lena n-áirítear oiliúint ar chosaint leanaí agus oiliúint gharchabhrach. Léireoidh an t-ábhar agus na meicníochtaí seachadta an pointe go n-oibríonn feighlithe leanaí leo féin i suíomh tí.

Le cois oiliúint a bhaineann go sonrach le cleachtóirí fhoghlaím agus chúram na luathóige agus cúram leanaí ar aois scoile, d'oibrigh Tusla agus DCEDIY agus an HSE chun clár oiliúna uilíoch ríomhfhoghlama a fhorbairt dar teideal 'Tús Eolais ar Tús Áite do Leanaí', ar pointe úsáideach tosaigh é dóibh siúd atá ag obair le leanaí, lena n-áirítear feighlithe leanaí. Chruthaigh an Coiste Náisiúnta Luathbhlianta Tús Áite do Leanaí oiliúint cosanta leanaí lena n-áirítear cásanna a bhaineann go sonrach le feighlíocht leanaí agus déanann sé maoirseacht uirthi. De réir mar a mhéadóidh líon na bhfeighlithe leanaí cláraithe thar shaolré an Phlean Gníomhaíochta, iarrfar ar an gCoiste plean a fhorbairt chun oiliúint cosanta leanaí a sholáthar níos leithne d'fheighlithe leanaí.

Déanfar oiliúint garchabhrach d'fheighlithe leanaí a leathnú níos fairsinge le linn an Phlean Gníomhaíochta Náisiúnta um Fheighlíocht Leanaí. Ó 2019 tá DCEDIY tar éis raon leathan soláthraithe seirbhíse a mhaoiniú, lena n-áirítear feighlithe leanaí, chun Caighdeán Oideachais agus Oiliúna Freagróir Garchabhrach (First Aid Responder, FAR) PHECC a chomhlíonadh, arb é an caighdeán náisiúnta é do gharchabhair oibre i ngach ionad oibre agus a éileoidh Cigireacht Luathbhlianta Tusla ó 2021. Breithneofar a thuilleadh riachtanais gharchabhrach d'fheighlithe leanaí le linn rialacháin a bhaineann go sonrach le feighlí leanaí a fhorbairt.

Gníomhartha (Oiliúint agus tacaíochtaí)

Céim 1 – Comhairliúchán, taighde & forbairt	• Grúpa Comhairleach maidir le hOiliúint agus Tacaíochtaí a bhunú. • Clár Bunoiúna agus Clár Forbartha Cáilíochta a fhorbairt. • Clár Bunoiúna a rolladh amach. • Oiliúint cosanta leanaí agus garchabhrach a rolladh amach chuig feighlithe leanaí.
Céim 2 – Aistriú	• Clár Forbartha Cáilíochta a rolladh amach d'fheighlithe leanaí a bhfuil Bunoiúint críochnaithe acu. • Leanúint ar aghaidh ag rolladh amach an Chláir Bhunoiúna d'fheighlithe leanaí nua. • Leanúint le rolladh amach oiliúna cosanta leanaí agus garchabhrach.
Céim 3 – Feidhmiúchan iomlán	• Clár Forbartha Cáilíochta críochnaithe d'fheighlithe leanaí reatha. • Athbhreithniú críochnaithe ar an amlíne d'fheighlithe leanaí cláraithe chun an Clár Forbartha Cáilíochta a chríochnú.

3.3 Tacaíochtaí cáilíochta

Ba chóir gach leanbh, lena n-áirítear iad siúd a dtugann cúramóirí leanaí aire dóibh, a chosaint agus a thacú go cothrom. Le cois na n-íoscheanglas oiliúna le haghaidh gach feighlí leanaí (a mheastar i roinn 3.2 thuas), i rith an Phlean Gníomhaíochta Cúraim Leanaí leathnófar raon tacaíochtaí cáilíochta chuig feighlithe leanaí, lena n-áirítear:

- Faisnéis agus comhairle
- Meantóireacht
- Deiseanna Forbairt Ghairmiúil Leanúnach
- Tacaíocht Piaráí.

Le deich mbliana anuas, tá forbairt shuntasach tagtha ar an infheistíocht atá déanta i seirbhísí ionadbhunaithe a bhfuil foghlaim agus cúram na luath-óige agus cúram leanaí ar aois scoile á gcur ar fáil acu. Áiríodh san infheistíocht seo tionscnaimh chun cáilíocht a fheabhsú agus sábháilteacht agus leas leanaí a chinntiú trí rialúchán, meantóireacht, oiliúint agus tacaíochtaí ginearálta do cháilíocht an tsoláthair. I gcodarsnacht leis sin, tá na tacaíochtaí leanúnacha ar ardchaighdeán atá ar fáil d'fheighlithe leanaí faoi láthair teoranta (féach thíos), agus is éard atá i gceist leo den chuid is mó tacaíocht atá á cur ar fáil ag Feighlíocht Leanaí na hÉireann (á maoiniú mar cheann de na hEagraíochtaí Náisiúnta Deonacha um Chúram Leanaí) agus ag Coistí Cúram Leanaí Cathrach / Contae.

I rith Chéim 1 den Phlean Gníomhaíochta, déanfar taighde agus costálacha ar raon roghanna chun tacaíochtaí leanúnacha ar ardchaighdeán a sholáthar d'fheighlithe leanaí, agus cuirfear tús leis an tréimhse phíolótach i gCéim 2. Is é an phríomhaidhm a bheidh ann a chinntiú go bhfuil feighlithe leanaí comhtháite go hiomlán sna tacaíochtaí ardchaighdeán agus a bheith in ann tairbhe a bhaint astu. Sna deich mbliana amach romhainn, mar chuid de *Na Chéad 5*, forbróidh na tacaíochtaí atá ar fáil d'fheighlithe leanaí mar chuid den infreastruchtúr forbartha náisiúnta ar ardchaighdeán.

Chomh maith le síneadh féideartha na dtacaí reatha atá ar fáil d'fheighlithe leanaí faoi láthair agus an t-oiriúnú a d'fhéadfaí a dhéanamh ar na tacaíochtaí atá á soláthar ag an tseirbhís Tús Níos Fearr, ag na hEagraíochtaí Náisiúnta Deonacha um Chúram Leanaí,⁵⁰ agus ag na Coistí Contae agus Cathrach i gCúram Leanaí, breithneofar tús a chur le líonraí áitiúla um fheighlíocht leanaí le foireann (féach thíos), chun aonrú feighlithe leanaí a laghdú agus chun cabhrú leo leas a bhaint as meantóireacht, oiliúint agus piarthacaíocht.

Braithfidh an cinneadh deiridh maidir leis an gcineál tacaíochta cáilíochta leanúnaí a chuirfear ar fáil d'fheighlithe leanaí ar an taighde agus ar na costálacha a dhéanfar i gCéim 1, agus ar thoradh an Athbhreithnithe ar Chórais agus Struchtúir d'fhoghlaim agus cúram na luath-óige agus cúram leanaí ar aois scoile a thosaigh go déanach in 2020.

Fiú amháin roimh athrú rialála, tá gá láithreach le faisnéis, comhairle agus treoir a chur ar fáil d'fheighlithe leanaí, go háirithe faisnéis faoi cheanglais rialála reatha agus athraitheacha, agus deiseanna maoinithe. Chun na críche seo, ceapadh Comhordaitheoir Náisiúnta um Fheighlíocht Leanaí agus foireann de sheisear Oifigeach Forbartha um Fheighlíocht Leanaí in 2019 chun an earnáil feighlíocht leanaí a ullmhú do rialúchán níos leithne agus i láthair na huaire, chun tacú le feighlithe leanaí atá faoi réir na rialachán reatha ach nach bhfuil cláraithe le Tusla fós chun ceanglais chláráithe Tusla a chomhlíonadh, agus ar an tslí sin, cur ar chumas níos mó feighlithe leanaí páirt a ghlacadh sa Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí. Tá sé beartaithe go gcuirfidh na tacaíochtaí breise seo leis na tacaíochtaí atá á gcur ar fáil ag Feighlíocht Leanaí na hÉireann agus Coistí Cúram Leanaí Cathrach/Contae cheana féin, a bhí laghdaithe go suntasach i ndiaidh deireadh a bheith curtha le post an Oifigigh Chomhairligh um Fheighlíocht Leanaí in 2012/13.

Is é Feighlíocht Leanaí na hÉireann an comhlacht náisiúnta comhcheangailte d'fheighlithe leanaí agus tá sé maoinithe go príomha ag DCEDIY. Soláthraíonn Feighlíocht Leanaí na hÉireann faisnéis, comhairle, treoir agus oiliúint d'fheighlithe leanaí, idir bhaill agus daoine nach baill iad. Tacaíonn sí le taighde maidir le feighlíocht leanaí, agus cabhraíonn sí le feighlithe leanaí bonn eolais a chur faoi fhorbairt beartais a bhaineann leo. Is cuid shuntasach den raon tacaíochtaí atá ar fáil go sonrach d'fheighlithe leanaí a cuid oibre.

50 Faigheann na hEagraíochtaí Náisiúnta Deonacha um Chúram Leanaí seo a leanas maoiniú Stáit chun tacaíochtaí cáilíochta a chur ar fáil do sheirbhísí atá ag soláthar fhoghlaím agus chúram na luathóige agus cúram leanaí ar aois scoile: Barnardos, Feighlíocht Leanaí na hÉireann, an Gréasán Náisiúnta Óige, Cumann Náiscoil Steiner na hÉireann (*Irish Steiner Kindergarten Association*), an Chomhairle Náisiúnta Tuismitheoirí – Bunscoil agus Cumann Montessori San Nioclás na hÉireann (*St Nicholas Montessori Society of Ireland*).

Líonraí áitiúla le foireann

Is féidir le haonrú a bheith ina dhúshlán d'fheighlithe leanaí, a oibríonn go haonarach ina dtithe féin. Chun an t-aonrú seo a shárú, tá raon meicníochtaí forbartha ag roinnt dlínsí a d'fhéadfadh feighlithe leanaí a nascadh le líonraí áitiúla (féach ar an mbosca). D'fhéadfadh a leithéid sin de mheicníochtaí deis a sholáthar do mhalartú idir piaraí agus suíomh malartach a sholáthar inar féidir le leanaí a bheith ag súgradh agus ag idirghníomhú le leanaí eile mar aon le deis a bheith acu acmhainní a roinnt (e.g. bréagáin agus trealamh), agus le haghaidh tacaíochtaí faisnéise, meantóireachta agus oiliúna freisin. Is é an coincheap sin atá i gceist leis an téarma 'líonra áitiúil le foireann', téarma a mhol an Grúpa Oibre. Tugtar le fios sa taighde atá déanta ar an tionchar a d'fhéadfadh a bheith ag a leithéid de chur chuige go bhféadfadh go mbeadh buntáistí suntasacha ag baint le cáilíocht i soláthar feighlíocht leanaí a fheabhsú.⁵¹ Nuair a bheidh scrúdú á dhéanamh ar fhorbairt líonraí áitiúla le foireann le haghaidh feighlithe leanaí ar fud na tíre, beidh sé tábhachtach a chinntiú go mbeidh an tacaíocht laistigh de na líonraí seo á cur i gcrích ag cleachtóirí atá oile go cuí agus a bhfuil tacaíocht oiriúnach ar fáil dóibh, ag a bhfuil tuiscint mhaith ar ghnéithe praiticiúla na feighlíochta leanaí, an cumas tacaíocht a thabhairt ag teacht le straitéisí fianaisebhunaithe agus cur chuige náisiúnta comhaontaithe. (Pléitear forbairt na hoiliúna do na ról ceannaire líonra i roinn 3.2 thuas.)

Líonraí áitiúla um fheighlíocht leanaí i ndlínsí roghnaithe

I Sasana, reáchtálann údaráis áitiúla Scéimeanna Dearbhaithe Cáilíochta, a chiallaíonn go mbaineann feighlithe leanaí a bhíonn páirteach sa scéim tairbhe as raon tacaíochtaí cáilíochta, lena n-áirítear meantóireacht, oiliúint agus comhairle, mar aon le deiseanna idirghníomhaíochta le feighlithe leanaí eile. D'fhéadfadh go mbeadh na comhordaitheoirí líonra bunaithe in Ionaí Leanaí, a tugadh isteach ag tús na bliana 2000, agus a chuireann raon seirbhísí ar fáil, lena n-áirítear tacaíocht thuismitheoireachta, seisiúin 'fan agus bí ag spraoi' do thuismitheoirí agus leanaí óga, seirbhísí sláinte, agus seirbhísí fhoghlaim agus chúram na luathóige. Tá líonraí feighlíocht leanaí á rith i roinnt lonad, nó tá siad ag comhordú le gníomhaireachtaí eile a chuireann líonraí den sórt sin ar fáil, chun seirbhís níos nasctha a chur ar fáil do thuismitheoirí. Sa Fhrainc, soláthraíonn feighlithe leanaí céatadán suntasach den chúram leanaí do leanaí faoi thrí bliana d'aois. Mar iarracht caighdeán an chúraim atá á chur ar fáil ag feighlithe leanaí a fheabhsú, spreag rialtas na Fraince údaráis áitiúla chun Relais Assurances Maternelles (RAManna) a bhunú, is é sin le rá ionaid tacaíochtaí feighlíocht leanaí. Tugann siad deis d'fheighlithe leanaí bualadh le feighlithe leanaí eile, comhairle agus tacaíocht a fháil maidir le forbairt leanaí agus ceisteanna praiticiúla, agus páirt a ghlacadh i ngníomhaíochtaí comhpháirteacha do na leanaí a dtugann siad aire dóibh. Chomh maith leis sin, cuireann RAManna comhairle ar thuismitheoirí, e.g. cúram leanaí a aimsiú. Tá thart ar 500 RAManna sa Fhrainc (thart ar ceann amháin le haghaidh gach 130,000 duine).

Foinsí: Wheaton B., Harding C. (2017). International childcare comparisons. Londain: Coram Family and Childcare Trust; Joy, S., La Valle, I., Smith, T., Sylva, K., Mathers, S., Dearden, L., Goodman, A., Kaplan, G. (2004). Wraparound care: a model of integrated provision, final report for the Department for Education and Skills. An Ríocht Aontaithe: An tIonad Náisiúnta um Thaighde Skills. An Ríocht Aontaithe: An tIonad Náisiúnta um Thaighde Sóisialta (National Centre for Social Research), Ollscoil Oxford, An Institiúid um Staidéar Fioscach (Institute for Fiscal Studies).

Gníomhartha (Tacaíochtaí leanúnacha cáilíochta)

Céim 1 – Ullmhúchán

- Scrúdaigh roghanna le haghaidh tacaíochtaí feighlíocht leanaí trí struchtúir atá ann cheana féin agus roghanna nua, nasctha leis an Athbhreithniú ar na Córais agus na Struchtúir le haghaidh Foghlaim agus Chúram na Luath-Óige agus Cúram Leanaí ar Aois Scoile.
- Roghanna taighde do leathadh líonraí áitiúla feighlithe leanaí le foireann.
- Cuir tús le leathnú seirbhísí cigireachta atá sainoiriúnaithe d'fheighlithe leanaí.

Céim 2 – Aistriú

- Fairsingiú seirbhísí cigireachta chun freastal ar fheighlithe leanaí.
- Fairsingiú agus athchóiriú tacaíochtaí cáilíochta d'fheighlithe leanaí.
- Tús a chur ar bhonn píolótach agus céimnithe le líonraí áitiúla um fheighlíocht leanaí le foireann, ag brath ar thoradh an taighde atá á dhéanamh i gCéim 1.

Céim 3 – Feidhmiúchan iomlán

- Soláthar tacaíochtaí cáilíochta ar bhonn cothrom d'fheighlithe leanaí agus do sholáthraithe ionadbhunaithe.
- Leathadh líonraí áitiúla feighlithe leanaí le foireann.

3.4 Maoiniú agus tacaíochtaí airgeadais

Tá roinnt tacaíochtaí airgeadais ar fáil d'fheighlithe leanaí cheana féin, lena n-áirítear an Deontas Forbartha um Fheighlíocht Leanaí, Ciste na bhFoghlaimeoirí d'Fheighlithe Leanaí agus an Faoiseamh Cánach do Sheirbhísí Cúram Leanaí. Cé go bhfuil an Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí agus an clár réamhscoile ECCE oscailte i bprionsabal d'fheighlithe leanaí, i gcleachtas, ciallaíonn an líon an-teoranta feighlithe leanaí cláraithe agus rialacha na scéime nach bhfuil ach fíorbheagán feighlithe leanaí páirteach sna scéimeanna.

Mar chuid den Phlean Gníomhaíochta cuirfear scéimeanna maoinithe ar fáil d'fheighlithe leanaí, mar aon le maoiniú tiomnaithe a chur ar fáil chun tacú le feighlithe leanaí ceanglais rialála a chomhlíonadh.

Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí

Tiocfaidh an Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí, in áit gach scéim fóirdheontais spriocdhírithe atá ann cheana féin le haghaidh foghlaim agus cúram na luath-óige agus cúram leanaí ar aois scoile, mar aon leis an bhfóirdheontas uilíoch atá ar fáil do leanaí faoi 3 bliana d'aois.

Sonraítear in Acht um Thacaíocht Cúraim Leanaí, 2018, a sholáthraíonn bonn reachtúil

don Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí, nach bhfuil ach soláthraithe atá cláraithe le Tusla incháilithe chun páirt a ghlacadh sa Scéim. Tá ról lárnach ag an gceanglas seo sa Phlean Gníomhaíochta seo, bunaithe ar an ngá atá le clárú le Tusla a leathnú amach i measc chohórt i bhfad níos mó feighlithe leanaí má tá aidhm an bheartais - tacú le rogha tuismitheoirí agus rogha soláthraithe cláraithe a chur ar fáil - le comhlíonadh. Chomh maith leis sin, cruthaíonn sé deis ar leith, i bhfianaise na dreasachta airgeadais atá ann d'fheighlithe leanaí páirt a ghlacadh sa Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí.

Bunaithe ar na heisiaimh reatha dhlíthiúla ó chlárú atá i gceist i gcás go leor feighlithe leanaí, tá líon na bhfeighlithe leanaí a bhfuiltear ag súil leis a ghlacfaidh páirt sa Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí i rith Chéim 1 den Phlean Gníomhaíochta íseal. Mar sin féin, tabharfar faoi ghníomhartha i gCéim 1 trí na hOifigigh Forbartha um Fheighlíocht Leanaí réigiúnacha, na Coistí Cúraim Leanaí Cathrach agus Contae agus na hEagraíochtaí Deonacha Náisiúnta um Chúram Leanaí tacú le feighlithe leanaí ar féidir leo clárú le Tusla amhlaidh a dhéanamh agus chun fóirdheontais na Scéime Náisiúnta Cúraim Leanaí a rochtain.

Níltear ag súil le méadú níos mó ar líon na bhfeighlithe leanaí atá ag glacadh páirte sa Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí ach i rith Chéim 2 den Phlean Gníomhaíochta, i ndiaidh raon feidhme an rialúcháin a fhairsingiú. Is fachtóir suntasach i gcinneadh a dhéanamh maidir le huainiú thosú Chéim 2 a bheidh sa mhéadú a thiocfaidh ar an Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí a sholáthar mar gheall ar líon níos mó leanaí agus teaghlach a bheith ag baint tairbhe as fóirdheontais (a bhfuil tuilleadh plé déanta air i Roinn 4 thíos).

Áireofar sa taighde atá le déanamh i rith Chéim 1 ar líon na bhfeighlithe leanaí ar dócha go bhfanfaidh siad san earnáil tuilleadh taighde ar an gcostas a bhaineann le seirbhísí feighlíocht leanaí a chur ar fáil, le cinneadh a dhéanamh faoi maidir le cé acu an bhfuil nó nach bhfuil gá le haon choigeartú ar rátaí fóirdheontais faoin Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí i ndáil le feighlithe leanaí. Áireofar sna gníomhartha ullmhúcháin le haghaidh Chéim 1 freisin athbhreithniú ar na ceanglais chonarthacha agus chomhlíontachta le haghaidh rannpháirtíocht sa Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí lena chinntiú go bhfuil siad oiriúnach chun an rialúchán a fhairsingiú chun gach feighlí leanaí íoctha, neamhghaolta a chur san áireamh.

ECCE nó clár réamhscoile uilíoch

I bprionsabal, tá ECCE nó an clár réamhscoile uilíoch oscailte d'fheighlithe leanaí cheana féin. Éilíonn rialacha an chláir, áfach:

- Ní mór do sholáthróir a bheith cláraithe le Tusla.
- Ní mór go mbeadh cúigear leanaí ECCE-incháilithe ag feighlí leanaí.
- De bhrí go bhfuil feighlí leanaí ag feidhmiú mar 'cheannaire seomra', ní mór, ar a laghad, go mbeadh cáilíocht ag an bhfeighlí leanaí, a chomhlíonann ceanglais Cheannaire Seomra ECCE, e.g. cáilíocht ábhartha ag Leibhéal 6 ar an gCreat Náisiúnta Cáilíochtaí.

I gcleachtas, níl ach fíorbheagán feighlithe leanaí cáilithe chun ECCE a thairiscint. Faoi láthair, níl conradh ach ag 47 feighlí leanaí chun ECCE a sholáthar. Tá sé deacair líon

na leanaí ar an gclár ECCE le feighlithe leanaí a chinneadh mar i gcásanna áirithe tá déchlárú Tusla ag feighlithe leanaí, i.e. seirbhís ionadbhunaithe a oibriú le haghaidh seisiún ar maidin agus oibriú mar fheighlí leanaí ag amanna eile.

Éagsúil leis an Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí, tá cuspóir oideachais sainráite luaite le ECCE, a chuireann teorainn le scála agus carachtar na seirbhísí ar féidir leo an clár a chur ar fáil. Bhí an t-ábhar imní seo mar bhonn leis na teorainneacha atá luaite leis faoi láthair. Tá gá le tuilleadh taighde, áfach, le cinneadh a dhéanamh maidir le cibé an mbeidh nó nach mbeidh na teorainneacha seo oiriúnach i gcomhthéacs leathnú an rialúcháin chun níos mó feighlithe leanaí a chur san áireamh thar thréimhse an Phlean Gníomhaíochta.

Dá réir sin, áireofar i gCéim 1 den Phlean Gníomhaíochta taighde ar na teorainneacha ba cheart a bheith i bhfeidhm i ndáil le rannpháirtíocht feighlithe leanaí laistigh de chlár ECCE.

Ciste na bhFoghlaimoirí

In 2019, thug DCEDIY Ciste na bhFoghlaimora isteach d'fheighlithe leanaí a ghnóthaíonn mórdhámhachtain leibhéal 5/6 i gcúram agus oideachas luath-óige a aithnítear ar an gCreat Náisiúnta Cáilíochtaí agus atá cláraithe le Tusla. Is ann don bheart seo chun feighlithe leanaí a bhfuil cáilíocht Leibhéal 5/6 acu cheana féin a spreagadh chun clárú le Tusla, agus chun feighlithe leanaí eile a spreagadh chun oiliúint ag Leibhéal 5 a chríochnú. (Is féidir le feighlithe leanaí atá cláraithe le Tusla leas a bhaint as Sparánacht larchéime Chiste na bhFoghlaimora do mhórdhámhachtainí leibhéal 7/8/9 i bhfoghlaim agus cúram na luath-óige.)

D'fhéadfaí leanúint le Ciste na bhFoghlaimoirí d'Fheighlithe Leanaí mar atá faoi láthair i rith Chéim 1 den Phlean Gníomhaíochta seo, de réir mar a bheidh feighlithe leanaí ag feidhmiú laistigh den chreat rialála reatha arna fhorlónadh le tacaíocht don Chlár Bunoiliúna nua d'fheighlithe leanaí. Ansin leathnófar é chun tacú le feighlithe leanaí tabhairt faoin gClár Forbartha Cáilíochta atá leagtha amach i roinn 3.2.

Deontas Forbartha um Fheighlíocht Leanaí

Tugadh isteach an Deontas Forbartha um Fheighlíocht Leanaí in 2009 chun tacú le feighlithe leanaí trí dheontais bheaga a chur ar fáil do threalamh, ag cur le hinfheistíocht chaipitil shuntasach a bhí á déanamh i seirbhísí ionadbhunaithe ag an am céanna. Soláthraíonn an scéim, atá á riar ag na Coistí Contae agus Cathrach i gCúram Leanaí, deontais de suas le €1,000 le haghaidh gach feighlí leanaí a chomhlíonann critéir na scéime ina n-iomláine. D'fhéadfadh go soláthródh an deontas suas le 90% den chaiteachas iomlán incháilithe a bhfuil fáiltas ar fáil lena aghaidh.

Tá cead ag feighlithe leanaí atá cláraithe le Tusla, feighlithe leanaí a thug fógra deonach dá gCoiste Cúram Leanaí Cathrach/Contae, feighlithe leanaí a bhfuil seirbhís nua feighlíocht leanaí á bunú acu, agus feighlithe leanaí a bhfuil an Clár Feasachta Cáilíochta um fheighlíocht leanaí déanta acu, cur isteach ar an Deontas Forbartha um Fheighlíocht Leanaí. Caithfidh an feighlí leanaí, nó an feighlí leanaí a d'fhéadfadh a bheith ann, aire a thabhairt do 3 leanaí, ar a laghad, ar bhonn páirtaimseartha, nó

leanbh amháin ar bhonn lánaimseartha agus leanbh amháin ar bhonn páirtaimseartha. D'fhonn an deontas is airde agus is féidir a fháil, ní mór go mbeadh árachas cuí ag feighlí leanaí agus gealltanais a thabhairt fanacht i mbun oibre ar feadh dhá bhliain i ndiaidh dháta an deontais. Má thugann feighlí leanaí gealltanais níos gearrthearmaí, laghdaítear an deontas dá réir.

I gCéim 1 den Phlean Gníomhaíochta, déanfaidh an Grúpa Comhairleach ar Mhaoiniú agus ar Thacaíochtaí Airgeadais athbhreithniú ar éifeachtacht an deontais seo mar aon le coigeartuithe a mholadh chun éifeachtacht agus tionchar an deontais a fheabhsú.

Pacáiste maoinithe athoscailte do sheirbhísí cúraim leanaí le linn phaindéim Covid-19

Mar chuid den Phacáiste Maoinithe Athoscailte do Sheirbhísí Cúraim Leanaí, cuireadh Deontas Caipitil Covid-19 agus an Íocaíocht Tacaíochta Athoscailte ar fáil d'fheighlithe leanaí a bhí i gconradh do chlár DCEDIY agus dhún siad a ngnó feighlíochta leanaí an 25 Márta 2020 mar gheall ar Phaindéim Covid-19. Fuair 66 feighlí leanaí an Deontas Caipitil Covid-19 ar luach €137,000 agus fuair 61 Feighlí leanaí an Íocaíocht Tacaíochta Athoscailte ar luach €157,000. Mar chuid den Phacáiste Maoinithe bhí Deontas Athoscailte Feighlíochta Leanaí ar fáil freisin d'fheighlithe leanaí nach raibh i gconradh do chlár DCEDIY agus a bhí neamh-incháilithe do Dheontas Caipitil Covid-19 nó don Deontas Athoscailte. Fuair 308 feighlí leanaí an Deontas Athoscailte Feighlíochta Leanaí ar luach €308,000. D'éascaigh an pacáiste maoinithe seo athoscailt seirbhísí feighlíochta leanaí ón 29 Meitheamh ar aghaidh, ag tacú le tuismitheoirí dul i mbun oibre agus le leanaí leas a bhaint as foghlaim agus cúram na luath-óige agus cúram leanaí ar aois scoile.

Faoiseamh cánach

Cé gurb é an tAire Airgeadais atá freagrach as beartas cánachais, i rith Chéim 1 den Phlean Gníomhaíochta Náisiúnta um Fheighlíocht Leanaí, cuirfidh an Grúpa Comhairleach maidir le Maoiniú agus Tacaíochtaí Airgeadais d'Fheighlithe Leanaí, an faoiseamh cánach san áireamh nuair a bheidh moltaí á ndéanamh aige maidir le hathchóiriú raon na dtacaíochtaí airgeadais atá ar fáil d'fheighlithe leanaí.

Cruthaíodh Faoiseamh ar Sheirbhísí Cúraim Leanaí, a tugadh isteach i 2006, chun dreasacht a thabhairt d'fheighlithe leanaí nach dtagann faoi raon feidhme na rialála dul isteach sa gheilleagar foirmiúil. Ceadaíonn sé d'fheighlithe leanaí a thugann aire d'uasmhéid triúr leanaí ag aon am amháin (aon aois, agus seachas leanaí an feighlí leanaí féin), ioncam suas le €15,000 ó fheighlíocht leanaí a thuilleamh saor ó cháin, ar an gcoinníoll go gcuireann an feighlí leanaí sonraí faoin ioncam seo in iúl do na Coimisinéirí Ioncaim. (Baineann an teorainn €15,000 le hioncam a thagann ó fheighlíocht leanaí, ní le brabúis. Má sháraíonn an t-ioncam ó fheighlíocht leanaí €15,000 sa bhliain, tá an méid iomlán incháinithe, faoi réir creidmheasanna cánach agus liúntais eile.)

Bhí sé beartaithe go dtacódh an Faoiseamh Cánach do Sheirbhísí Cúram Leanaí le feighlithe leanaí nach raibh in ann clárú le Tusla (nó a chuir fógra chuig HSE roimhe

sin) agus nach mbeadh mórán foinn orthu b'fhéidir a bheith páirteach sa gheilleagar foirmiúil. Athróidh an comhthéacs i gCéim 2 den Phlean Gníomhaíochta Náisiúnta um Fheighlíocht Leanaí nuair a bheidh níos mó feighlithe leanaí in ann clárú le Tusla. Níl aon tairbhe dhíreach airgeadais le baint ag feighlithe leanaí as clárú, áfach, ach ceadóidh clárú le Tusla d'fheighlí leanaí páirt a ghlacadh sa Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí, agus ní mór fóirdheontais na Scéime Náisiúnta Cúram Leanaí a chur ar fáil do thuismitheoirí trí tháillí laghdaithe. Cé go n-athróidh an comhthéacs, d'fhéadfadh an faoiseamh cánach, dá réir sin, leanúint ar aghaidh le spreagadh dearfach a sholáthar d'fheighlithe leanaí a bheith páirteach sa gheilleagar foirmiúil.

Tugann na sonraí is déanaí atá ar fáil ó na Coimisinéirí Ioncaim le fios gur ceadaíodh 690 díolúine faoi Fhaoiseamh Cánach do Sheirbhísí Cúram Leanaí in 2018. In 2018 bhí an costas a bhain le faoiseamh cánach ar an Státchiste in ioncam cánach cinnte cothrom le €1.6 milliún.

Cé go bhfuil líon na bhfeighlithe leanaí atá ag baint tairbhe as faoiseamh cánach íseal i gcomparáid le líon iomlán na bhfeighlithe leanaí a mheastar atá i mbun oibre, is ionann é agus méadú ar an 230 tairbhí in 2006 nuair a tugadh an faoiseamh cánach isteach den chéad uair. Is é 7,070 an líon iomlán díolúintí cánach a cuireadh ar fáil faoin bhfaoiseamh ó tugadh isteach é, ag costas iomlán de €13.7 milliún ar an Státchiste.

Gníomhartha (Maoiniú agus tacaíochtaí airgeadais)

Céim 1 – Comhairliúchán, taighde & forbairt

- Grúpa Comhairleach maidir le Maoiniú agus Tacaíochtaí agus Airgeadais a bhunú.
- Tacaigh le feighlithe leanaí ar féidir leo na ceanglais rialála reatha a chomhlíonadh agus páirt a ghlacadh sa Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí, lena n-áirítear tríd an gCiste Foghlaiméoirí.
- Athbhreithniú ar thacaíochtaí airgeadais eile.

Céim 2 – Aistriú

- Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí a oscailt do gach feighlí leanaí a chomhlíonann riachtanais rialála, lena n-áirítear bunoiúint.
- Athchóiriú céimnithe ar thacaíochtaí airgeadais eile.

Céim 3 – Feidhmiúchan iomlán

- An Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí ar oscailt do gach feighlí leanaí a leanann ag comhlíonadh na gceanglas rialála, lena n-áirítear an Clár Forbartha Cáilíochta.
- Athchóiriú iomlán ar thacaíochtaí airgeadais eile.

4. Costais

Áirítear i measc na gcostas atá ag eascairt ón bPlean Gníomhaíochta:

- Costais dhíreacha (a phléitear i roinn 4.1) de bhearta a sainaithníodh chun tacú le feighlithe leanaí ceanglais rialála a bhaint amach agus tacaíochtaí cáilíochta a leathnú chuig feighlithe leanaí, lena n-áirítear méadú ar mhéid na seirbhísí cláraithe agus cigireachta, tacaíochtaí oiliúna tríd an gCiste Foghlaimoirí, agus leathnú ar cháilíocht bonneagar tacaíochta.
- Costais indíreacha (pléite i roinn 4.2) a bhaineann le hoscailt scéimeanna maoinithe, go háirithe an Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí, do chohórt níos leithne feighlithe leanaí.

Cé go bhfuil na costais dhíreacha suntasach, tá an scair is mó costas indíreach, go háirithe costais a bhaineann le níos mó teaghlach a bheith ag baint tairbhe as an Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí. Cé go dtosóidh na costais dhíreacha ag teacht chun solais i rith Chéim 1, ní bheidh na costais indíreacha le tabhairt faoi deara ach i rith Chéim 2 mar nach dtosóidh siad ach i ndiaidh athruithe a chur i bhfeidhm ar an bpríomhreachtaíocht agus ar na príomhrialacháin. Chuige sin, beidh uainiú an aistrithe go Céim 2 ag brath ar an mbuiséad agus beidh sé comhaontaithe leis an Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe roimh aon chinneadh a dhéanamh.

Beidh costais a eascraíonn ón bPlean Gníomhaíochta fritháirithe ag rannpháirtíocht mhéadaithe sa mhargadh fostaíochta mar thoradh ar rochtain níos leithne ar fhóirdheontais na Scéime Náisiúnta Cúraim Leanaí, trí ioncam cánach níos airde mar thoradh ar mhéadú ar líon na bhfeighlithe leanaí sa gheilleagar foirmiúil agus, san fhadtéarma, torthaí feabhsaithe do leanaí mar thoradh ar cháilíocht an tsoláthair a bheith ag méadú.

Toimhdí agus Cásanna

Tá gach meastachán costais sa roinn seo tascach agus sealadach agus beidh siad faoi réir tuilleadh scrúdaithe i rith Chéim 1 den Phlean Gníomhaíochta.

Mar a phléitear i roinn 1.3, meastar go bhfuil 15,000 feighlí leanaí ag obair in Éirinn faoi láthair, cé go bhfuil éiginnteacht shuntasach ann maidir le líon. Chomh maith leis sin, ní fios cén céatadán d'fheighlithe leanaí ar dócha a fhanfaidh ag obair san earnáil sa chás go mbogtar i dtreo rialúcháin níos leithne. Is dócha freisin go roghnódh céatadán suntasach feighlithe leanaí gan na deiseanna a chuirtear i láthair tríd an bPlean Gníomhaíochta Náisiúnta um Fheighlíocht Leanaí a thapú, go stopfadh siad ag obair mar fheighlithe leanaí. Tá sé mar aidhm ag an gcur chuige cothromaithe a ghlahtar le haghaidh ceanglas oiliúna (féach roinn 3.2) tacú le feighlithe leanaí fanacht ag obair san earnáil.

Chun breithiúnas a thabhairt maidir le líon na bhfeighlithe leanaí rialaithe is dócha a bheidh ann, déantar comparáid anseo le dlínsí eile a rialaíonn feighlí leanaí agus ina bhfuil nádúr sholáthar an chúraim leanaí (méid, ról na hearnála príobháidí, an

chothromaíocht idir an cúram baile agus ionadbhunaithe) cosúil lena bhfuil in Éirinn. Léirítear sa tábla thíos líon na bhfeighlithe leanaí i Sasana, Albain, an Bhreatain Bheag agus Tuaisceart Éireann, líon iomlán na leanaí idir 0-15 bliain d'aois i ngach dlínse, agus líon intuigthe na leanaí idir 0-15 bliain d'aois do gach feighlí leanaí cláraithe.

	Líon na bhfeighlithe leanaí cláraithe	Daonra aois 0-15	0-15 bliain d'aois in aghaidh an fheighlí leanaí cláraithe
Sasana	39,157	10.048 million	257
Albain	4,961	864,000	174
An Bhreatain Bheag	1,890	527,000	279
Tuaisceart Éireann	2,720	368,000	135

Foinsí: The Care Inspectorate Register, Albain; The Care Inspectorate Register, An Bhreatain Bheag; Ofsted; Tacaíocht Teaghlaigh TÉ (Family Support NI); Staitisticí Daonra – Oifig na Staidrimh Náisiúnta (Office of National Statistics) [GB]

Bunaithe ar dhaonra reatha measta na hÉireann de 1.1 milliún leanaí idir 0-15 bliain d'aois,⁵² bunaithe ar eispéireas na gceithre dhlínse seo, d'fhéadfadh go mbeadh Éire ag súil le idir 3,608 (i.e. 1 le haghaidh gach 279 0-15 bliain d'aois) agus 7,456 (i.e. 1 le haghaidh gach 135) feighlí leanaí rialaithe i ndiaidh an rialúcháin iomláin a chur i bhfeidhm, i.e. idir 19% agus 39% den líon daoine atá ag obair mar fheighlithe leanaí, au pair agus buimí, faoi láthair.

Ar an mbonn seo, déanann an cás níos ísle a ghlahtar leis i ngach ceann de na costálacha thíos 5,000 feighlí leanaí rialáilte, i.e. thart ar 33% de líon na bhfeighlithe leanaí faoi láthair. Cuirtear cás níos airde san áireamh le haghaidh gach ceann de na costálacha thíos, ina bhfuil líon na bhfeighlithe leanaí rialaithe dhá oiread níos mó ná an cás níos ísle, i.e. 10,000 feighlí leanaí (nó thart ar 67% den líon daoine atá ag obair mar fheighlithe leanaí faoi láthair).

4.1 Costais dhíreacha

Clárú agus cigireacht feighlithe leanaí

Cuirfear deireadh leis na díolúintí dlíthiúla ó rialúcháin i gCéim 2 den Phlean Gníomhaíochta agus tiocfaidh rialúcháin a bhaineann go sonrach le feighlithe leanaí i bhfeidhm. Ag an bpointe sin cuirfear tús le clárú feighlithe leanaí, agus tabharfar isteach córas cigireachta, comhréireach agus iomchuí nua d'fheighlithe leanaí.

Cé nach bhfuil cinneadh déanta fós faoin gcóras cigireachta iomchuí agus a bhreithneofar le linn Chéim 1, chun críche meastacháin tháscaigh chostais, glahtar leis go dtógfadh cigireacht ar fheighlí leanaí 0.5 lá (i gcomparáid le 1 lá, ar an meán, do sheirbhís ionadbhunaithe) agus go mbeadh minicíocht na gcigireachtaí mar an gcéanna le cigireachtaí Tusla le haghaidh seirbhísí ionadbhunaithe (i.e. dhéanfaí cigireacht ar

52 Meastachán daonra CSO le haghaidh 2018.

gach feighlí leanaí, uair gach 3 bliana, ar an meán). Ar an mbonn seo, sa chás íochtarach bheadh costas breise an chláráithe agus córas cigireachta d'fheighlithe leanaí ag €2.5m in aghaidh na bliana, agus bheadh an costas breise sa chás níos airde ag €5m in aghaidh na bliana.

Ciste na bhFoghlaimeoirí

Léirítear sna costálacha thíos raon meastachán faoi na costais aonuaire a bhaineann le hoiliúint fóirdheonaithe a chur ar fáil le tacú le feighlithe leanaí riachtanais oiliúna a chomhlíonadh roimh an gclárú agus tar éis an chláráithe. Bheadh an costas seo scaipthe thar an tréimhse go dtí 2028, agus chuirfí tús leis i rith Chéim 1 agus leanfaí leis i rith Chéim 2.

Cé go bhfuil an tsamhail soláthair don oiliúint fós le forbairt, rinneadh réamhmheastachán costais a mheas bunaithe ar na cláir oiliúna atá ann cheana. Meastar go táscach go gcosnódh an Chláir Bunoiliúna €250 an duine, agus go gcosnódh an Chláir Forbartha Cáilíochta €1,400 an duine, agus scaipfí an costas seo i dtosach thar 5 bliana. Glactar leis, chomh maith le hoiliúint d'fheighlithe leanaí reatha, go mbeadh riachtanas oiliúna breise 10% in aghaidh na bliana mar thoradh ar earcú feighlithe leanaí nua le himeacht ama. Glactar leis sa mheastachán costais go bhfuil dámhachtain iomlán Leibhéal 5 nó Leibhéal 6 i gCúram agus Oideachas Luath-Óige ag an 315 feighlí leanaí atá cláráithe le Feighlíocht Leanaí na hÉireann cheana féin, agus nach dteastaíonn aon oiliúint eile uathu.

Ar bhonn na mbonn tuisceana seo, meastar go bhféadfadh costas na hoiliúna i gCéim 1 a bheith €0.6m in aghaidh na bliana sa chás níos ísle agus €1.3m sa chás níos airde. Bheadh costas na hoiliúna i gCéim 2 €1.5m in aghaidh na bliana sa chás níos ísle, agus €3.1m in aghaidh na bliana sa chás níos airde. I rith Chéim 3, nuair a bheidh an Clár Forbartha Cáilíochtaí i gcrích ag feighlithe leanaí reatha agus nach dtiocfaidh costais oiliúna chun cinn ach amháin maidir le feighlithe leanaí nua, meastar go dtitfeadh na costais go €0.3m sa bhliain sa chás níos ísle agus €0.5m sa chás níos airde.

Garchabhair d'Fheighlithe Leanaí

Mar atá i gceist le Ciste na bhFoghlaimeoirí, is ionann na costálacha thíos agus costais aonuaire a bhaineann le hoiliúint gharchabhrach a chur ar fáil do gach feighlí leanaí a thagann laistigh de raon feidhme an rialacháin, d'fhonn ceanglais rialála a chomhlíonadh. De bhrí gur dócha gur ceanglas rialála a bheidh sa gharchabhair ón tús, i.e. ó thús Chéim 2 den Phlean Gníomhaíochta, bheadh an costas seo á leathnú amach thar thréimhse níos giorra ama, suas le 3 bliana. Tá an fóirdheontas €225 le haghaidh gach feighlí leanaí ag an leibhéal céanna leis an bhfóirdheontas atá á chur ar fáil le haghaidh oiliúint sa Gharchabhair Oibre do chleachtóirí ionadbhunaithe. Ó tharla go bhfuil gealltanas airgeadais tugtha cheana féin oiliúint sa Gharchabhair Oibre a chur ar fáil don 250 feighlí leanaí in 2019-20, déantar an costas seo a asbhaint ón gcostas iomlán. Sa chás níos ísle bheadh costas na hoiliúna garchabhrach cothrom le €1.1m, nó €560,000 sa bhliain thar thréimhse 2 bhliain. Sa chás níos airde costais, bheadh an costas iomlán cothrom le €2.2m.

Tacaíochtaí ar ardchaighdeán

Mar a pléadh i roinn 3.3 thuas, áireofar i gCéim 1 den Phlean Gníomhaíochta taighde, iniúchadh agus costálacha roghanna a bhaineann le tacaíochtaí leanúnacha ar ardchaighdeán a chur ar fáil amach anseo, lena n-áirítear meantóireacht, comhairle, ceannaireacht oideolaíoch agus piarthacaíocht. Nuair a bheidh na roghanna á mbreithniú cuirfear san áireamh toradh an Athbhreithnithe a dhéanfar amach anseo ar Chórais agus Struchtúir.

Sula ndéantar an taighde seo, ní féidir meastacháin mhionsonraithe chostais a chur ar fáil. Chun léargas ginearálta a thabhairt ar na costais a bheidh i gceist, is féidir comparáid a dhéanamh leis an gcostas a bhaineann le tacaíochtaí leanúnacha ar ardchaighdeán le haghaidh seirbhísí ionadbhunaithe. (Cé go bhféadfadh méid beag gach seirbhís feighlíocht leanaí an costas-tacaíochta le haghaidh gach feighlí leanaí i gcomparáid le haghaidh gach seirbhís ionadbhunaithe a laghdú, d'fhéadfadh an ganntanas tacaíochtaí stairiúla d'fheighlithe leanaí agus an gá atá le deiseanna nua do phiarthacaíocht agus meantóireacht a chruthú a bheith mar bhonn leis an gcostas-tacaíocht le haghaidh gach feighlí leanaí a ardú i gcomparáid leis an gcostas le haghaidh gach seirbhís ionadbhunaithe.)

I measc na dtacaíochtaí cáilíochta atá ar fáil go leanúnach le haghaidh seirbhísí ionadbhunaithe tá Seirbhís Forbartha Cáilíochta Tús Níos Fearr agus céatadán den mhaoiniú poiblí a chuireann na hEagraíochtaí Náisiúnta Deonacha um Chúram Leanaí agus na Coistí Cúram Leanaí Cathrach / Contae, ar fáil, sa bhreis ar thacaíochtaí cáilíochta, feidhmeanna riaracháin, faisnéise agus comhairleacha i gcrích, lena n-áirítear faisnéis a chur ar fáil do thuismitheoirí. Tríd an gcéatadán den mhaoiniú poiblí a chuirtear ar fáil do gach ceann de na heagraíochtaí seo a chur san áireamh,⁵³ is féidir meastachán a dhéanamh maidir le costas le haghaidh gach seirbhís. Is réamhmheastachán é go mbeadh an costas breise bliantúil sa chás is ísle - ó Chéim 2 ar aghaidh - €6.2m in aghaidh na bliana sa chás níos ísle, agus go mbeadh an costas bliantúil sa chás níos airde €12.4m.

Ba cheart a thabhairt faoi deara go bhfuil an t-infreastruchtúr forbartha cáilíochta le haghaidh seirbhísí ionadbhunaithe á fhairsingiú ó thaobh scála agus scóipe de ar bhonn incriminteach, chun cáilíocht an tsoláthair a ardú le haghaidh gach leanbh. Bheadh tionchar ag breis athchóirithe agus/nó fairsingithe ar raon na dtacaíochtaí cáilíochta atá á gcur ar fáil ar an gcostas a bhaineann le tacaíochtaí cáilíochta dá leithéid a chur ar fáil d'fheighlithe leanaí.

Deontas Forbartha um Fheighlíocht Leanaí

Is cuid den bhuiséad caipitil é an Deontas Forbartha um Fheighlíocht Leanaí, agus feidhmíonn sé laistigh de bhuiséad bliantúil seasta, seachas a bheith bunaithe ar éileamh. I láthair na huaire, tá sé teoranta do €250,000 ar fad in aghaidh na bliana,

53 Is féidir teacht ar réamh-mheastachán agus meastachán an-gharbh ar an gcostas a bhaineann le tacaíochtaí cáilíochta trí glacadh leis go mbeadh costas na dtacaíochtaí in aghaidh an fheighlithe leanaí 1/3 de chostas na dtacaíochtaí in aghaidh na seirbhíse ionadbhunaithe (ag aithint an scála níos lú ach an gá le tacaíochtaí níos indibhidiúlaithe). Cuirtear an figiúr seo i bhfeidhm ar chostas na dtacaíochtaí arna soláthar ag an teaghlaim den tSeirbhís Forbartha Cáilíochta Tús Níos Fearr, an Tionscnamh Náisiúnta Síolta Aistear, na hEagraíochtaí Deonacha Náisiúnta um Fheighlíocht Leanaí, agus na Coistí Cúram Leanaí Cathrach / Contae.

agus tá caidhp de €1,000 luaite le gach feighlí leanaí, cé go raibh an caiteachas iarbhir níos lú ná seo le blianta beaga anuas. Ag glacadh leis go raibh an scéim deontas á dúbailt go dtí uasmhéid €500,000, go caidhp de €1,000 le haghaidh gach feighlí leanaí, agus go raibh deis ag thart ar 500 feighlí leanaí tairbhe a bhaint as an scéim gach bliain, bheadh an costas breise cothrom le €250,000 in aghaidh na bliana.

4.2 Costais indíreacha

Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí

Tá na meastacháin faoin tionchar a bheidh ag rialachán nua a oscailt – agus, dá réir sin, Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí – chuig gach feighlí leanaí íoctha, neamhghaolta, ag teacht ó dhá fhoinsé:

- Samhail chostais DCEDIY don Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí, atá bunaithe ar shonraí riaracháin (Pobal) faoin úsáid atá á baint as seirbhísí ionadbhunaithe faoi láthair, mar aon le sonraí shuirbhé CSO faoi úsáid cúram leanaí, daonra de réir aoise, agus leibhéil ioncaim. Áirítear i samhail chostais DCEDIY meastachán ar éifeacht ‘dhinimiciúil’ na Scéime ar roghanna cúram leanaí tuismitheoirí.
- Samhail SWITCH ESRI, a cheadaíonn costmheastacháin ‘statacha’ den Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí, bunaithe ar thacar sonraí SILC CSO, a áirítear ann ceisteanna atá dírithe ar thuismitheoirí faoin úsáid a bhaineann siad as feighlithe leanaí.

Bheadh costais bhreise don Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí i gceist go príomha i rith Chéim 2 den Phlean Gníomhaíochta, i ndiaidh chlárú Tusla a bheith oscailte do chohórt níos mó feighlithe leanaí.

Ag cur samhlacha costais DCEDIY agus SWITCH i bhfeidhm, meastar go mbeadh an costas breise (os cionn chostais mheasta bhliantúla lánbliana na Scéime Náisiúnta Cúram Leanaí de €206m) a bhaineann le raon feidhme an rialacháin a fhairsingiú chun cead a thabhairt d’fheighlithe leanaí páirt a ghlacadh sa Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí cothrom le €14m sa bhliain sa chás níos ísle, agus go mbainfeadh tuismitheoirí thart ar 8,000 leanbh tairbhe as fóirdheontais nach mbeadh ar fáil dóibh gan é.⁵⁴ Meastar go mbeadh an costas breise sa chás níos airde cothrom le thart ar €33m sa bhliain, agus go mbainfeadh thart ar 16,000 leanbh tairbhe as fóirdheontais nach mbeadh ar fáil dóibh gan é.

ECCE

Glactar leis nach mbeadh tionchar ag rialúchán níos leithne feighlithe leanaí ar chostais iomlána an chlár ECCE, de bhrí go bhfuil clúdach iomlán ag an gclár ECCE nach mór agus tá an chuma ar an scéal nach fianaise é an gannchion sa líon ar easpa rannpháirtíochta feighlithe leanaí sa chlár. Is cosúil, dá réir sin, go mbeadh aon mhéadú ar líon na leanaí atá ag glacadh páirte in ECCE trí fheighlí leanaí, ar aon dul le laghdú coibhéiseach i líon na leanaí atá ag glacadh páirte in ECCE i seirbhís ionadbhunaithe.

⁵⁴ Cé go n-áirítear sa chás níos ísle toimhde go bhfanadh aon trian de na feighlithe leanaí reatha san earnáil, meastar go mbainfeadh thart ar 19% de na leanaí a bhfuil feighlithe leanaí ag tabhairt aire dóibh tairbhe as fóirdheontais faoin Scéim Náisiúnta Cúram Leanaí, bunaithe ar aois na leanaí agus próifíl ioncaim na dtuismitheoirí a bhaineann úsáid as feighlithe leanaí.

4.3 Coigilteas a fhritháireamh

Táthar ag súil go mbeidh breis rannpháirtíochta sa mhargadh fostaíochta mar thoradh ar bhreis rochtana ar an Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí mar bhonn le méadú ar thuairisceáin chánach. Ina theannta sin, méadóidh tuairisceáin chánach freisin mar gheall ar mhéadú ar líon na bhfeighlithe leanaí a bhfuil ioncam cánach á íoc acu leis na Coimisinéirí Ioncaim, mar gur ceanglas é a bheidh luaite le rannpháirtíocht i scéimeanna maoinithe poiblí – lena n-áirítear an Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí – go mbeidh feighlithe leanaí cáin-chomhlíontach, agus glactar leis go bhfuil céatadán d'fheighlithe leanaí sa gheilleagar neamhfhoirmiúil faoi láthair agus go mbeidh siad ag bogadh isteach sa gheilleagar foirmiúil.

Ag féachaint don leibhéal ard éiginnteachta faoi na tuairisceáin bhreise féideartha chuig an Státchiste, ní chuirtear aon mheastachán ar choigilteas fritháireamh san áireamh sna meastacháin chostais fhoriomlána don Phlean Gníomhaíochta. D'fhéadfadh go gceadóidh tuilleadh taighde agus anailíse i rith Chéim 1 coigiltis fhritháireamh a áireamh le linn cleachtaí costála sa todhchaí.

4.4 Glanchostais iomlána

Agus na réamh-mheastachán ar chostais dhíreacha agus indíreacha (ranna 4.1 agus 4.2) san áireamh, meastar go mbeidh costas iomlán na dtograí atá leagtha amach sa Phlean Gníomhaíochta seo cothrom le €23m in aghaidh na bliana i rith Chéim 3 sa chás ar chostas níos ísle, a bheadh cothrom le méadú 4% sa chaiteachas poiblí bliantúil ar fhoghlaím agus cúram na luath-óige agus cúram leanaí ar aois scoile. (Sa chás costais is airde, ina nglactar le dhá oiread níos mó feighlithe leanaí cláraithe, bheadh an glanchostas cothrom le €51m sa bhliain.

Gealltar in *Na Chéad 5* go ndéanfar a dhá oiread infheistíochta, ar a laghad, i bhFoghlaím agus Cúram na Luath-Óige agus Cúram Leanaí ar Aois Scoile faoi 2028, ó bhonnlíne de €487m in 2018, fianaise ar an leibhéal íseal infheistíochta atá á déanamh le fada san earnáil i gcomparáid le caighdeáin idirnáisiúnta. Meastar go mbeadh an costas a bhaineann le feighlithe leanaí a rialú ag teacht ón méadú seo.

I rith Chéim 1, beidh costais ullmhúcháin teoranta i gceist. Faoi réir comhaontaithe sa phróiseas Meastachán, d'fhéadfaí go n-áireofaí ina measc seo: fairsingiú Chiste Foghlaimeoirí na bhFeighlithe Leanaí; oiliúint maidir le cosaint leanaí; oiliúint gharchabhrach; leathnú Deontas Forbartha um Fheighlíocht Leanaí athchóirithe; costais a bhaineann le taighde agus comhairliúchán faoi choigeartú na rialachán; agus na costais a bhaineann le taighde a dhéanamh ar shamhlacha nua de thacaíochtaí cáilíochta d'fheighlithe leanaí (lena n-áirítear líonraí áitiúla le foireann). Ag cur na gcostas a bhaineann le taighde agus comhairliúchán tuairim is €125,000m sa bhliain (le beachtú tuilleadh i rith na ngníomhartha pleanála tosaigh) san áireamh, meastar go bhféadfadh na costais a bhaineann le Céim 1 a bheith thart ar €1.6m sa bhliain sa chás níos ísle, nó €2.8m sa bhliain sa chás níos airde.

I rith Chéim 2, an chéim aistrithe, nuair a d'fhéadfadh na costais a bheith níos airde ná mar atá i gCéim 3 mar thoradh ar chostais bhreise an Chiste Foghlaimeoirí ag

eascairt as an gcostas aonuaire a bhaineann le hoiliúint a chur ar an gcohort reatha d'fheighlithe leanaí neamhrialaithe, meastar go mbeadh glanchostas na dtograí cothrom le €25m sa bhliain sa chás níos ísle agus €54m sa chás níos airde.

Gníomhartha (Anailís costais)

Céim 1 – Ullmhúchán

- Tuilleadh taighde agus anailís ar líon na bhfeighlithe leanaí ar dócha go mbeidh siad laistigh de raon feidhme an rialacháin.
- Anailís ar an méadú is dóigh a bheidh ar chostais na Scéime Náisiúnta Cúram Leanaí mar go mbeidh líon níos mó teaghlach ag baint tairbhe aisti.
- Déan costmheastacháin bhreise ar ghníomhartha Chéim 2 agus 3 (rialáil, oiliúint, tacaíochtaí).
- Anailís ar Thionchar Rialála.

5. Feidhmiúchán

5.1 Amlíne

Bunaithe ar scála an athraithe i gceist, agus an dúshlán a bhaineann leis na mílte feighlithe leanaí a aistriú go córas tacaíochta agus rialála, agus impleachtaí suntasacha airgeadais ar scéimeanna poiblí maoinithe b'fhéidir, áirítear de riachtanas cur chuige céimnithe sa Phlean Gníomhaíochta, de réir mar a bhfuil cur síos déanta air faoi gach ceann de na réimsí gníomhaíochta i roinn 3.

Bunaithe ar an éiginnteacht a bhaineann le líon na bhfeighlithe leanaí ar dócha a bheidh laistigh de raon feidhme an rialacháin, agus éiginnteacht maidir le costas bhearta Chéim 2 agus Chéim 3, ní chinnfear fad ama gach Céim ach i rith Chéim 1, nuair atá na cinntí tosaigh déanta faoi cheanglais rialála agus nuair atá breis soiléireachta ann maidir le costais. Achoimre:

Céimeanna sa Phlean Gníomhaíochta

1.

Ullmhúcháin
(fad 2-3 bl)

- Forbair rialacháin ar leith d'feighlithe leanaí
- Oiliúnt & tacaíochtaí saincheaptha a fhorbairt
- Costais mhionsonraithe
- Tuilleadh comhairliúcháin

2.

Aistriú
(fad 3-5 bl)

- Rialacháin nua i bhfeidhm
- Riachtanais oiliúna idirthréimhseacha
- Rochtain ar an scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí
- Tacaíochtaí a leathnú chuig feighlithe leanaí

3.

Feidhmiúchán iomlán
(ag tosú faoi 2028)

- Deireadh le socruithe idirthréimhseacha
- Rinne feighlithe leanaí rialáil agus rochtain ar i liomad tacaíochtaí

Céim 1: Ullmhúchán – Comhairliúchán, taighde agus forbairt

Áireofar i gCéim 1 pleanáil mhionsonraithe agus bloic thógála a leagan síos don aistriú. Áireofar anseo comhairliúchán agus tuilleadh taighde ar go leor gnéithe den phlean, mar aon leis an infreastruchtúr riachtanach a fhorbairt. Go háirithe, áireofar i gCéim 1 rialacháin a bhaineann go sonrach le agus atá ábhartha d'fheighlithe leanaí, a thiocfaidh i bhfeidhm i gCéim 2. De bhrí nach mbeidh éifeacht leis na rialacháin nua fós, beidh na rialacháin reatha – agus díolúintí dlíthiúla ón rialúchán ar fhorbairt na bhfeighlithe leanaí – i bhfeidhm i rith Céim 1.

D'fhéadfadh Céim 1 a bheithar bun ar feadh suas le 2-3 bliana, ach déanfar iarrachtaí suntasacha é a chríochnú laistigh de 2 bhliain. Braithfidh an méid ama i gceist ar chostáil níos mionsonraithe agus buiséad a bheith ar fáil.

Áireofar i gCéim 1 taighde agus tuilleadh pleanála mionsonraithe ar ghníomhartha atá le tosú i gCéim 2 agus 3 (lena n-áirítear, mar shampla, oiliúint shonrach d'fheighlithe leanaí agus athchóirithe ar an infreastruchtúr forbartha ar ardchaighdeán d'fheighlithe leanaí), mar aon le tuilleadh taighde agus anailíse chun cur le costmheastacháin níos mionsonraithe ar ghníomhartha i gCéim 2 agus 3.

Céim 2: Céim aistrithe

Céim aistrithe a bheidh i gCéim 2 ina mbeidh líon suntasach feighlithe leanaí in ann clárú le Tusla agus páirt a ghlacadh i scéimeanna maoinithe Stáit, agus leas a bhaint as oiliúint agus tacaíochtaí chun ceanglais rialála a chomhlíonadh de réir a chéile agus dearbhú cáilíochta a neartú. Beidh feighlithe leanaí in ann clárú le Tusla tar éis dóibh Clár Bunoiúna a chríochnú, agus tacófar leo chun Clár Forbartha Cáilíochta a chríochnú thar thréimhse blianta.

Cuirfear tús le Céim 2, a bhfuiltear ag súil leis a mhairfidh idir 3 agus 5 bliana, nuair a thagann deireadh leis na díolúintí dlíthiúla reatha ón rialúchán (gan ach clárú a theorannú d'fheighlithe leanaí a thugann aire d'íosmhéid leanaí) agus nuair a thagann rialacháin nua a bhaineann go sonrach le feighlithe leanaí i bhfeidhm. Braithfidh uainiú an athraithe seo ar bhuiséad agus beidh sé faoi réir comhaontaithe leis an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe, ó tharla gur dócha go méadófar costas na Scéime Náisiúnta Cúram Leanaí mar go mbeidh líon níos mó teaghlach ag baint tairbhe aisti, agus an costas a bhaineann le clárú / cigireacht bhreise agus acmhainní forbartha gairmiúla.

Céim 3: Céim an fheidhmiúcháin iomláin

I gCéim 3, beidh rochtain iomlán ag feighlíocht leanaí ar infreastruchtúr cáilíochta agus maoinithe don fhoghlaím agus cúram na luath-óige agus do chúram leanaí ar aois scoile, agus beidh an Clár Forbartha Cáilíochta curtha i gcrích ag feighlithe leanaí atá ag obair san earnáil faoi láthair. Cuirfear tús le Céim 3 faoi 2028, agus measfar an dáta beacht i gCéim 1 le linn fhorbairt an Chláir Forbartha Cáilíochta.

5.2 Comhairliúchán agus cumarsáid

Tá roinnt mhaith comhairliúcháin déanta cheana féin a bheidh mar bhonn le forbairt an Phlean Gníomhaíochta seo, tríd an nGrúpa Oibre – a chuir comhairliúcháin le leanaí, tuismitheoirí agus feighlithe leanaí san áireamh (féach roinn 1.5 thuas) – agus trí phróisis chomhairliúcháin níos leithne a bhí mar bhonn le treo beartais iomlán d'fheighlíocht leanaí, e.g. na comhairliúcháin a bhí mar bhonn le *Na Chéad 5*, agus comhairliúchán poiblí in 2019 ar an Dréachtphean Gníomhaíochta um Fheighlíocht Leanaí. Ach éileoidh scála an athchóirithe atá i gceist sa Phlean Gníomhaíochta seo tuilleadh comhairliúcháin, áfach, go háirithe i rith Chéim 1 agus rialacháin a bhaineann go sonrach le feighlithe leanaí á bhforbairt.

Beidh rannpháirtíocht dhearfach le feighlithe leanaí ag an leibhéal áitiúil rithábhachtach le rath an Phlean Gníomhaíochta seo. Beidh gá le hiarracht shuntasach cumarsáide lena chinntiú go mbeidh neart eolais ag feighlithe leanaí, tuismitheoirí agus páirtithe leasmhara ábhartha eile faoi na hathruithe atá á ndéanamh agus faoi na buntáistí a bheidh mar thoradh leo.

Bunófar Grúpa Comhairleach maidir le Comhairliúchán agus Cumarsáid i rith Chéim 1 chun tacú leis an nGrúpa Stiúrtha le forbairt agus le feidhmiúchán straitéis chomhairliúcháin agus chumarsáide. Cabhróidh an Grúpa Comhairleach seo agus an straitéis a fhorbróidh sé chun tacú le cúrsaí cumarsáide trí chéile chomh fada is a bhaineann leis an bPlean Gníomhaíochta, agus tacóidh sé le Grúpaí Comhairleacha eile a chinntiú go bhfuil comhairliúchán poiblí ag tacú leis na tograí a dhéanann siad (e.g. maidir le rialacháin agus athchóiriú na dtacaíochtaí airgeadais).

Chomh maith leis sin, áireofar i ngníomhaíochtaí cumarsáide feighlíocht leanaí a chur chun cinn mar ghairm bheatha, chun tacú le hearcú feighlithe leanaí nua san earnáil, go háirithe i gcomhthéacs breis tacaíochta a bheith ar fáil d'fheighlíocht leanaí mar ghairm i rith thréimhse an Phlean Gníomhaíochta. Áireofar cur chun cinn na feighlíochta leanaí mar ghairm mar chuid d'iarracht níos leithne atá ar bun cur le próifíl na ngairmeacha i bhfoghlaim agus cúram na luathóige agus sa chúram leanaí ar aois scoile, arb ionann é agus gealltanas *Na Chéad 5* agus áireofar é mar chuid den Phlean Forbartha don Lucht Saothair.

Cé nach mbeidh buimí agus au pair san áireamh i raon feidhme an rialacháin nó na dtacaíochtaí airgeadais, áireofar sa straitéis chomhairliúcháin agus chumarsáide raon acmhainní faisnéise agus oiliúna a fhorbairt a bhaineann le húsáid buimí nó au pair. Déileálfaidh na tacaíochtaí faisnéise seo le ceanglais dhlíthiúla faoi dhlí fostaíochta agus comhairle do thuismitheoirí maidir le céard ba cheart dóibh a bheith ag breathnú amach dó i dtéarmaí cháilíocht an chúraim agus na n-eispéireas foghlama a d'fhéadfadh a bheith á dtairiscint ag buimí agus au pair.

Chuirge sin, cuirfidh an straitéis chomhairliúcháin agus chumarsáide leis an ngealltanas in *Na Chéad 5* 'Treoir agus faisnéis a fhorbairt do thuismitheoirí agus teaghlaigh maidir le Foghlaim agus Cúram na Luath-Óige (agus cúram leanaí ar aois scoile), lena n-áirítear faisnéis faoi roghanna agus teidlíochtaí Fhoghlaim agus Chúram na Luath-Óige (agus cúram leanaí ar aois scoile) agus treoir maidir le príomhtháscairí de sholáthar ardcháilíochta'.

5.3 Maoirseacht agus soláthar

Ceapfar Grúpa Stiúrtha chun maoirseacht ar chur i bhfeidhm an Phlean Gníomhaíochta. Beidh an Grúpa Stiúrtha faoi chathaoirleacht DCEDIY, agus páirteach ann beidh ionadaithe feighlithe leanaí, tuismitheoirí agus príomhpháirtithe leasmhara eile ó na hearnálacha fhoghlaím agus chúram na luathóige agus cúram leanaí ar aois scoile.

I rith Chéim 1, tacóidh ceithre Ghrúpaí Comhairleacha leis an nGrúpa Stiúrtha maidir leis na nithe seo a leanas:

- A.** *Rialúchán agus Cigireacht* – ábhar rialachán a bhaineann go sonrach le feighlithe leanaí, lena n-áirítear impleachtaí na timpeallachta baile.
- B.** *Oiliúint agus Tacaíocht* – Clár Oiliúna Bunúsach, Clár Forbartha Cáilíochta a fhorbairt, agus líonraí áitiúla feighlithe leanaí le foireann a dhearadh.
- C.** *Maoiniú agus Tacaíochtaí Airgeadais* – lena n-áirítear athbhreithniú ar Chiste na bhFoghlaimeoirí agus ar an Deontas Forbartha um Fheighlíocht Leanaí.
- D.** *Comhairliúchán agus Cumarsáid* – straitéis chomhairliúcháin agus chumarsáide a fhorbairt don Phlean Gníomhaíochta, lena n-áirítear comhairliúchán i rith fhorbairt gníomhartha sonracha i gCéim 1, eolas maidir le bearta athchóirithe a roinnt, agus acmhainní eolais / oiliúna maidir le húsáid buimí agus au pair.

Cheap DCEDIY Comhordaitheoir Náisiúnta Feighlíochta Leanaí in 2019, a thacóidh le feidhmiúchán i rith Chéim 1 den Phlean Gníomhaíochta. Beidh dhá phríomhról ag an gComhordaitheoir: ar an gcéad dul síos, foireann de sheisear Oifigeach Forbartha um Fheighlíocht Leanaí laistigh de Choistí Cúram Leanaí Cathrach/Contae (beidh gach oifigeach ag obair le braisle de CCCanna), agus ar an dara dul síos, tacú le cur i bhfeidhm Chéim 1 den Phlean Gníomhaíochta ag leibhéal náisiúnta.

Déanfar tuilleadh taighde agus anailíse i rith Chéim 1 ar líon na bhfeighlithe leanaí ar dócha go mbeidh siad laistigh de raon feidhme an rialacháin agus a bheidh ag glacadh páirte i scéimeanna maoinithe ó Chéim 2 ar aghaidh, chun eolas a chur ar fáil maidir leis na costmheastacháin a bhainfidh leis an aistriú chuig Céim 2 agus Anailís ar Thionchar Rialála. Mar a luadh i roinn 5.1, braithfidh uainiú na gluaiseachta chuig Céim 2 (bunaithe ar thús a chur le hathruithe ar Acht um Chúram Leanaí, 1991 agus tús a chur le rialacháin nua a bhaineann go sonrach le feighlithe leanaí) ar thuilleadh anailíse costais agus faomhadh ón Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe.

Roimh 2028, déanfar athbhreithniú ar chur i bhfeidhm tosaigh na rialachán a bhaineann go sonrach le feighlithe leanaí. Áireofar san athbhreithniú breithniú ar an amlíne amach anseo ina mbeidh ar fheighlithe leanaí cláraithe an Clár Forbartha Cáilíochta a chríochnú le linn a chur i bhfeidhm go hiomlán (Céim 3), tar éis dheireadh na hidirthréimhse.

Iarscríbhinn 1: Tuarascáil an Ghrúpa Oibre – Achoimre ar Thograí

Reachtaíocht

1. Leasaigh Acht um Chúram Leanaí, 1991, S.58 chun cuimsiú an tsainmhínithe níos cuimsithí seo a leanas ar sheirbhísí feighlíocht leanaí a cheadú sna rialacháin Luathbhlianta (2016). Ciallaíonn ‘seirbhís feighlíocht leanaí’ seirbhís cúram leanaí, a bhféadfaí seirbhís thar oíche a áireamh ann, atá á tairgeadh ag duine amháin a thugann aire do leanaí idir 0-15 bliain d’aois, a bhféadfaí a áireamh ann leanaí an duine féin, i dteach an duine, le haghaidh íocaíochta le haghaidh breis is 2 uair an chloig in aghaidh an lae.
2. Leasaigh an sainmhíniú leathnaithe ar sheirbhísí luathbhlianta san Acht fán nGníomhaireacht um Leanaí agus an Teaghlach, 2013, S.92, (a leasaigh an tAcht um Chúram Leanaí, 1991, cuid VII) d’fhonn cúram leanaí ar aois scoile suas go dtí aois 15 a chur san áireamh, ag ardú na teorann aoise ionas go raibh sí ailínithe leis an uastairseach aoise leanaí do cháilitheacht le haghaidh na Scéime [Náisiúnta] Cúraim Leanaí.
3. Cuir tús leis an leasú reachtach a fhorbairt sa chéad bhliain den straitéis mar go dtógann an próiseas reachtach roinnt mhaith ama.
4. Athbhreithnigh na sainmhínithe éagsúla ar sheirbhísí feighlíocht leanaí agus critéir cháilitheachta atá mar bhonn le beartas agus cláir náisiúnta chun comhsheasmhacht agus a dtacaíocht do chuspóirí beartais náisiúnta do leanaí agus teaghlaigh a chinntiú.
5. Athbhreithnigh an bealach is fearr chun tacú le cúram leanaí sa bhaile atá á chur ar fáil ag au pair agus buimí chun cosaint, sláinte agus forbairt leanaí a chinntiú, agus rochtain fhéideartha tuismitheoirí ar fhóirdheontais.

Rialúchán, Clárú agus Cigireacht

6. Forbair na leasuithe riachtanacha ar an Acht um Chúram Leanaí, 1991. Bhí a fhios ag an nGrúpa Oibre go bhfuil athbhreithniú á dhéanamh ag DCEDIY ar an Acht um Chúram Leanaí, 1991, sna trí bliana amach romhainn, agus é mar aidhm é a athchóiriú. Tá cás ann do leasú an Achta ar leithligh ón athbhreithniú seo agus próiseas athchóirithe chun tacú le haistriú feighlithe leanaí ionas gur soláthraithe rialaithe cúram leanaí a bheidh iontu.
7. Bunaigh grúpa saineolaithe ar Chlárú, Rialúchán agus Cigireacht a d’fhorbródh íoschaighdeáin rialála do sheirbhísí feighlíocht leanaí do leanaí idir aois bhreithe agus 15 bliana d’aois. D’fhéadfadh an grúpa saineolaithe seo tús a chur lena chuid oibre trí íoschaighdeáin rialála a fhorbairt a theastaíonn do chlárú tosaigh, ag cumhdach, ach ní gá a bheith teoranta, do:
 - Oiriúnacht an fheighlí leanaí

- Teastasú i nGarchabhair do Leanaí cothrom le dáta
 - Dhá theistiméireacht scríofa
 - Árachas don tseirbhís feighlíocht leanaí
 - Teastasú in Oiliúint Tús Áite do Leanaí
 - Teastasú ag leibhéal 5 QQI i bhfeighlíocht leanaí, ar a laghad, nó cáilíochtaí aitheanta eile do luathbhlianta atá luaite ar liosta DCEDIY
 - Cóip den nochtadh grinnfhiosrúcháin faighte ó Bhiúró Náisiúnta Grinnfhiosrúcháin an Gharda Síochána de réir an Achta um an mBiúró Náisiúnta Grinnfhiosrúcháin (Leanaí agus Daoine Soghonta), 2012.
 - Oiriúnacht daoine eile sa bhaile
 - Cóip den nochtadh grinnfhiosrúcháin do gach ball den teaghlach os cionn 18 mbliana d'aois faighte ó Bhiúró Náisiúnta Grinnfhiosrúcháin an Gharda Síochána de réir an Achta um an mBiúró Náisiúnta Grinnfhiosrúcháin (Leanaí agus Daoine Soghonta), 2012.
 - Oiriúnacht an tí; ba cheart go mbeadh dualgas ar an bhfeighlí leanaí a bheith i láthair;
 - Cóip den mheasúnú riosca sláinte agus sábháilteachta
 - Cóip den Phlean Sábháilteachta Dóiteáin
8. Cruthaigh Straitéis Chumarsáide, chun na buntáistí a bhaineann le clárú a chur in iúl d'fheighlithe leanaí agus do thuismitheoirí.
- Caighdeáin Cháilíochta agus Tacaíochtaí Cáilíochta***
9. Bunaigh grúpa saineolaithe ar Chaighdeáin Cháilíochta, Meantóireacht agus Forbairt Líonra chun caighdeáin cháilíochta cuí a mholadh le haghaidh feighlíocht leanaí ar aon dul le Creat Síolta.
10. Mar chuid den oifig náisiúnta um fheighlíocht leanaí, cruthaigh córas nua de líonraí um fheighlíocht leanaí le foireann, a mbeidh gairmithe cúram leanaí le taithí ar fheighlíocht leanaí á éascú.
11. Nuair atá caighdeáin rialála agus cháilíochta comhaontaithe, bunaigh grúpa saineolaithe chun oiliúint oideachais agus ghairmiúil d'fheighlithe leanaí a fhorbairt:
- An mhiondámhachtain, Leibhéal 5 QQI, i bhFeighlíocht Leanaí a athfhorbairt, taobh leis an oiliúint bhunúsach i ngarchabhair péidiatrach agus Tús Áite do Leanaí.
 - Athbhreithniú a dhéanamh ar chomhpháirteanna eile Leibhéal 5 QQI agus é mar aidhm cleachtas aoismheasctha cúram leanaí agus gnó d'fheighlithe leanaí a chur san áireamh.
 - Forbairt oideachais d'fheighlithe leanaí a chur san áireamh san fhadtéarma: forbairt ghairmiúil leanúnach, dámhachtainí sainchuspóra agus mórdámhachtainí ag leibhéal dhifriúla.
12. Rochtain a thabhairt d'fheighlithe leanaí ar chiste na bhfoghlaimeoirí nó ar chiste cosúil ionas gur féidir leo cáilíochtaí breise cúram leanaí a bhaint amach más mian leo.

13. Clásal Dearbhaithe Marthanaithe a bhunú dóibh siúd a bheidh ag éirí as an bhfeighlíocht leanaí gan mhoill.

Maoiniú agus Tacaíochtaí Airgeadais

14. Bunaigh grúpa saineolaithe ar mhaoiniú agus tacaíocht airgeadais chun athbhreithniú a dhéanamh ar éifeachtacht agus ar éifeachtúlacht an mhaoinithe agus na tacaíochtaí airgeadais atá ar fáil do sheirbhísí feighlíocht leanaí
15. Ba cheart go mbeadh gach seirbhís chláraithe agus rialaithe feighlíocht leanaí incháilithe chun an ACS [Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí] agus scéimeanna eile atá á maoiniú ag an Rialtas a chur ar fáil

Straitéis agus Feidhmiúchán

16. Bunaigh Straitéis Náisiúnta um Fheighlíocht Leanaí a bheidh bunaithe ar thograí an Ghrúpa Oibre seo chun gnéithe tacaíochta rialála agus cáilíochta a chomhordú laistigh de chreat comhtháite amháin. Ba cheart go n-áireofaí an Straitéis Náisiúnta um Fheighlíocht Leanaí sa Straitéis Náisiúnta Luathbhlianta
17. Bunaigh na grúpaí saineolaithe seo a leanas chun tuilleadh forbartha a dhéanamh ar an gcosán i dtreo tacaíochtaí agus dearbhú ar ardchaighdeán d'fheighlíocht leanaí:
- Íoschaighdeán, clárú, rialúchán agus cigireacht
 - Caighdeán cháilíochta, meantóireacht agus forbairt líonra
 - Oideachas agus forbairt ghairmiúil
 - Straitéis chumarsáide
 - Maoiniú agus tacaíochtaí airgeadais
 - Monatóireacht agus athbhreithniú ar fheidhmiúchán straitéise.
18. Oifig Náisiúnta um Fheighlíocht Leanaí, ina bhfuil acmhainní cuí, a bhunú lena chinntiú go gcuirfear an Straitéis Náisiúnta um Fheighlíocht Leanaí i bhfeidhm. Seo a leanas feidhmeanna molta na hOifige:
- Plean forbartha a fhorbairt, i gcomhpháirt le DCEDIY agus páirtithe leasmhara ábhartha, don Straitéis Náisiúnta um Fheighlíocht Leanaí, agus pleananna oibre bliantúla
 - Na líonraí tacaíochta réigiúnacha agus áitiúla, le foireann, do sheirbhísí feighlíocht leanaí a bhainistiú
 - Treo oibríochtúil straitéiseach a thabhairt
 - Monatóireacht agus coigeartú fheidhmiúchán na Straitéise Náisiúnta um Fheighlíocht Leanaí
 - Straitéis chumarsáide náisiúnta feighlíocht leanaí a fheidhmiú.
19. Speisialtóir a choimisiúnú chun staidéar féidearthachta a chur i dtoll a chéile faoi na hathchóirithe beartaithe le haghaidh córas rialála agus tacaíochta feighlíocht leanaí.
20. Tacú le forbairt samhla chun soláthar agus éileamh seirbhísí feighlíocht leanaí a mheas agus a phleanáil laistigh de chomhthéacs earnálacha Oideachas agus Chúram na Luath-Óige agus Cúram Leanaí ar Aois Scoile níos leithne.

Iarscríbhinn 2: Conclúidí an chomhairliúcháin phoiblí ar an Dréachtphlean Gníomhaíochta um Fheighlíocht Leanaí

Tugann torthaí an phróisis chomhairliúcháin le tuiscint gur forbairt mhaith í rialáil a thabhairt isteach don earnáil feighlíochta leanaí. Is léir go bhfuil an earnáil feighlithe leanaí casta agus léiríonn an próiseas comhairliúcháin an tábhacht a bhaineann le straitéis chumarsáide shoiléir chun tacú le hathrú rialála. Is gné riachtanach i bhforbairt rialála don earnáil feighlíochta leanaí é dul i gcomhairle le feighlithe leanaí, tuismitheoirí agus príomhpháirtithe leasmhara eile.

Cé gur aithníodh roinnt ábhar imní agus dúshlán d'fheighlithe leanaí agus go pointe níos lú, tuismitheoirí, tríd an bpróiseas comhairliúcháin, tá aitheantas ríthábhachtach chun a chinntiú go dtacaítear le dul chun cinn sna réimsí seo trí chur chuige céimnithe a sholáthar i leith rialáil na hearnála baile.

Tugtar achoimre thíos ar phríomhthorthaí an phróisis chomhairliúcháin.

Freagra ar an Dréachtphlean Gníomhaíochta um Fheighlíocht Leanaí

Cé go ndúirt go leor freagróirí nach n-aontaíonn siad leis an gcur chuige foriomlán atá leagtha amach sa Dréachtphlean Gníomhaíochta um Fheighlíocht Leanaí, thug freagraí ar cheisteanna ar leith le fios go raibh tacaíocht do ghnéithe lárnacha den Dréachtphlean. Chomh maith le fáilte a chur roimh an aistriú atá beartaithe chun feighlithe leanaí a rialú, thacaigh freagróirí le cur chuige céimnithe le céim ullmhúcháin agus céim aistrithe sínte ina dhiaidh sin, chun am treorach a thabhairt d'fheighlithe leanaí le haghaidh aon cheanglas.

Athrú Rialála

Tugann freagraí ar an bpróiseas comhairliúcháin le tuiscint gur forbairt a bhfuil fáilte roimpi san earnáil feighlíochta leanaí í rialáil agus cigireacht a thabhairt isteach a bhaineann go sonrach le feighlithe leanaí agus atá comhréireach agus oiriúnach don suíomh tí.

Tháinig an tábhacht a bhaineann le rialacháin sa todhchaí a bheith comhréireach, iomchuí agus sonrach do shuíomh feighlíochta baile sa bhaile chun cinn mar chinneadh láidir sa phróiseas comhairliúcháin.

Tugann freagraí le fios gur chóir go mbeadh aon samhail chigireachta nua comhréireach, oiriúnach agus sonrach don suíomh baile.

Aontaíonn formhór de fhreagróirí an tsuirbhé ar líne gur chóir go gceanglófaí ar feighlithe leanaí clárú le Tusla agus a bheith faoi réir rialála agus cigireachta.

Léirigh mionlach freagróirí inní mar gheall ar choinneáil na bhfeighlithe leanaí reatha. Tugann freagraí le fios go bhféadfadh roinnt feighlithe leanaí an earnáil a fhágáil mar gheall ar an gcostas agus an t-ualach oibre a d'fhéadfadh teacht le rialáil, clárú agus cigireacht.

Bhí tuairimí na dtuismitheoirí maidir le rialáil a thabhairt isteach don earnáil feighlíochta leanaí measctha, agus léirigh roinnt tuismitheoirí tuairim nach bhfuil gá an earnáil a rialáil.

Cáilíochtaí agus Oiliúint

Léiríonn freagraí ar an bpróiseas comhairliúcháin easpa comhdhearcadh soiléir maidir le riachtanais cháilíochta agus oiliúna don earnáil feighlíochta leanaí le linn na céime aistrithe agus ag céim chur i bhfeidhm iomlán an rialacháin.

Tacaíochtaí ar Ardchaighdeán

D'aontaigh formhór na bhfreagraí ar an bpróiseas comhairliúcháin leis an moladh an raon iomlán tacaíochtaí cáilíochta atá ar fáil le haghaidh fhoghlaím agus chúram na luathóige agus cúram leanaí ar aois scoile a oscailt d'fheighlithe leanaí.

Tugann mionlach na bhfreagraí le fios gur chóir go mbeadh cúnamh maidir le tacú le leanaí le riachtanais bhreise ar fáil d'fheighlithe leanaí agus freisin nach n-eisiann an sainmhíniú reatha ar fheighlíocht leanaí leanaí faoi mhíchumas a dtugtar aire dóibh ina dtithe féin ar chúiseanna praiticiúla.

D'aontaigh formhór na bhfreagróirí leis an bpróiseas comhairliúcháin leis an togra sa Dréachtphlean Gníomhaíochta um Fheighlíocht Leanaí líonraí tacaíochta áitiúla a fhorbairt atá faoi stiúir ceannairí líonra feighlithe leanaí cáilithe. Molann formhór na bhfreagraí nár cheart go mbeadh aon ról ag suíomhanna ionadbhunaithe i dtacú le feighlithe leanaí nó le líonraí áitiúla feighlithe leanaí áfach.

Maoiniú agus Tacaíochtaí Airgeadais

Aontaíonn formhór na bhfreagróirí leis an moladh an Scéim Náisiúnta Cúraim Leanaí a oscailt do gach feighlí leanaí a chomhlíonann riachtanais idirthréimhseacha, a luaithe a bheidh rialacháin a bhaineann go sonrach le feighlithe leanaí i bhfeidhm.

Tugann freagraí ar an bpróiseas comhairliúcháin le tuiscint go n-aontaíonn freagróirí leis an moladh athbhreithniú agus athchóiriú a dhéanamh ar thacaíochtaí airgeadais eile d'fheighlithe leanaí, lena n-áirítear Ciste Foghlaimeoirí na bhFeighlithe Leanaí agus an Deontas Forbartha um Fheighlíocht Leanaí.

Tugann freagraí le fios go n-aontaíonn roinnt freagróirí leis an moladh Ciste na bhFoghlaimeoirí d'fheighlithe leanaí a leathnú mar atá leagtha amach sa Dréachtphlean Gníomhaíochta um Fheighlíocht Leanaí.

Léiríonn na freagraí nach bhfuil aon chomhdhearcadh soiléir ann maidir leis an togra chun raon acmhainní a fhorbairt maidir le húsáid buimí agus au pair, lena n-áirítear faisnéis do thuismitheoirí.

An Roinn Leanaí, Comhionannais,
Míchumais, Lánpháirtíochta agus Óige
Department of Children, Equality,
Disability, Integration and Youth

